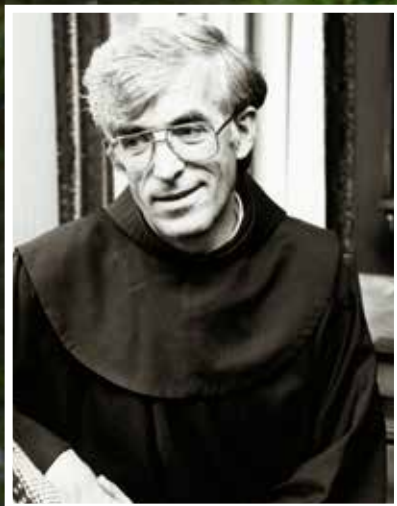

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

17. obljetnica smrti
fra Slavka Barbarića

Čovjek koji je stvarao prijateljstva

Ključ

Njegov je grob mjesto molitve

Fra Slavko – čovjek tišine

Suvremenost
fatimskih poruka

Kad život stane,
a treba ići dalje

Eshatološke teme „posebnih
objava“ i društveno-crkveni
kontekst ukazanja: Fatima i
sestra M. Faustina Kowalska

Godinama sam sanjao
koncert u Međugorju

Ostanimo vjerni onome
na što nas Gospa poziva

U postu, molitvi i tišini
otkrivamo Božju ljubav

Gospina škola | Događanja | Kršćanska obitelj pred suvremenim
izazovima | Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divine

Pozivam vas da u ovom milosnom vremenu budete molitva. Svi imate problema, nevolja, muka i nemira. Neka vam sveci budu uzor i poticaj na svetost, Bog će vam biti blizu i vi ćete biti obnovljeni u potrazi po osobnom obraćenju. Vjera će vam biti nada i radost će zavladata u vašim srcima.

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Vulelija
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352

Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Splitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044

Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221 (svrha uplate: Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografiju na naslovnici snimio Mateo Ivanković

Gospina škola

Suvremenost fatimskih poruka, FRA T. PERVAN

Kad život stane, a treba ići dalje, FRA Z. BENKOVIĆ

Eshatološke teme „posebnih objava“ i društveno-crkveni kontekst ukazanja: Fatima i sestra M. Faustina Kowalska, G. GRBEŠIĆ I E. PUNDA

17. obljetnica smrti fra Slavka Barbarića

Čovjek koji je stvarao prijateljstva, FRA G. AZINOVIĆ

Ključ, FRA M. ŠAKOTA

Njegov je grob mjesto molitve, I. UGRIN

Fra Slavko – čovjek tišine, P. TOMIĆ

Gospina škola

Godinama sam sanjao koncert u Međugorju, D. PAVIČIĆ

Ostanimo vjerni onome na što nas Gospa poziva, M. ROZIĆ

U postu, molitvi i tišini otkrivamo Božju ljubav, T. GAŽIOVA

Događanja

Gospina škola

Moliti srcem, FRA M. ŠAKOTA

Marijina zemlja, FRA S. KRALJEVIĆ

Molitva, FRA S. ČOSIĆ

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Što je doista u životu važno?, M. MILETIĆ

Tko nam to brani definirati ono temeljno – obitelj?, K. MILETIĆ

Hrvatski dug prema svetom Jeronimu, B. SKOKO

Biblijski egzodus iz Hercegovine god. 1917., FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Sveta ispovijed i pričest, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

GLASNIK – NAŠA KRONIKA I SJEĆANJE

U ovom broju za studeni, mjesec sjećanja na sve naše svete, pokušavamo, dragi čitatelji, zahvalno zabilježiti sve ono što nas u ovim međugorskim mjesecima hrabri, podiže i nosi. Puno toga ostaje nezabilježeno na papiru i našim portalima, ali sigurno ostaje ubilježeno u Božje sjećanje jer svakodnevno se ovdje događaju velike stvari: mnoge duše kliču od radosti i zahvaljivanja! Međugorje, nema sumnje, jača vjeru i ufanje.

Kontekst Međugorja, povijesnih ukazanja po svijetu i zbivanja u kršćanskome svijetu posebno raščlanjuje i u ovom Glasniku naš dr. fra Tomislav Pervan. Skrećemo pozornost osobito na prilog o „hercegovačkom egzodusu“ i fra Didaku Buntiću. Nekoliko autora promišlja o našem fra Slavku Barbariću, a tu je još mnoštvo svjedočkih i konstruktivnih razmišljanja.

Prijatelja i učitelja fra Slavka Barbarića sjećamo se 24. studenoga.

Mnogi će ovih dana o njemu govoriti i pisati ne bi li tom sjećanju dali kakav doprinos te nas približili veličini i dubini uzora i primjera čovjeka, fratra i svećenika. Bio je to čovjek miritelj i pomiritelj: izmirivao je tolike suprotnosti s kojima se svakodnevno suočavao.

Radio je iznimno mnogo i predano kao malo tko i za njega se može i treba reći da je on taj koji je utro put razumijevanja Gospinih ukazanja te razvio poseban način pastoralnog rada u Međugorju.

Ni u čemu što je činio nije bilo muke ni prisile. Sve što je činio, činio je srcem, a to znači s ljubavlju. Bog ga je zaista učinio sredstvom svoje milosti za druge. Bio je poput gromobrana na međugorskoj kaldrmi, koji je, i u tome potpuno nasljeđujući Krista, mirno primao premnoge udarce i izblizega i izdaljega, sve dok mu se srce „nije umorilo“.

Koliko su njegova smrt i mjesto gdje je završio ovozemaljski hod znakoviti ponajbolje je opisao u knjizi „Živjeti srcem“ njegov prijatelj i najbliži suradnik fra Marinko Šakota: „Zar smrt na Križevcu u petak, 24. studenoga 2000., nakon dovršenog križnog puta, ne okruni njegov život? Zar se u fra Slavkovoj smrti upravo smrt ne očitova sestrom, kako ju je i asiški svetac volio zvati? Ona postade svjedokom njegove pashe, njegova preobraženja u novi život upravo na gori koju je toliko ljubio, ispod križa koji je žarko častio, na cilju prema kojemu je druge toliko puta vodio.“

Obilježavajući stotu obljetnicu spašavanja hercegovačke djece, donosimo prilog: „Biblijski egzodus iz Hercegovine 1917.“, u kojem autor evocira godine apokalipse u Hercegovini u kojoj se glad širila poput živog pijeska i gutala ljudske živote. U tom silnom naletu smrti najugroženiji bijahu oni najslabiji – djeca.

I kao po nekom pravilu, upravo će vrtlog teških i sudbonosnih zbivanja iznjedriti velikana koji će mojsijevskim zanosom stati ispred svoga naroda. Fra Didak Buntić, očajan zbog gorke sudbine svoga naroda, ali u isto vrijeme i prkosan i odlučan da pod svaku cijenu obrani život u zaboravljenoj pokrajini, traži i nalazi izlaz iz slijepice ulice u Hrvatskoj.

Plodna Slavonija otvorila je svoje široko srce siromašnoj i gladnoj Hercegovini. Majčinski je, velikodušno i srdačno prihvatila djecu iz Bosne i Hercegovine i za neko vrijeme postala im majka.

Važno je stoga na svjetlo iznositi likove iz naše dalje i bliže povijesti kako bismo i sami, nasljeđujući ih, mogli živjeti i promicati istinske i nepropadljive vrijednosti.

FRA TOMISLAV
PERVAN

Minula godina protekla je u sjećanju na stotu obljetnicu fatimskih ukazanja Blažene Djevice Marije malim nepismenim pastirima u portugalskoj Fatimi. Ti su pastiri, Lucia, Francisco i Jacinta, znali samo jedno, moliti krunicu i čuvati stada. Na njima se očituje Božja logika, gdje Bog izabire malene, neznatne, neugledne, djecu, kako bi postidio one koji se nečim 'grade', koji su nazoveličine što određuju tijek povijesti. Ta je godina, isticali smo tijekom ove godine, bila i prijelomna godina u cijeloj svjetskoj povijesti. Nakon te godine na svjetskoj pozornici ništa više nije bilo kao dotada. Sve je krenulo u drugom smjeru.

STOLJEĆE RATOVA I SMRTI

Prvi veliki svjetski sukob uzeo je više od 20 milijuna žrtava, potom prva velika svesvjetska epidemija, tzv. 'španjolica', gripa koja je uzela sedamdeset milijuna žrtava (ako se izuzme kuga što je harala Europom u 14. stoljeću, a gotovo je prepolačila europsko pučanstvo te pokosila četrdeset posto onodobnog svećenstva). Iste godine, 1917., spomen na četiristo godina Lutherova zapadnoga raskola, ali i dvjesto godina od utemeljenja prve masonske lože kojoj je cilj razoriti Božje djelo u svijetu – Crkvi. Jedan je uglednik Crkve ovih dana izjavio otvoreno kako je Martin Luther djelovao protiv Duha

SUVREMENOST FATIMSKIH PORUKA

POBOŽNOST PRVIH SUBOTA BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU

Svetoga, pa je izlišno slaviti početak protestantske reformacije. Ovih smo se dana prisjećali i krvavoga Oktobra u Rusiji gdje se zbio točno prije 100 godina komunistički prevrat. Obljetnica je minula tiho, nitko je nije slavio jer se nema što slaviti. Svijet slavi i Francusku revoluciju 1789., međutim, ni tu se nema što slaviti, jer je plodila gorkim i otrovnim plodovima u Europi i svijetu. Komunisti su preuzeli vlast i započeli svoj krvavi ples najprije u Rusiji, a onda diljem cijeloga svijeta te su do danas, prema nekim računicama, pobili oko 130 milijuna ljudi, četiri-pet puta više od nacista i fašista. Ljevičari o tome nijemo šute. Čini se da se u minulom stoljeću u potpunosti ozbiljuje razgovor komu je svjedok papa Leon XIII., kad je Gospodin Isus prepustio Sotoni stoljeće da svijet i Crkvu 'rešeta', da bude gospodarom svijeta i očituje svu svoju razornu, smrtonosnu snagu.

završena, ona je potpuna i savršena. Privatne objave ne dodaju ništa objavi Isusa Krista koji je završna Božja Riječ u povijesti. 'Privatne objave' te Marijine poruke tijekom povijesti imaju zadaću posvijestiti vjerske istine koje su pale u zaborav, aktualizirati objavu u pojedinim vremenima, kad ljubav ohladi. Upravo su to ova vremena. Marijina ukazanja i privatne objave lijek su za pali svijet, ponuda iz Božje 'ljekarnice' bolesnu čovječanstvu. Ukazanja stavljaju naglasak na ono što je vremenom palo u zaborav. Uloga je privatnih objava pretočiti Gospodinovu Radosnu vijest u konkretni život i vrijeme. One su životna pomoć, naputnik i put do Gospodina koji hoće da se vratimo na put spasenja.

Vrijedi podsjetiti se na fatimska ukazanja. Bijaše ih šest, u svakome od šest naglasak je na obraćenju svijeta i molitvi krunice. U drugome ukazanju vidio su imali viziju

Fatimska misija nije završena kao što nisu prestale biti aktualne poruke ni iz drugih mjesta gdje se Marija tijekom stoljeća ukazivala.

Vrijedi još jednom istaknuti suvremenost fatimskih poruka o čemu je zborio i veliki papa Benedikt za svoga pohoda Fatimi 2010. Tom je zgodom rekao kako fatimske poruke nisu izgubile ništa od svoje sudobnosti, makar je sveti Ivan Pavao II. vjerovao da su se fatimske tajne ispunile u atentatu, koji se dogodio točno na dan prvih fatimskih ukazanja, 13. svibnja 1981. Fatimska misija nije završena kao što nisu prestale biti aktualne poruke ni iz drugih mjesta gdje se Marija tijekom stoljeća ukazivala. U godini Velikog jubileja upravo je kard. Ratzinger po želji sv. Pape dao teološki tumač fatimskih tajna, sadržaj i poruku.

Da, neki će reći ili prigovoriti, kako su Marijina ukazanja privatna te vjernike ne obvezuju. Ne obvezuju ih utoliko ako su kritičari sveti, obraćeni, žive svetim životom, pretaču Radosnu vijest u svoj život, žive kao što veli Apostol u Kristu i Krist u njima. O čemu je zapravo riječ u privatnim objavama i ukazanjima? Privatna mistična iskustva nisu dio vjerovanja ni objave Isusa Krista. Objava je

pakla. Marija im je poručila: „Vidjeli ste pakao u koji idu duše bijednih grješnika. Da bi ih spasio, Bog želi da se ustanovi pobožnost momu prečistom, Bezgrješnom Srcu. Budu li ljudi činili što vam kažem, mnoge će se duše spasiti, nastat će mir“. Ovaj rat ide svomu kraju. Ako pak ljudi ne prestanu vrijeđati Boga, buknuć još strašniji rat (Drugi svjetski). Bog će „kazniti svijet zbog njegovih zlodjela ratom, glađu, progonom Crkve i Svetoga Oca... Da bi se to spriječilo, doći ću i moliti posvetu Rusije momu Bezgrješnom Srcu te pokoru i pričest prvih subota“. Vidio su imali pojma što je to „Rusija“. Mislili su da je to neko žensko ime.

SPOMEN SRCA ISUSOVA I SRCA MARIJINA

Poruka vezana uz prve subote identična je s potonjim tzv. velikim obećanjem što ga je sestra Lucija primila 10. prosinca 1925. u španjolskoj Pontevedri. Naime, 16. lipnja 1921. imala je vidjelica Lucija sedmo i posljednje ukazanje na izvornom mjestu ukazanja u *Cova da Iria*. Marija je poručila: „Slijedi put kojim će te

biskup voditi. To je za tebe Božja volja". Prema preporuci svog biskupa ona je od 1921. do 1925. boravila u internatu sestara sv. Doroteje u Portu, pri čemu je njezin identitet bio skriven od javnosti. Lucija je imala silnu želju postati karmelićankom. Kako je ta želja bila gotovo neostvariva, jer su svi samostani u njezinoj domovini zbog protucrkvene vlasti bili zatvoreni, slijedila je savjet pristupiti sestrama sv. Doroteje. Budući

trajno probadaju. Nitko ne čini nikakvu pokoru, ne ispašta niti okajava grijeha kako bi ih iščupao iz njezina srca. Na to je Presveta Djevica kazala: 'Kćeri moja, pogledaj moje Srce okrunjeno trnjem kojim ga nezahvalni ljudi svojim hulama i nezahvalnostima trajno probadaju. Potrudi se barem ti da me utješiš i poruči kako ja obećavam da ću priteći u pomoć u smrtnom času sa svim milostima za spas tih duša svim onim dušama koje prvih pet subota pristupe sakramentu ispovijedi, prime svetu pričest, izmole krunicu i petnaest minuta posvete zajedno sa mnom razmatranju petnaest otajstava krunice u nakani da mi dadnu zadovoljštinu."

poslužiti da bi ga ljudi upoznali i uzljubili. Sam Isus želi ustanoviti pobožnost Marijinu Bezgrješnom Srcu. Tko bude obavljao tu pobožnost, Marija obećava spasenje.

Lucijin dugi život povezuje se s pobožnošću Bezgrješnom Srcu Marijinu, pobožnošću prvih subota. Još od ranoga srednjeg vijeka subota se računa kao Marijin dan. Stoga se Marijino obećanje nadovezuje na ustaljenu praksu uz dodatnu pobožnost

ispovijed, pričest, molitvu krunice, razmatranje otajstava krunice tijekom petnaestak minuta. Usporediti se to dade s onim što je Gospodin obećao sv. Margareti Mariji Alacoque u 17. stoljeću spram pobožnosti Božanskom Srcu Isusovu te devet prvih petaka.

DOPRINOS TRIJUMFU MARIJINA BEZGRJEŠNOGA SRCA

Nitko naravno nije dužan vjerovati u ta obećanja. Ali su po sebi vjerodostojna zbog sveta života nositelja tih poruka koje su Gospodin i njegova Majka prenijeli pojedincima. Lucijin biskup iz Leirije odobrio je tu pobožnost prvih subota 1939. Već smo gore nabrojali koji su uvjeti za pobožnost kako bi se dala zadovoljština za tolike grijeha i uvrijeđe. Naime, ispovijed prve subote (a može i koji dan prije) da bi se čovjek dobro pripravio za pričest – da bi postao prijatelj Božji. Potom sveta pričest koja nas povezuje s mukom i smrću te uskrsom Gospodnjim, molitva krunice (pet desetaka), promišljanje i razmatranje o krunici (može biti o jednom otajstvu), a sve treba biti uronjeno u kajanje i zadovoljštinu za grijeha svijeta. Sve se usmjeruje prema Srcu Isusovu i Marijinu.

Peta točka pretpostavlja usmjerenost prema dva srca, Isusovu i Marijinu. Marija sudjeluje u otkupiteljskom djelu svoga Sina. Marija govori o svome trnjem okrunjenom Srcu. Odnosi se to na majčinsku supatnju. Kad u viđenju pokazuje svoje okrunjeno Srce, Marija smjera na svoju patnju pod križem, ali i za cijeloga Isusova zemaljskog života. Govori, savjetuje kako je možemo 'tješiti'. Kako? Pa slijedeći je na njezinu životnom putu. Biti uz nju, ispaštati i okajavati grijeha koje smo ili sami počinili ili ih drugi čine. Mnogi su sveci imali cijeloga života mistična iskustva, dok je Marija cijeli život hodila putem vjere. U tome smo joj slični, odnosno, ona je Majka i naše vjere. Uzor vjernika. Tek je u nebu imala savršenu viziju Boga, nakon što

je dušom i tijelom uznesena u slavu. Ovdje je na zemlji Marija bila 'pomoćnica' svoga Sina, proživljavala njegove radosti, žalosti i patnje (stoga se sjećamo njezinih 'radosti i žalosti').

Ispovjednik sestre Lucije pitao ju je zašto upravo pet subota? Zašto ne devet ili sedam? Na to nije znala odgovoriti, ali joj je sam Gospodin u molitvi pred Presvetim god. 1930. dao odgovor. Brojka pet odnosi se na pet grijeha i huljenja (1) protiv Bezgrješnoga Začeca Marijina, (2) njezina djevičanstva, (3) njezina bogomaterinstva na što spada i odbacivanje Marije kao Majke svih ljudi; (4) zadovoljština za sve one koji kušaju usaditi u djecu nevjeru, ravnodušnost, prijezir ili štoviše, mržnju protiv Bezgrješne Djevice; (5) se odnosi na sve one koji izravno vrijeđaju ili se ismijavaju s Bogorodicom, preziru njezin lik, grde ga ili pak danas blasfemično s Marijom postupaju, u javnosti, na pozornici, filmskoj industriji.

Sveti papa Ivan Pavao II., čije životno geslo bijaše *Totus Tuus*, preminuo je prve subote u mjesecu travnju, dok se na Trgu Sv. Petra molila krunica u duhu fatimskih poruka. Sve to bijaše na uočnicu Bijele nedjelje, Nedjelje Božjega milosrđa, koju je za cijelu Crkvu uveo upravo spomenuti sveti Papa. Sve je to golema poruka za naš naraštaj. Dati se od Marije voditi k Isusu, odricati se grijeha, pristupati sakramentu pomirenja, povezivati se čvrsto s Gospodinom u euharistiji. Pretpostavke su to za snažan duhovni život, promicanje Božjega djela u svijetu, širenje kraljevstva Božjega. Sve to doprinosi konačnom *trijumu* Marijina Bezgrješnoga Srca. O tome je Marija zborila vidiocima. Dala im obećanje kako će na kraju njezino Srce trijumfirati. Pa čemu služi Međugorje već punih dvadeset i šest godina ako ne tomu Marijinu planu?! Vrijeme je uključiti se djelatno u Marijino djelo koje je započelo u Fatimi, a nastavlja se preko Međugorja i u Međugorju.

Lucijin dugi život povezuje se s pobožnošću Bezgrješnom Srcu Marijinu, pobožnošću prvih subota. Još od ranoga srednjeg vijeka subota se računa kao Marijin dan. Stoga se Marijino obećanje nadovezuje na ustaljenu praksu uz dodatnu pobožnu ispovijed, pričest, molitvu krunice, razmatranje otajstava krunice tijekom petnaestak minuta.

da su protucrkveni, masonski zakoni vrijedili i za te sestre, ona je vrijeme svoje formacije provela u obližnjoj Španjolskoj, u Tuyu i Ponteverdi.

Stupila je u novicijat 1925., a 10. prosinca njezinu je sobu obasjalo silno svjetlo. Ukazala joj se Majka Božja s Djetetom Isusom. Viđenje je opisala svomu biskupu riječima: „Presveta Djevica ukazala mi se u Ponteverdi 10. prosinca 1925. na svijetlom oblaku; sa strane je stajalo Dijete. Presveta Djevica stavila je svoju ruku na moje rame i pokazala mi srce s krunom od trnja koje je držala u drugoj ruci. Dijete je prozborilo: 'Imaj smilovanja sa Srcem svoje Presvete Majke, okrunjeno trnjem, Srce koje nezahvalni ljudi

Spomen Srca Isusova i Srca Marijina imamo već 1916. u molitvi kojoj je Anđeo Portugala poučio djecu-vidioce. Anđeo je pružio Jacinti i Franciscu kalež s Krvi Kristovom riječima: „Primite Tijelo i pijte Krv Kristovu koji je tako strašno vrijeđan po nezahvalnim ljudima. Dajte zadovoljštinu za njihove grijeha i tješite svoga Boga“. Kad su vlastita majka i sestra sumnjičile Luciju zbog prijevare, Marija ju je utješila riječima 13. lipnja 1917: „Dijete, mnogo patiš? Ne daj se obeshrabriti! Nikad te ne ću napustiti. Moje Bezgrješno Srce bit će tvoje utočište te put koji će te voditi k Bogu.“ Toga nadnevka Marija se ukazala djeci sa srcem u ruci iz koga je sjala snažna svjetlost. Lucija se prepoznala u tome svjetlu koje se izlivalo na zemlju dok su Francisco i Jacinta iščeznuli u svjetlu koje se dizalo prema nebu. Svomu je ispovjedniku 1927. Lucija protumačila to viđenje gdje je Gospa obećala da će doskora uzeti k sebi u nebo njih dvoje dok ona mora ostati još neko vrijeme na zemlji. A živjela je do veljače 2005. radi poruka koje je trebala prenijeti svijetu. Isus se želi njome

'PRIVATNE OBJAVE' TE MARIJINE PORUKE TIJEKOM POVIJESTI IMAJU ZADAČU POSVIJESTITI VJERSKE ISTINE KOJE SU PALE U ZABORAV, AKTUALIZIRATI OBJAVU U POJEDINIM VREMENIMA, KAD LJUBAV OHLADI. UPRAVO SU TO OVA VREMENA. MARIJINA UKAZANJA I PRIVATNE OBJAVE LIJEK SU ZA PALI SVIJET, PONUDA IZ BOŽJE 'LJEKARNICE' BOLESNU ČOVJEČANSTVU. UKAZANJA STAVLJAJU NAGLASAK NA ONO ŠTO JE VREMENOM PALO U ZABORAV. ULOGA JE PRIVATNIH OBJAVA PRETOČITI GOSPODINOVU RADOSNU VIJEST U KONKRETNI ŽIVOT I VRIJEME. ONE SU ŽIVOTNA POMOĆ, NAPUTNIK I PUT DO GOSPODINA KOJI HOĆE DA SE VRATIMO NA PUT SPASENJA.

Leonardo Boff

Majčinsko lice Božje

Leonardo Boff

Majčinsko lice Božje

U Mariji je ženskost dobila povijesnu vidljivost, našla eshatološku anticipaciju i postala simbol onoga, što će se dogoditi sa svime što je žensko, a što se na razne načine ostvaruje u svim ljudima.

Knjigu možete naći u Suvenirnici Centra MIR Međugorje.

KAD ŽIVOT STANE, A TREBA IĆI DALJE

Kako biti glasnik i reći drugima da nekoga više nema, prihvatiti tuđu nemoć, šok, prazninu i nevjericu? Kako razumjeti tuđu bol? Kako reći, a da što manje boli praznina koja nastupi u istom trenutku? Kako živjeti dalje kad život stane? Kako utješiti majku kad joj smrt iz naručja ukrade dijete? Kako to isto reći ocu, a da se ne raspadne od boli? Kako djeci govoriti o smrti i odlasku roditelja kojeg su tek počeli upoznavati? Boli li više smrt starca ili djeteta, supružnika, sestre ili brata, prijatelja, susjeda, radnog kolege ili nekog stranca? Koliko tajni odlazi s jednim završenim životom, neodgovorenih pitanja i poruka? Koliko neriješenih dugova, nespozuma i svađa umukne, a tek koliko nepopijenih kava, propuštenih prigoda, neisplakanih suza, veselja, susreta i zagrljaja? Onda se pitam što reći kad ni riječi nemaju snagu utjehe? Tad ostane samo vjera, pouzdanje u Božju svemoć i prepuštanje njegovoj volji, post i molitva bližnjih i onih koji imaju više snage sve to nositi.

VRIJEME PONOVOG SUSRETA

Kraj listopada i početak studenog uvijek potaknu kršćane na intenzivnije promišljanje o prolaznosti života, smrti i uskrsnuću. Mnogi su se spremali na višesatna putovanja kako bi za svetkovinu Svih svetih i spomen vjernih mrtvih bili u rodnom kraju. Prigoda je to koja se rijetko propušta. Neobična je to svečanost. Za taj susret mnogi su se pomno pripremali. Čistili su grobove, uklanjali lišće i osušenu travu, laštali nadgrobne spomenike, popravljali naherene križeve, kupovali cvjetne ukrase i svijeće. To je vrijeme kad su groblja bila na poseban način svečana. Birano cvijeće, njegovane krizanteme i toplina titravih svijeća učinile su da mjesta rastanka postanu mjestom susreta, zahvalnosti i molitve.

Dani su to koji bude emocije, pokrenu mnoge prekinute priče, uspomene i sjećanja. Osjeti se bliskost i kao da se ponovno uspostavlja poveznica s dragim ljudima. U te dane kao da je nebo malo bliže zemlji, a molitva uslišanija. To je vrijeme kad intenzivnije osjećamo koliko nam nedostaju naši bližnji. Kod nekih se pojavi sjeta jer su njihovi roditelji, bračni partneri, braća, sestre, djeca, prijatelji ili poznanici otišli prebrzo. Neki nisu imali prigodu ni oprostiti se i nešto reći ili su im riječi ostale na pola puta. Nakon gubitka, iznenadne smrti, često ostane praznina, čežnja i iščekivanje da će odnekud doći. Pitamo se zašto? Ne nalazimo

FRA ZVONKO
BENKOVIĆ

...KOLIKO NAS SMRT
NAŠIH BLIŽNJIH
MOŽE POTAKNUTI
DA BUDEMO BOLJI,
LJUBAZNIJI I
PAŽLJIVJI JEDNI
PREMA DRUGIMA?
IMAMO LI VIŠE
VREMENA ZA ŽIVE?
JESTE LI NAKON
POSJETA GROBLJU,
MISE ZA POKOJNE,
UPALJENIH SVIJEĆA
I PRISJEĆANJA NA
DANE DJETINJSTVA
OTVORILI VRATA
OČEVE I MAJČINE,
BRATOVE ILI
SESTRINE KUĆE I S
NJIMA POPILI KAVU
ILI PONOVO, S
GRČEM U ŽELUCU,
ČEKATE NEKI NOVI
SUSRET KRAJ
SVJEŽEGA GROBA?

odgovora ni kod sebe ni kod drugih. Ponekad sebi prebacujemo što nismo ranije uočili neke znakove. Možda smo mogli poduzeti nešto, prevariti bolest, iznenadnu smrt? A što ako nismo?

SAKRAMENT BOLESNIČKOG POMAZANJA - KARTA ZA VJEČNOST

Mnogima ostane tisuće pitanja, propituju vlastitu savjest jesu li mogli postupiti drugačije, naslutiti slabost, osjetiti neke simptome ili neuobičajene postupke? Uz to se pitaju jesu li njihovi bližnji bili spremni za odlazak? Jesu li imali vremena susresti se sami sa sobom prije susreta s Bogom?

S druge strane pitam se jesu li Vaši pokojnici primili sakrament bolesničkog pomazanja ili su ga propustili zbog Vaše nemarnosti, straha ili krive interpretacije? Možda još uvijek mislite da ćete odgodom sakramenta nekako prevariti smrt ili barem na trenutak odgoditi umiranje. Bit će Vam puno lakše kad shvatite da to nije samo sakrament umirućih, nego i prigoda da se moli za ozdravljenje i snagu da bolesnik lakše podnese vlastitu nemoć. Ako budete svjesni činjenice da je to prigoda da učinite nešto najbolje za sebe, svoje bližnje, shvatit ćete da je sakrament bolesničkog pomazanja najveća milost. Trenutak je to u kome se ulaže za vječnost i dobiva karta za raj. Mnogi ma je to prigoda za životnu ispovijed i promišljanje o svemu dobrome i lošem što su činili u životu.

Kad shvatite koliko milosti doživi svaki pojedinac nakon osobne ispovijedi, razgovora i svete pričesti, možda ćete lakše razumjeti sakrament bolesničkog pomazanja. To je ujedno prigoda za zajedničku molitvu obitelji, njegovatelja i bolničkog osoblja da Bog podari svima snage u prihvaćanju gubitka, a osobito strpljivosti i ustrajnosti u ljubavi, premda mnogi mogu biti na izmaku snaga i u strahu da ne pogriješe. U sakramentu bolesničkog pomazanja osjeća se neizmerna Božja ljubav za ljude, osobito za one koji trpe i nisu u mogućnosti izraziti svoju bol. Nakon pomazanja kao da se duša smiri, vrati se sigurnost i nada, a neki i ozdrave. Obitelj lakše podnese gubitak, a smrt se doživi kao prelazak iz ovozemaljskog života u Očev zagrljaj.

IZBJEGAVANJE GOVORA O SMRTI

Premda smo možda praktični vjernici, o smrti često izbjegavamo govoriti, jer nam je teško zbog svakog gubitka ili se bojimo da smrt ne ćemo nekako naslutiti. Izbjegavanjem govora o njoj možemo propustiti vlastitu pripremu i propitivanje kakav će to biti susret s Bogom kad se budemo gledali oči u oči? Hoćemo li imati snage izdržati taj prvi susret, po čemu ćemo ga pamtiti? Hoćemo li ga biti dostojni? Hoće li naša dobra djela, molitve, žrtve i postupci biti vrijedni Vječnosti?

Papa Franjo je u jednoj od svojih općih audijencija u listopadu 2017.

godine, govoreći o susretu vjernika s Gospodinom nakon smrti, rekao: „Ništa nije sigurnije u kršćanskoj vjeri od tog susreta s Gospodinom. I kada taj dan dođe, mi kršćani želimo biti poput sluga koji su probdijeli noć opasnih bokova i upaljenih svjetiljki: potrebno je biti spreman za spasenje koje dolazi, spreman za susret s Gospodinom.“

Kad strah zamijenimo vjerom i povjerenjem u Božju milost i Kristovo otupljenje svih ljudi, pa i nas samih, možda će nam prelazak iz ovozemaljskog života u vječnost biti radostan, a ulje u svjetiljci spremno za susret s Bogom licem u lice. Možda ćemo tad smoći snage i moliti za duše naših pokojnika, koji su umrli nepomireni, i svojom molitvom dolijevati ulje u njihove uljanice.

KAKO ISPUNITI PRAZINU?

Nakon smrti dragih ljudi nastupi vrijeme tišine, tuposti od boli i praznine. Mnogi se pitaju kako će se nositi s gubitkom, prevladati strah, povratiti sigurnost, preboljeti bol, pronaći dio sebe koji sa smrću dragih ljudi dobiva novi smisao? Kako umiriti savjest i povjerovati u milost otkupljenja? Kako ispuniti slobodno vrijeme kad djece više nema i nemamo se s kime igrati? Kako doći na grob i ponovno se vratiti kući? Odgovor baš i ne znam, ali sam se uvjerio kako post i molitva čine čudo, a sakrament ispovijedi liječi dušu. U jednom razgovoru, nakon iznenadne bratove smrti, prijatelju sam rekao:

„Kao što postoji vrijeme sreće, postoji i vrijeme tuge. Sada je za tebe vrijeme žaljenja i ti to trebaš prevladati. Moraš se dobro isplakati za onim što polako nestaje iz tvojega života. Oprosti se na dostojanstven način kako bi se mogao vratiti na mjesto gubitka. Moraš pustiti da ljubav umre, povjeriti je Vječnom i vjerovati da nas je Krist svojom mukom, smrću i uskrsnućem već otkupio. Tek tada ćeš moći s radošću prisjećati se dragog lika, zajedničkih trenutaka i proživljene radosti. Prazninu koja je nastala u tvojemu srcu ne dopusti da ti ispune neke druge, manje važne stvari, nego je popuni sjećanjem i lijepim uspomena na zajedničke trenutke radosti. Premda možda sada nemaš snage i molitva ti se čini be-

Premda smo možda praktični vjernici, o smrti često izbjegavamo govoriti, jer nam je teško zbog svakog gubitka ili se bojimo da smrt ne ćemo nekako naslutiti. Izbjegavanjem govora o njoj možemo propustiti vlastitu pripremu i propitivanje kakav će to biti susret s Bogom kad se budemo gledali oči u oči? Hoćemo li imati snage izdržati taj prvi susret, po čemu ćemo ga pamtiti? Hoćemo li ga biti dostojni? Hoće li naša dobra djela, molitve, žrtve i postupci biti vrijedni Vječnosti?

smislenom, molio bih te da ne prestaneš moliti Boga da ti udijeli mira i snage kako bi mogao nositi sebe i druge. Teško razdoblje traje kod nekih duže, a kod nekih kraće. U tomu nismo svi isti, kao što nije svima dana ista uloga u životu. Postupno sve prođe, premda bismo ponekad sami željeli zadržati posljednji trenutak susreta. Na kon-

cu zamolio bih te da budeš velik u svojoj boli i dopustiš drugima da ti budu od pomoći u malenim stvarima. Probaj razlomiti svoju tugu na tisuću komadića. Nemoj se toga bojati. Daruj svakome tko ti dođe u pohode ili te pita kako si, jedan njezin dio bilo riječju, zagrljajem, stiskom ruke ili neugodnom tišinom. Tako ćeš svakom darovati malo svoje muke, jada, boli i nemoći. Svojom prisutnošću prijatelji će ti ostavljati sličan komadić ljubavi, dobrote, molitve i utjehe. Ne ćeš ni primijetiti kako će nakon nekog vremena nastupiti vrijeme zahvalnosti, jer si dio svojega životnog puta podijelio s dragim ljudima koji te čekaju u vječnosti.“

Na koncu pitam se koliko nas smrt naših bližnjih može potaknuti da budemo bolji, ljubazniji i pažljiviji jedni prema drugima? Imamo li više vremena za žive? Jeste li nakon posjeta groblju, mise za pokojne, upaljenih svijeća i prisjećanja na dane djetinjstva otvorili vrata očeve i majčine, bratove ili sestrine kuće i s njima popili kavu ili ponovno, s grčem u želucu, čekate neki novi susret kraj svježega groba?

Od svih kršćanskih istina, za vjernike je vjerojatno najteže egzistencijalno uprisutniti one istine koje spadaju u okvir eshatologije. Potraga za plodonosnim govorom o tim temama predstavlja nemali zadatak i za teologiju. Nerijetko je stoga prisutna napast da se odustane od nešto ozbiljnijeg i cjelovitijeg govora o njima i u samim povijedima. Istina o osobnom sudu, raju, paklu, čistilištu nije neki dodatak, nekakva zakrpa na strani kršćanskog pogleda na svijet, nešto što ne bi imalo važnosti za strukturu same vjere. U ovome radu želimo pokazati kako su „posebne objave“ jedno od mjesta u kojima su posljednje stvari otrgnute zaboravu, te kako novi pogled na eshatologiju može doprinijeti ne samo obnovi interesa za eshatološke teme nego i ispravnijem i otvorenijem teološkom zalaganju s obzirom na posebne objave. U prošlom broju *Glasnika mira* donijeli smo prvi dio članka dr. sc. Grga Grbešića i dr. sc. Edvarda Punda *Eshatološke teme u „posebnim objavama“*. *Ukazanja u Fatimi i viđenja M. F. Kowalske*, izvorno objavljena u časopisu *Obnovljeni život* 2013. godine. U ovom broju donosimo drugi dio u komu će biti riječ o dvije „posebne objave“ koje su nastale u 20. stoljeću: ukazanja Majke Božje u Fatimi i viđenja Milosrdnog Isusa Marije Faustine Kowalske. One ne samo obiluju eshatološkim temama nego su izvršile i značajan utjecaj na duhovnu egzistenciju mnogih vjernika.

**GRGO GRBEŠIĆ
EDVARD PUNDA**

Fatima

Osnovni podatci
Datum: Od 13. svibnja do 13. listopada 1917. godine.

Mjesto: Selo Fatima u Portugalu.
Vidioci: Troje djece: Lucija dos Santos i brat i sestra Franjo i Jacinta Marto.
Poruka: Marija traži posvećenje Opće Crkve njezinom Bezgrješnom Srcu za mir svijeta. Ona potiče na pokoru i molitvu. Osobito ističe molitvu krunice i primanje sakramenata. Marija je saopćila svoje poruke da bi mogli jasno protumačiti tadašnje i buduće događaje.

Društveni i socijalni kontekst: Rastući ateizam. Nadolazeći fašizam i nacionalni socijalizam.

Gospa je u Fatimi poručila djeci: „Kako bih to spriječila, zatražit ću da se Rusija posveti mome Prečistom Srcu te, kao zadovoljštinu, svetu pričest u pet prvih subota u mjesecu. Ako se ispune moji zahtjevi, Rusija će se obratiti i vladat će mir. U suprotnom, [Rusija] će proširiti svoje zablude po svijetu te će doći do ratova i progona Crkve. Dobri će biti mučeni. Sveti Otac mnogo će trpjeti, razni narodi bit će uništeni, no na kraju će moje Prečisto Srce pobijediti. Sveti Otac posvetit će mi Rusiju koja će se obratiti te će svijetu biti podareno razdoblje mira.“

Odobrenje:
Godine 1931. svi portugalski biskupi su posvetili Portugal Bezgrješnom Srcu Marijinu, a papa Pio XII. je 8. prosinca 1942. posvetio cijelo čovječanstvo Bezgrješnom Srcu Marijinu. Godine 1944. uveden je blagdan

Bezgrješnog Srca Marijina. Lokalni biskup je godine 1932. dopustio javno čašćenje BDM u Fatimi.

ESHATOLOŠKE TEME U FATIMSKIM UKAZANJIMA

U trećem ukazanju u Fatimi (13. lipnja 1917.) Lucija je imala viziju pakla. Radi znakovitosti detaljnog opisa pakla, donosimo ovdje cjeloviti izvještaj: „Izgovarajući ove posljednje riječi ponovno je raširila ruke kao dva prethodna puta. Odras (svjetla koje je iz nje zračilo) kao da je prodirao na tlo i mi ugledasmo ognjeno more, a u taj oganj bili su uronjeni vragovi i duše. Izgledale su kao prozirna, crna ili smeđa, žeravica, ugljen u ljudskom obliku. Plivali su u žeravici, a u vis su ih dizali plamenovi koji su iz njih izvirali zajedno s oblacima dima, slični plamenoj baklji. Padali su na sve strane, kao varnice u požaru, bez težine i ravnoteže, dok su se čuli zastrašujuć krikovi i bolni uzdasi puni očaja što su tjeroali strah u kosti. Vragovi su se razlikovali od ljudi po stravičnim i odvratnim likovima, u obliku jezivih i nepoznatih životinja koje su, međutim, bile prozirne i izgledale poput žeravice crnog ugljena.“

Uplašenoj djeci u Fatimi Gospa je odgovorila: „Vidjeli ste pakao kamo odlaze duše jadnih grješnika. Kako bi ih spasio, Bog želi u svijetu ustanoviti pobožnost mome Prečistom Srcu.“ Majka Božja je tražila da se poslije svake desetice krunice doda i posebna molitva: „O moj Isuse, oprosti nam naše grijeha, očuvaj nas od paklenog ognja i dovedi u raj sve duše, osobito one kojima je najveća potreba tvoga milosrđa.“

Značajan je razgovor Lucije i Gospe za vrijeme prvog ukazanja u Fatimi, 13. svibnja 1917. godine. U njemu se govori o temeljnim eshatološkim iskazima: „nebo“ i čistilište. Na Lucijino pitanje odakle dolazi, Gospa je odgovorila: *Dolazim s neba* (i Gospa podigne ruku pokazujući prema nebu). Na Lucijina pitanja hoće li ona, Jacinta i Franjo također „doći u nebo“, Gospa je odgovorila potvrđno, za razliku od Marije das Neves za koju je Gospa rekla da će *ostati u čistilištu do kraja svijeta*.

Opravdano je postaviti pitanje zašto Majka Božja pokazuje djeci pakao, đavle, izgubljene duše? Zacijelo, ne da plaši djecu nego da svijet, ali i Crkvu upozori da osim Kraljevstva Božjeg postoji i Kraljevstvo Đavlovo. Isus je govorio i o jednom i o drugom kraljevstvu. Sažimajući Fatimsku poruku, kardinal Ratzinger zaključuje kako je iz toga mjesta upućen „ozbiljan signal koji se suprotstavlja vladajućoj nepromišljenosti,

poziv na ozbiljnost života i povijesti, na opasnosti koje prijete čovječanstvu. I kad sam Isus razmišlja o ovome, ne boji se reći: ‘Ako se ne obratite, svi ćete propasti’ (Lk 13,3). Obraćanje – Fatima to naglašava – potreba je kršćanskog života. to bi trebali znati iz cijelog Pisma.“

SESTRA MARIJA FAUSTINA KOWALSKA I MILOSRDNI ISUS – KRAKOW

Osnovni podatci
Datum: Od 1924. do 1938.
Mjesto: Različiti gradovi u Poljskoj gdje je boravila M. F. Kowalska: Varšava, Krakow, Plock, i Vilnius.
Vidjelac: Rođena je 1905. pod imenom Helena. Bila je treće dijete u siromašnoj poljskoj obitelji s desetero djece. Papa Ivan Pavao II. proglasio je Faustinu blaženom 18. travnja 1993. godine, a svetom u Rimu 30. travnja 2000. riječima: „Krist te izabrao da cijelom svijetu naviještaš njegovo nedokučivo milosrđe.“

Poruka: Apostol je Božjeg milosrđa. Isus je nadahnuo svetu Faustinu da svijetu približi i navijesti Božju ljubav, da izmoli Božje milosrđe za cijeli svijet, između ostaloga po novim oblicima štovanja Božjeg milosrđa preporučanim od Isusa: slika milosrdnog Isusa s potpisom: Isuse, uzdam se u Tebe, svetkovina Božjeg milosrđa u prvu nedjelju nakon Uskrsa, krunica Božjeg milosrđa, molitva u sat milosrđa (15 h) i širenje štovanja Božjeg milosrđa. Isus preko Faustine priprema svijet za njegov drugi dolazak pri čemu Božansko milosrđe može spasiti svakog grješnika, samo ako mu se ovaj obrati. Faustina je ostavila svoj dnevnik u kojem je zapisala razgovore i viđenja našega Gospodina Isusa Krista.

Posebne objave u Crkvi – njihovo teološko mjesto i svrha u životu Crkve (II.)

ESHATOLOŠKE TEME „POSEBNIH OBJAVA“ I DRUŠTVENO-CRKVENI KONTEKST UKAZANJA: **FATIMA I SESTRA M. FAUSTINA KOWALSKA**

Društveni i socijalni kontekst: Razdoblje prije najkrvavijeg, drugog svjetskog rata u povijesti. Sama Poljska će doživjeti veliko stradanje. U njoj će biti podignuti najstrašnji koncentracijski logori. U Auschwitzu je ubijeno dva milijuna logoraša. Majka Božja je u Fatimi pri završetku prvoga svjetskoga rata najavila još gori, drugi svjetski rat, ako ne dođe do obraćenja. Odborenje: Kongregacija Svetog Uficia (Kongregacija za nauk vjere) je 6. ožujka 1959. godine zabranila širenje sličica i krunica Božjem milosrđu. Ista kongregacija je povukla zabranu 12. srpnja 1979.

Eshatološke teme u viđenjima M. F. Kowalske

VIĐENJE RAJA

Faustina opisuje raj kao izvor sreće koji je nepromjenjiv u svojoj biti. Boga veličaju nebeski duhovi prema stupnju milosti i položaja. Pred Božjom veličinom Faustina nije osjećala strah nego joj je duša bila ispunjena mirom i ljubavlju. Bog joj je dao spoznati što za njega ima beskraju vrijednost. „To je ljubav Božja, ljubav, ljubav i još jednom ljubav“. Tek tada je razumjela svetoga Pavla koji je rekao: „Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube.“ (1 Kor 2,9)

„Danas sam bila duhom u nebu i gledala nepojmljive ljepote i sreću što nas očekuje poslije smrti. Vidjela sam kako sva stvorenja stalno iskazuju Bogu čast i slavu. Vidjela sam koliko je velika sreća u Bogu, koja se izljuje na sva stvorenja, usrećuje ih i kako se sva slava i čast vraćaju od usrećenja k izvoru. Ona prodiru u dubine Božje, promatrajući nutarnji Božji život – Oca, Sina i Duha Svetoga – koji ne će nikada shvatiti ili istražiti.“

Nakon takvog iskustva Faustina je doživljavala ovozemaljski život kao progonoštvu. U srcu je osjećala sve veću čežnju za Bogom, „umiranje za Njim“. Pitala se: „Zašto smrt odugovlači s dolaskom k meni?“ Za nju je smrt „žučna milost“ i zato se ona nije plašila smrti.

VIĐENJE PAKLA

„Danas me jedan anđeo vodio u ponore pakla. To je mjesto velikih muka. Njegova površina je užasavajuće velika. Vrste muka što sam ih vidjela su sljedeće: prva muka koja čini pakao je gubitak Boga; druga – trajno predbacivanje savjesti; treća – ta se sudbina ne će više nikada promijeniti; četvrta muka – vatra, što prolazi dušom, ne razarajući je; to je užasna muka; to je čisto duhovna vatra zapaljena Božjom srdžbom; peta muka – stalna tama i užasno zagušljivi miris; premda je tamno, đavli se uzajamno vide i proklinju dušu; oni vide sve zlo drugih i također svoje vlastito; šesta muka – neprestano Sotonino društvo; sedma muka je užasni očaj, mržnja prema Bogu, hule proklinjanje, psovanje. To su muke koje zajednički trpe svi prokleti. [...] O ovom pišem na Božju zapovijed, da se ne može izgovoriti ni jedna duša da nema pakla, ili da tamo nitko nije bio i ne zna kako je tamo.“

Ja, sestra Faustina, bila sam po Božjoj zapovijedi u bezdanima pakla da bih izvijestila dušama i posvjedočila da postoji pakao. Sad o tome ne mogu govoriti, jer imam Božju zapovijed to pismeno ostaviti. Đavli me jako mrze,

ali po Božjoj zapovijedi moraju me slušati. Što sam napisala oskudna je slika onog što sam vidjela. Jedno sam mogla zamijetiti, tamo su većinom duše koje nisu vjerovala u postojanje pakla. Kada sam došla k sebi nisam se mogla odmoriti od užasa, kako duše tamo jako trpe. Stoga još srdačnije molim za obraćenje grješnika. Bez prestanka vapim Božjem milosrđu za njih.“

VIĐENJE ČISTILIŠTA

Marija Faustina u svom Dnevniku opisuje razgovor s dušama u čistilištu. U devetnici Božanskog milosrđa, koju je Isus dao Faustini, osmi dan se donose duše koje se nalaze u čistilištu. Te duše ostvaruju zadovoljstina Isusovoj pravednosti. Po molitvi ovozemaljske Crkve duše u čistilištu primaju olakšanje. Upravo zbog toga joj je Isus kazao da preko molitve često odlazi u čistilište jer je tamo jako potrebna.

„Ugledah anđela čuvara koji mi je zapovjedio slijediti ga. Iznenada nađoh se na maglovitom i vatrom ispunjenom mjestu gdje trpe mnoge duše. Te duše žarko mole, ali ipak ne mogu za sebe, samo im mi možemo pomoći. Plameni koji su oko njih izgarali nisu me dodirivali. Moj anđeo čuvar nije me napuštao ni za trenutak. Upitala sam duše koja im je najveća patnja. Složno mi odgovoriše da im je najveća patnja – čežnja za Bogom. Vidjela sam Majku Božju kako posjećuje duše u čistilištu. Duše nazivaju Mariju „Zvijezdom mora“. Ona im donosi ublaženje. Htjela sam više s njima razgovarati, ali mi je anđeo čuvar dao znak da pođemo. Dođosmo iza vrata ove tamnice pune patnje. Čula sam nutarnji glas koji mi govoraše: 'Moje milosrđe to ne želi, ali to zapovijeda pravda.' Otada održavam usku povezanost s trpećim dušama.“

U sljedećem broju: Eshatološke teme posebnih objava i novi pogled na eshatologiju

ČOVJEK KOJI JE STVARAO PRIJATELJSTVA

Svaki put kad je godišnjica fra Slavkove smrti, pruža nam se veća prilika da na drugačiji i novi način upoznamo njega i njegovu duhovnost. Nema sumnje da je on bio čovjek prepun talenata. Sličan je svetom Pavlu kod kojeg mnoštvo Božjih darova nije razorilo ono što je u njemu bilo ljudsko, nego ga je oduhovilo i usavršilo. Fra Slavko je bio na putu svetosti, ali opet je ostao čovjek. Njega duhovnost nije udaljila od ljudi, već ga je okrenula k ljudima.

FRA GORAN AZINOVIĆ

FRA SLAVKO JE ISTINSKI SIN SVETOGA FRANJE, A TA SLIČNOST POSEBNO PROIZLAZI IZ ČINJENICE DA JE I SVETI FRANJO VOLIO BITI MEĐU LJUDIMA.

Naime, Bog nije asijskog siromaška udaljio od ljudi, već ga je izabrao i poslao da bude među ljudima. Na sličan način fra Slavko je cijelo svoje vrijeme provedeno u Međugorju bio među ljudima, napose s hodočasnicima. Bio je svećenik za druge. Koračao je među narodom, razgovarao, molio i stvarao prijateljstva. Možda je danas potrebno upravo iznova naglasiti tu njegovu dimenziju, lakoću i pristupačnost u stvaranju poveznica među ljudima. Netko je lijepo rekao: „Prijateljstvo je ljubav prema drugome. Sve se drugo može prevariti, ali prijateljstvo nikada. Sve drugo može izmaknuti i ostaviti nas puste, ali prijateljstvo ne može, jer zavisi od nas. Ne mogu nekome reći – budi mi prijatelj. Ali mogu mu reći – bit ću ti prijatelj.“ To je fra Slavko neumorno činio u Međugorju. Najprije je gradio prijateljstvo s Bogom, a onda iz tog odnosa gradio je prijateljstvo s ljudima. Neprestano im je govorio: „Bit ću Vam prijatelj.“

Bog je preko proroka Jeremije rekao: „Ako odvojiš dragocjeno od bezvrijedna, bit ćeš usta moja.“ Fra Slavkova duhovnost bila je temeljita. U svome životu neprestano je odvažno ono dragocjeno od bezvrijednog

i to je narod prepoznao. Rado su slušali njegove riječi. Dolazili su u Međugorje, a on se trudio sa svakim biti blizak. Nije stvarao samo krug ljudi za sebe, nego je učio ljude kako postati prijateljem Međugorja. Pomagao im je da kroz Međugorje prođu kao hodočasnici, a kućama odu kao prijatelji. To je bio njegov istinski poziv – stvoriti što više prijateljstva, a to je ujedno smisao svakog marijanskog mjesta – stvoriti prijatelje Božje.

Najdublja dimenzija Crkve jest zajedništvo i prijateljstvo. Sam Isus je rekao: „Ovo je moja zapovijed: ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio! Vi ste prijatelji moji. Više vas ne zovem slugama, jer sluga ne zna što i njegov gospodar; vas sam nazvao prijateljima jer vam priopćih sve što sam čuo od Oca svoga.“ A svi dobro znamo što znači biti prijatelj ili prijateljivati s nekim. Upravo to nam je Gospodin obećao – da će s nama zauvijek biti prijatelj. Srž svake duhovnosti jest graditi prijateljstvo i ukoliko želimo znati vrijednost neke duhovnosti, potrebno je tu duhovnost gledati kroz prizmu prijateljstva. Ima

ljudi koji se smatraju duhovnima i grade svoju duhovnost, a oko njih je pustoš, nesposobni su za istinsko prijateljstvo, čak naprotiv, prijateljstva im smetaju. Plodovi duhovnosti se jedino mogu vidjeti kroz prijateljstvo, zato je Isus rekao: „Gdje su god dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima.“ A dvojica ili trojica zapravo označavaju zajedništvo i pripadnost. Isus je na osobit način prisutan u prijateljstvu.

S pravom bismo mogli reći kako je međugorska duhovnost – duhovnost prijateljstva. Fra Slavko je osjetio i živio tu potrebu ne samo kroz doticaj s ljudima već i kroz svoje knjige. I upravo ta dimenzija prijateljstva pomogla je Međugorju da se Gospine poruke pronesu ovim svijetom. Međugorju su i te kako pomogli prijatelji Međugorja iz cijeloga svijeta. Zahvaljujući Božjoj blizini i fra Slavkovoju duhovnosti, Međugorje ima svoje „ambasade“ po svijetu. Poruka mira iz Međugorja dospjela je do svih krajeva svijeta, kao i kršćanstvo u svojim početcima.

Fra Slavko je neumorno sklapao prijateljstva i bio čovjek za druge. On je želio zaštititi hodočasnike i pružiti im utjehu i mir po što su i dolazili u Međugorje, bio im je bliz, susretljiv i u svakom susretu s njim osjetili su dimenziju prijateljstva. Ali danas, nažalost, vidimo kako mnogi od hodočasnika žele napraviti samo turiste. Svjesni smo da to nisu turisti, ali mediji pokušavaju nametnuti svoju sliku Međugorja. Zato je iznova važno osvijestiti tu sliku Međugorja koju je gradio fra Slavko – da je to mjesto novih prijateljstava. Mjesto gdje dolaze prijatelji Crkve, našega Gospodina i njegove prečiste majke Marije.

FRA MARINKO
ŠAKOTA

Ključ u nama, u radu na srcu, put je u slobodu. Kad se susretnemo sa slabostima drugih ljudi, možemo ključ tražiti u njima, tj. htjeti da se oni mijenjaju, da budu kakvi bismo mi htjeli, a možemo i u sebi. Ako tražimo ključ u drugima, umorit ćemo se, a malo ili nimalo ćemo uspjeti promijeniti. Ako budemo svjesni da je ključ u nama te počnemo moliti za ljubav u srcu, doživjet ćemo preobrazbu srca. Isto tako, ako nam život donese križeve, zadesi nas hendikep ili bolest, neuspjeh ili gubitak, možemo ključ tražiti u izvanjskim stvarima i okolnostima, da nestane križeva i problema, a možemo u sebi. Ako očekujemo da svi križevi nestanu, da ih se oslobodimo, umorit ćemo se, križevi ne će nestati, a njihov teret postat će još veći. Odlučimo li se za Kristov put i prihvatimo križ, hendikep ili neuspjeh, u prihvaćanju križa otkrit ćemo ključ.

PRIJE NEKOLIKO GODINA NAŠAO SAM SE U PRILICI DA POSJETIM CRKVU U PADOVI U KOJOJ JE GROB SVETOG ANTE. Budući da se u blizini Padove nalazi Venecija, odlučio sam na povratku svratiti i razgledati taj famozni grad.

Kad sam uspio pronaći javnu garažu, u kojoj je bilo slobodnog mjesta za parkiranje, zaposlenik koji se bavio usmjeravanjem automobila reče mi da ostavim ključ u bravi, jer zbog velike gužve mora mu biti slobodno pomicati automobile kako bi i drugi mogli naći mjesta. Iako mi se takva solucija nije baš svidjela, postupio sam kako mi je rekao i uputio se prema staroj jezgri grada.

Nakon vožnje brodicom do središnjeg, najpoznatijeg i ujedno najljepšeg dijela Venecije, razgledao sam crkvu svetog Marka i još nekoliko obližnjih trgova i zgrada. Trajalo je to dva sata, što je za Veneciju, naravno, premalo, ali zbog malo vremena koje sam imao na raspolaganju, morao sam krenuti prema garaži. Kad sam došao do automobila i htio ući u nj, dočekalo me neugodno iznenađenje – automobil je bio zaključan. Pogledam kroz prozor, a ključ u bravi. Nevjerica! Što sada?! Nekoliko puta sam pretresao sve džepove i torbicu, u kojoj su bili dokumenti, tražeći duplikat koji sam – koliko sam se sjećao – imao u torbici, ali uzalud.

KLJUČ

Ako čovjek zanemari rad na sebi, čini najveću nepravdu i štetu nikome drugome nego sebi. Zar alkoholizam, droga, kocka, anoreksija, bulimija, razni sukobi među ljudima, depresije, očaji i nezadovoljstva nisu znakovi da čovjek traži ključ na pogrješnom mjestu i pogrješnim sredstvima? „Čovjek koji ne radi, on obolijeva duhovno i duševno i otvoren je aktivnom uništavanju samoga sebe.“ Na koncu fra Slavko zaključuje: „Ili raditi na srcu i živjeti ili ne raditi i umrijeti!“

Potražio sam onog čovjeka koji je raspoređivao automobile te ga obavijestio o onomu što se dogodilo. Kad je vidio o čemu je riječ, čudio se, govoreći da mu se u njegovu dugogodišnjem poslu to još nikada nije desilo. Pokušao se „izvući“, kao da to nije njegov problem, ali je ubrzo shvatio da se i on mora uključiti kako bi se pronašlo rješenje. Pozvao je neke ljude, „stručnjake“, kako ih je nazvao, da otvore vrata automobila. No, unatoč mnogim i raznim pokušajima nije išlo. Nekoliko puta su uz pomoć raznih žica bili jako blizu ključu, ali nikako im nije uspijevalo da ga izvuku iz brave. I baš kad su ga zakačili, izvukli iz brave i pažljivo nosili prema prozorskom oknu, ključ klizne sa žice i padne ispod sjedala.

Kako neobična situacija – automobil preda mnom, a ja nemoćan da ga pokrenem. Sve imam, ali nemam ono najvažnije. Sve je besmisleno bez ključa.

Podsjetio me taj neobični doživljaj na sljedeću priču.

Neki redovnik nađe na putu dragocjeni kamen (dijamant) i sačuva ga. Jednoga dana susretne nekog putnika. Kad sjedoše odmoriti se, obojica otvoriše svoje vreće da podijele hranu što su je nosili. U jednom trenutku putnik ugleda dragulj u redovnikovoj vreći i upita ga bi li mu htio dati taj kamen. Redovnik mu ga dade. Putnik se rastade od njega, presretan zbog neočekivana dara, koji će mu, kada ga proda, donijeti bogatstvo i sigurnost za ostatak života. No, nakon nekoliko dana putnik se dade u potragu za redovnikom, nađe ga, vrati mu kamen moleći ga: „Taj je kamen veoma dragocjen, to znam, ali daj mi ono što te čini sposobnim da

si ga se odrekao i dao ga meni.“

Putnik je dobro shvatio, da je sve uzalud, pa i „sva blaga ovoga svijeta“, ako nema ključa za sreću i mir!

U slučaju mog automobila na koncu smo ipak pronašli rješenje. Nakon što je ključ pao iza sjedala i kada nije bilo drugog izlaza, pozvali smo službu koja je prevezla automobil u automehaničarsku radnju, gdje su radnici razbili staklo na prozoru, otvorili vrata i tako došli do ključa. U životu, međutim, često ne ide na takav način. Posebno ne na silu. Nekad nam ni dijamanti ni ključevi od najskupocjenijih automobila ne mogu pomoći, a ni drugi ljudi.

Fra Slavko Barbarić je to dobro shvaćao: „Kako je teško razgovarati s onim tko se zatvorio u ovozemaljske stvarnosti kad ga snađe bolest, a zdravlje mu je bilo smisao; kad ostari, a smisao je nalazio u mladosti; kad osiromaši, a stavio je smisao svoga života u bogatstvo i imanje; kad izgubi vlast, a ona mu je bila pokretač svega što je radio; kad ga ostave oni koji su ga voljeli i za koje je sve dao, uvjeren da se u njima ostvaruje smisao njegova života.“

U nekim situacijama uzaludno je sve ako je ključ izvan nas. Iz velikog iskustva, kako svoga tako i s drugim ljudima, fra Slavko je znao gdje treba tražiti ključ: „Samo plodovi rada na srcu usrećuju čovjeka.“

Vrijedni Gospin učenik naučio je tu najvažniju životnu lekciju u školi Majke i Učiteljice koja poziva: „Radite na svojim srcima kao što radite na njivama.“ (25. 4. 1985.) „Vi pronađete vrijeme za čišćenje i onih najzapuštenijih prostorija, a srce ostavite po strani. Radite više i čistite s ljubavlju svaki dio srca.“ (17. 10. 1985.)

Priznajem da mi važnost rada na srcu dugo nije bila jasna, ali sam je s vremenom, uz fra Slavkovu pomoć, sve više otkrivao. „Rad na duhovnom polju, rad na srcu, duboko je povezan sa smislom života. Što više čovjek ulaže, postaje sretniji, mirniji, zadovoljniji i time mu je lakše ulagati u svoju duhovnu izgradnju iz dana u dan sve svoje snage. Tako čovjek ostvaruje i svoj smisao.“

Sliku rada u polju koju Gospa rabi za rad na srcu fra Slavko objašnjava na sljedeći način: „Na polju se mora raditi temeljito, ako želimo plodove. Neobrađena zemlja grobnica je svakoga, pa i najboljeg sjemena. Tako je i sa srcem. Temeljito se treba boriti, treba čupati svaki zao korijen sebičnosti, oholosti, lijenosti. I zao korijen svake zle navike. Posebno bi trebalo čistiti srce od žila koje nas navezuju na ovaj svijet te postajemo robovi. Radi se dakle o temeljitu i dugotrajnom, tj. svakodnevnom poslu.“

Uzalud su svi dijamanti i ključevi izvan nas, ako čovjek ne radi na svom srcu. „Kad se čovjek zapusti, ne pronalazi smisao svoga života ni svoga djelovanja. Svi čini i sva djela izgledaju mu besmisleni. A što je više besmislenih djela, time je čovjek dublje povrijeđen. Što je čovjek dublje povrijeđen, to je dalje od sebe i od drugih.“

Ako čovjek zanemari rad na sebi, čini najveću nepravdu i štetu nikome drugome nego sebi. Zar alkoholizam, droga, kocka, anoreksija, bulimija, razni sukobi među ljudima, depresije, očaji i nezadovoljstva nisu znakovi da čovjek traži ključ na pogrješnom mjestu i pogrješnim sredstvima? „Čovjek koji ne radi, obolijeva duhovno i duševno i otvoren je aktivnom uništavanju samoga sebe.“ Na koncu fra Slavko zaključuje: „Ili raditi na srcu i živjeti ili ne raditi i umrijeti!“

Takav fra Slavkov radikalni stav bit će nam razumljiv kada znamo da je Isusu rad na srcu ključan čimbenik za život. „Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Čistite čašu i zdjelu izvana, a iznutra su pune grabeža i pohlepe. Farizeju slijepi! Očisti najprije nutrinu čaše da joj i vanjšina bude čista.“ (Mt 23,25-26) „Licemjere, izvadi najprije brvno iz oka svoga pa ćeš onda dobro vidjeti izvaditi trun iz oka bratova!“ (Mt 7,5) „Tko je od vas bez grijeha, neka prvi na nju baci kamen.“ (Iv 8,7) „Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom.“ (Mt 16,24)

Ključ u nama, u radu na srcu, put je u slobodu. Kad se susretnemo sa slabostima drugih ljudi, možemo ključ tražiti u njima, tj. htjeti da se oni mijenjaju, da budu kakvi bismo mi htjeli, a možemo i u sebi. Ako tražimo ključ u drugima, umorit ćemo se, a malo ili nimalo ćemo uspjeti promijeniti. Ako budemo svjesni da je ključ u nama te počnemo moliti za ljubav u srcu, doživjet ćemo preobrazbu srca. Isto tako, ako nam život donese križeve, zadesi nas hendikep ili bolest, neuspjeh ili gubitak, možemo ključ tražiti u izvanjskim stvarima i okolnostima, da nestane križeva i problema, a možemo u sebi. Ako očekujemo da svi križevi nestanu, da ih se oslobodimo, umorit ćemo se, križevi ne će nestati, a njihov teret postat će još veći. Odlučimo li se za Kristov put i prihvatimo križ, hendikep ili neuspjeh, u prihvaćanju križa otkrit ćemo ključ.

„Što ti je donijelo prosvjetljenje?“ „Radost.“ „A što je radost?“ „Shvaćanje činjenice da si, onda kada si sve izgubio, izgubio samo igračku.“

NJEGOV JE GROB MJESTO MOLITVE

Rijetki su petci da sam imao priliku večerati s fratrima u Međugorju. Barem u ovoj novoj župnoj kući. U onoj staroj, dok su tamo bili fra Ivan Landeka, fra Slavko Barbarić, fra Miljenko Stojić... često sam se znao naći za bratskim stolom. U to smo vrijeme mi iz Slobodne Dalmacije iz Splita bili rado viđeni gosti, osobito kad smo stvarali znamenitu monografiju Međugorje, objavljenu 1996. godine u povodu 15. obljetnice Gospinih ukazanja. Ovih smo dana, točnije 13. listopada, na stotu obljetnicu zadnjeg Gospina ukazanja u Fatimi, kad se dogodilo čudo sa suncem, fotograf Ante Verzotti i ja u Međugorju boravili radi snimanja kalendara u Majčinu selu i zajednici Milosrdni Otac. Obje su osnovane na inicijativu prerano preminulog fra Slavka Barbarića, čiji se kip nalazi u perivoju između te dvije ustanove.

IVAN UGRIN

NA VEČERI S FRATRIMA, MEĐU INIMA BILI SU TU I FRA IVAN DUGANDŽIĆ, FRA TOMISLAV PERVAN, FRA DRAGAŃ RUŽIĆ, FRA MARIO KNEZOVIĆ... PRISJEĆAMO SE STARIH MEĐUGORSKIH DANA I OSOBITO FRA SLAVKOVA LIKA I DJELA. Časni brat fra Josip Marija Katalinić, čiji milozvučni glas redovito odzvanja u crkvi ili na vanjskom oltaru dok predmoli molitvu krunice prije početka večernjeg misnog slavlja, u jednom trenutku me podsjetio na riječi koje sam napisao u Slobodnoj Dalmaciji nekoliko dana poslije fra Slavkove smrti, koje su mu ostale u pamćenju: „I nitko ga više nikada ne će moći premjestiti iz Međugorja.“

Dalo mi je to promisliti, kako uistinu vrijedi ona latinska izreka: *Verba volant, scripta manent*. Nikada ne znamo tko će sve pročitati i na koga će djelovati ono što smo napisali. A napisah tada, 3. prosinca 2000., u svojoj kolumni *Znakovi vremena*, tekst pod naslovom „Smrt na Križevcu.“ Bog piše ravno krivim crtama, stara je portugalska poslovice. Ta mi je misao prva došla u pamet, kad sam prije osam dana čuo da je na Križevcu umro fra Slavko Barbarić, svećenik franjevačke hercegovačke provincije, koji je od samih početaka Gospinih ukazanja u Međugorju, sve svoje snage stavio na raspolaganje Kraljici Mira, u čiju je prisutnost vjerovao i na izvanredan je način svjedočio.

Tko je god od početka osamdesetih godina prošlog stoljeća makar jednom posjetio međugorsko svetište, sudjelovao u molitvenom programu u crkvi, na Podbrdu ili na Križevcu, morao se susresti s jednim asketom u habitu, koji je sate i sate provodio u molitvi i naviještanju Radosne vijesti riječima i životom, neumorno tumačeći Gospine poruke u propovijedi i pisanom riječi.

Smrt ga je zatekla na radnom mjestu, rekao je na sprovodnoj misi na blagdan Krista Kralja, njegov subrat i dugogodišnji međugorski župnik fra Ivan Landeka, opraštajući se od Slavka u ime onih koji su zajedno s njime radili u svetištu i činili sve kako bi to mjesto u koje su godinama

pristizali milijuni hodočasnika, bilo mjesto molitve, obraćenja, posta i mira.

I zbilja, rijetki su oni koji su iskrena srca dolazili u Međugorje, a da nisu nešto osjetili u svojoj duši, i da im Bog nije udijelio milosti potrebne za život u vjeri. A Barbarićeve su zasluge neizmjerne upravo na tom duhovnom planu, jer je usmjeravao i primjerom pokazivao kako nije bitno je li se nekom Gospa ukazuje i hoće li vidjeti neko čudo u Međugorju, već je bitno započeti u svom životu živjeti Marijine poruke i konačno se odlučiti za Boga, prihvatiti Isusa koji je Put, Istina i Život.

„Marija sve čini da nam pomogne i poziva nas da joj pomognemo. Njezine nakane su naše duboke potrebe. Ne oglušimo se, nego prihvatimo poziv i počnimo danas, jer se dobro koje danas propustimo ne može nikad nadoknaditi. Svako dobro, svaki novi dan nosi sa sobom nove prilike da se čini dobro, a nikad ne možemo biti tako dobri da ne možemo biti bolji.“

To su njegove posljednje napisane riječi, a napisao je u životu puno toga. Zacijelo je jedan od najplodnijih duhovnih pisaca ovoga vremena, i to ne samo na našim prostorima, jer su mu se knjige prevodile na dvadesetak jezika, a i naklade su ogromne, milijunske. Koliko li je samo plodova posijao na taj način, sam Bog zna.

Prije svega plijenio je jednostavnošću. Nikada se nije razmetao doktorskom titulom, niti psihoterapeutskom izobrazbom, govorenjem nekoliko svjetskih jezika, već je sve svoje vještine i ljubav stavio u službu vidjelaca, župljana, hodočasnika, liječenih ovisnika, siročadi...

I kad je molio, i pisao, i propovijedao, činio je to uvijek uvjerljivo, svjedočki. Posljednji sam ga put slušao na pučkoj misi, u homiliji za obljetnicu ukazanja 25. lipnja 2000., pet mjeseci prije njegove smrti. Govorio je o iskustvu jedne majke: „Moja su djeca došla do ruba i ja s njima. Nisam znala gdje bih više udarala. Onda sam došla u Međugorje. Tada sam shvatila. Kad sam ja kleknula na koljena, moja su djeca počela ustajati.“

A trpio je i Slavko puno zbog svoga uvjerenja i zbog svega onoga što je činio po svojoj savjesti. „Molio je i iskreno čekao sud Crkve o ovom događanju. Ni jednoga trenutka nije posumnjao u istinitost ukazanja“, rekao je za njega fra Gabriel Mioč.

Znam da mu nije kao vjerniku bilo lako nositi se s mnogim protivljenjima koja su svih ovih godina pratila međugorska zbivanja, pa tako i s nesretnim hercegovačkim slučajem, i stalnim nakanama da ga se premjesti negdje drugdje, daleko od svetišta Kraljice Mira. Kao čovjek, i on je možda ponekad u svemu tome pogrešno reagirao.

Međutim, uvijek iznova išao je putem koji je Blažena Djevoja Marija pokazivala. I tog je petka predvodio vjernike na pobožnost križnog puta, i kad su se počeli spuštati, kod četrnaeste je postaje na Križevcu samo sjeo i ispustio dušu. Kako je jednostavno živio, tako je i umro. Bog ga je pozvao k sebi u sredini njegovih dana. Ljudskim očima to izgleda prerano, krivo, ta tek je 55 godina navršio. No, ima u tome zacijelo nešto što je u ovom trenutku nedokučivo, a uskoro bi moglo postati jasno, pravo.

Kako je jednostavno živio, tako je i umro. Bog ga je pozvao k sebi u sredini njegovih dana. Ljudskim očima to izgleda prerano, krivo, ta tek je 55 godina navršio. No, ima u tome zacijelo nešto što je u ovom trenutku nedokučivo, a uskoro bi moglo postati jasno, pravo.

Već se na fra Slavkovu sprovodu, po kišnom vremenu okupilo više od deset tisuća ljudi, i biskup s njima. I nitko ga više nikada ne će moći premjestiti iz Međugorja. Čak štoviše, tko god ubuduće bude dolazio u Međugorje, osim u crkvu, na Podbrdo, i na Križevac, doći će se pokloniti i na Slavkov grob, a on će, koji se rodio za nebo, zagovarati nas koji još putujemo ovom zemljom.

Kako sam napisao onda, kao da sam pisao danas. Svaki put kad dođem u Međugorje, a dođem barem nekoliko puta godišnje, pomolim se i na fra Slavkovu grobu. I svaki put kad se nađem na njegovu grobu u fratarskoj grobnici na groblju Kovačica, u svako doba dana, bilo jutro, bila večer, uvijek zateknem nekoga u molitvi. I njegov je grob uvijek prepun upaljenih svijeća koje nikad ne gasnu, kao što ne gasni ni sve ono dobro što je učinio za Gospino Međugorje.

Fra Slavko Barbarić bio je mnogim ljudima prijatelj. Mnoge je prijatelje stekao u Međugorju gdje je bio uvijek svima na raspolaganju za duhovne i materijalne potrebe. Brojna je prijateljstva sklapao s ljudima diljem svijeta kojima je dolazio svjedočiti poruke Kraljice Mira. Skrbio

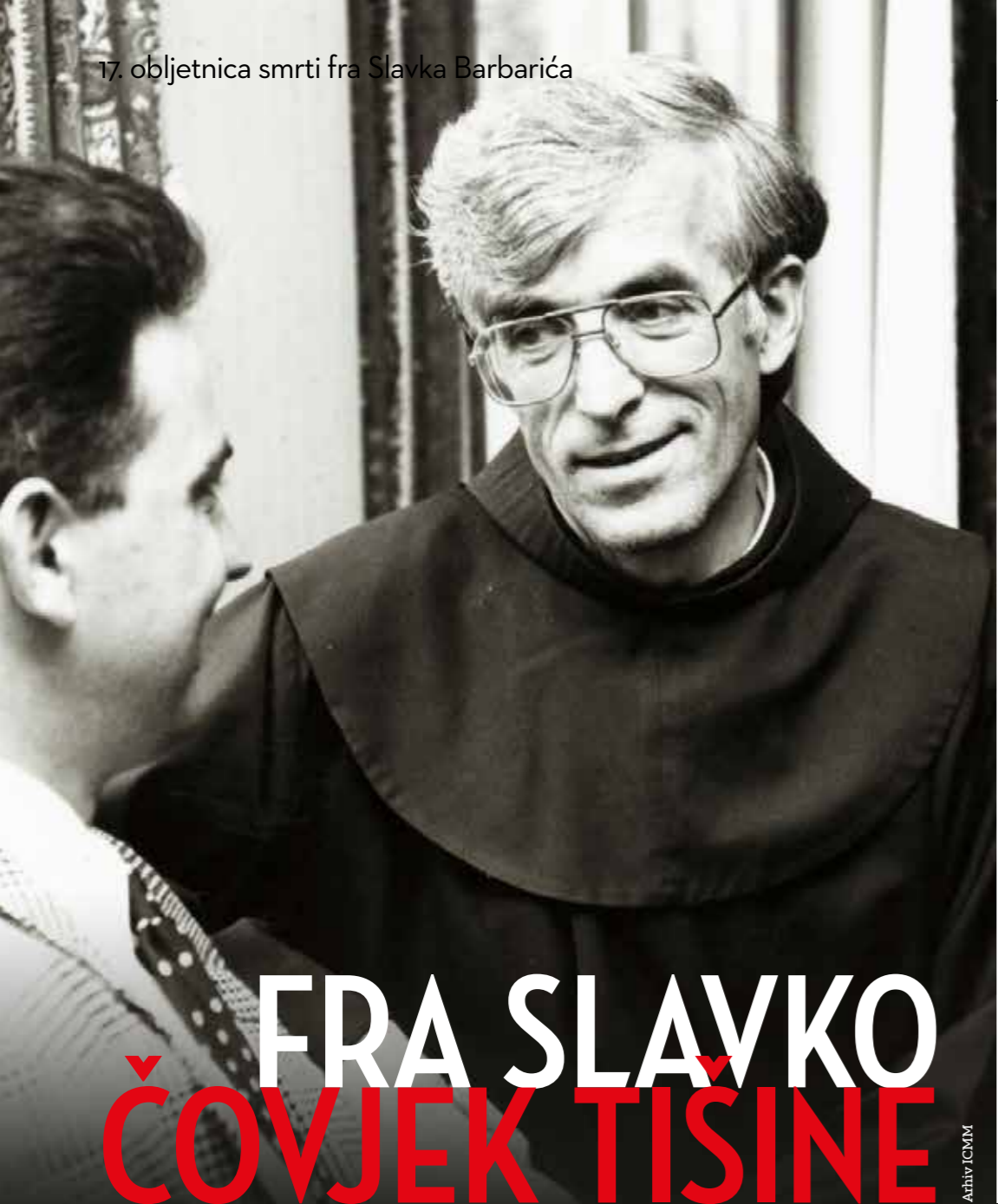
je na osobit način i o svemu stvorenom, imao je razvijenu ekološku svijest. Uvijek je isticao i primjerom pokazivao kako međugorsko svetište mora biti i oaza čistoće i urednosti. Da je danas živ imao bi zacijelo puno toga i lijepoga vidjeti što su fratri nakon njega nastavili razvijati na korist svim župljanima i hodočascima.

Nisam, moram priznati, u životu vidio puno mrtvaca. Tek svoje najbliže, pokojnu majku, djedove i bake. No, još i sad mi je uvijek živo pred očima mrtvo tijelo fra Slavka Barbarića. Dijelili smo mnogo zajedničkih trenutaka i molitve i razgovora i okrijepe. Dok sam razmišljao i o duhovnom zvanju, poticao me da pristupim njihovoj hercegovačkoj franjevačkoj provinciji. Kad sam imao teških trenutaka i oko nekih nesporazuma glede međugorskih zbivanja, znao je pružiti svoje rame i tješili bi se međusobno uz 'duvan' koji je volio zapaliti u rijetkim trenucima u danu kad je za to imao prilike. Sjećam se kako sam ponajviše na njegovu inicijativu koncem devedesetih dobio na dar zlatnik Kraljice Mira za zauzimanje oko Međugorja i tekstove napisane na tu temu.

Kad me je pred Božić prije tri godine, današnji međugorski župnik fra Marino Šakota pozvao da župljanima, među kojima je bio i veliki broj mladih iz Frame, održim predavanje na temu: Kad mislim Međugorje..., o mojim uspomenama na ljude i događaje od početka ukazanja do naših dana, zaključio sam kako sam uvjeren da nije daleko dan kad će fra Slavko Barbarić biti uzdignut na čast oltara. To ovom prilikom ponavljam i potičem Hercegovačku franjevačku provinciju kao i župni ured Međugorje, da se potruže u tom pravcu, jer i sama je Gospa u svojoj poruci od 25. studenoga 2000. na kraju rekla: „Radujem se s vama i želim vam reći da se vaš brat Slavko rodio u nebo i da zagovara za vas.“

Na jedno moje pitanje u razgovoru s njim za Slobodnu Dalmaciju, 28. listopada 1994., pitao sam fra Slavka je li ikada vidio Gospu. Odgovorio mi je: „Nisam je vidio. Ima Gospa i drugog posla. Ali, ja vjerujem u ukazanja i prihvaćam poruke.“

A na moje zadnje pitanje: Da Vam se ukazala, što biste joj rekli?, fra Slavko Barbarić ovako je govorio: - Pa, rekao bih: Daj, pomozmi nam još malo brže. Zapravo, bolje bi bilo ovako: Hvala što moliš da se ostvari san mojih otaca. Pomozmi uvrijeđenima da oproste, a uvjediteljima da traže oprost.

FRA SLAVKO ČOVJEK TIŠINE

ArhivICMM

Cijeli je svoj svećenički život posvetio drugima. Dan mu je počinjao ranom zorom, a služeći župljanima, hodočasnicima, djeci u Majčinu Selu, momcima iz zajednica Cenacolo i Milosrdni Otac, završavao kasno u noć. Još i danas često susretnem hodočasnike koji posvjedoče kako im je jedna njegova riječ, pogled ili savjet promijenila život, ostavila trag... Svi imaju neke anegdote i uspomene s njim, tako da se priupitam kako je samo sve to stigao u svoje 54 godine zemaljskog života. Pretpostavljam da bi na njegovu grobnom natpisu, da se nalazi u sljedećoj priči, stajala neka velika brojka koja bi možda i premašila broj njegovih zemaljskih godina, jer on kao da je živio za dvojicu. Razmišljajući što napisati o pokojnom fra Slavku, sjetih se jedne priče o fra Slavku Barbariću nepoznatog autora: *Usnih san: Anđeo me povede na neko, tihom svjetlošću obasjano groblje. Bijaše tjeskobno. Vodio me između grobova i pokretom ruke nukao me da čitam natpise na njima. Imena mi nisu ništa kazivala. No, odjednom postah svjestan bilježaka pod njima. Bili su sve ovakvi zapisi: živio tri godine i šest mjeseci, živio sedamnaest dana, živio četiri mjeseca i dva dana, živio dvanaest godina, živio pedeset i dvije minute. Zašto si me doveo na ovo dječje groblje? – upitah ga zgranuto. A groblje bijaše nepregledno. Ovo nije dječje groblje – reče mi. Ovdje počivaju odrasli ljudi. Pogledaj što piše – upozorih ga na natpise. On se bolno osmjehnu. – Znam – reče. – Piše koliko su vremena posvetili drugima, koliko su voljeli. Jer samo su toliko živjeli.*

PAULA TOMIĆ

SUSRET S BOGOM U TIŠINI

Iako čovjek akcije i čovjek riječi, fra Slavko nije bio brbljavac niti aktivist, znao je dobro da je nakon svakog „davanja“ drugima, posebno napuniti duhovne zalihe, nego ako im se želi davati od Božje ljubavi i Duha Svetoga. Kao dobar poznavalac Gospine pedagogije i kao onaj čija je najveća želja bila živjeti Njezine poruke; bio je svjestan onoga što Gospa svima savjetuje: „**Nek' vam u tišini Duh Sveti govori i dopustite Mu da vas obraća i mijenja.**“ (usp. 25. 6. 2006) i „**Zato od danas odlučite posvetiti vrijeme samo za susret s Bogom u tišini. Tako ćete s Bogom moći svjedočiti moju prisutnost ovdje.**“ (usp. 25. 7. 1989.)

Tišina je za njega bila dio svakodnevnog higijene duše. O tome je posvjedočio i fra Marinko ispričavši kako su se jednom njih dvojica vratili kasno u samostan nakon cjelodnevnog izbivanja. Nakon kasne, hladne večere fra Marinko se želio povući u sobu na spavanje dok je fra Slavko prokomentirao

kako ipak ne može otići spavati jer se u srcu osjeća tužno budući da se nije pomolio na jednom od brda, kako je inače svakodnevno običavao činiti. I dok se udaljavao prema autu, fra Marinko mu se ipak pridružio posramljen svojim manjkom snage. U autu su, kaže, pričali o svemu, ali čim su došli do podnožja Brda ukazanja, fra Slavko ga je zamolio za šutnju riječima: „Sad idemo dalje u tišini. Ovo je vrijeme samo za razgovor između moje duše i Boga!“

Fra Slavko je naučio kroz vlastita iskustva, ali i Gospinu školu onaj temeljni evanđeoski zakon koji je još davno napisan u Bibliji, a to je da se Bog ne nalazi u buci, vihoru, potresu ni ognju, nego u šapatu laganog lahora. Bog je proroku Iliji, pa i svome Sinu govorio u tišini i osami.

U SVIJETU IMATE BUKU

Današnji svijet je izgubio tišinu. Čovjek se u njoj osjeća izgubljen jer ga se odmalena hrani s bukom riječi i zvukova. Znanstveno je dokazano da sve to ostavlja traume na našem mentalnom i duhovnom zdravlju. Budući da je fra Slavko bio psihoterapeut, mogao je i Gospine pozive za ulazak u tišinu srca promatrati i s gledišta psihološke učinkovitosti tišine koja je u ovom slučaju višestruka: povećanje radnih mogućnosti, povećanje senzibiliteta, povećanje pamćenja, stavljanje u stanje mentalnog promišljanja koje oslobađa naš intelektualni um, što znači da ćemo prilikom obrade podataka i pokušaja rješavanja problema imati drugačiji pristup i ideje. Boravak u tišini nam povećava samosvijest što dovodi do veće kontrole naših akcija i reakcija. Tišina potiče kreativnost, doprinosi sazrijevanju ideja, posreduje emocionalnom čišćenju sagledavanja pa onda rješavanja problema. Znanstvenici dodaju kako su nedvojbeno svjedočili da tišina pomaže novim generiranim stanicama pri diferencijaciji u neurone kao i njihovoj integraciji u sustav te da u tom smislu tišina može doslovno utjecati na rast mozga.

S druge strane BUKA utječe na amigdalnu što uzrokuje oslobađanje hormona stresa, a samim tim i napetosti, šteti obavljanju zadataka na poslu i u školi, smanjuje motivaciju i povećava broj pogrešaka, posebno ugrožava pažnju, pamćenje i sposobnost rješavanja problema.

TIŠINA KOJA JE SUSRET

Kada nas dakle Gospa poziva u tišinu, ona nam zapravo želi pokazati kako povremeni boravak u tišini može u potpunosti promijeniti naš život. Uz tjelesne i psihološke dobrobiti poput one da ćemo biti zadovoljniji sa sobom, da ćemo otkriti prave vrijednosti, da ćemo naučiti govoriti manje, ali izreći više, da ćemo shvatiti pravu vrijednost odnosa s drugim osobama, naučiti otpustiti sve ono što nam odvlači pažnju, a usmjeriti je na ono što je zaista bitno, za Gospu i fra Slavka je naročito važna i ona duhovna dimenzija: u tišini se događa susret s Isusom i dobiva se iskustvo njegove ljubavi. (Poruka za sadašnji trenutak, str. 281.)

TIŠINA KOJA DAJE ODGOVORE

Ovi trenutci tišine u fra Slavkovu zemaljskom hodu nude nam odgovore na misterij njegova života koji ostaje snažan i nakon njegove zemaljske smrti. Snaga susreta s njim koju ljudi pamte proizlazi iz snage njegova susreta s Bogom u tišini vlastitog srca. Snaga fra Slavkovih riječi kojih se ljudi sjećaju, proizlazi iz oslušivanja Božje riječi u tišini vlastitog srca. Snaga njegove ljubavi prema bližnjemu, izvire iz iskustva Božje ljubavi koju je doživljavao u tišini vlastitog srca.

Jednom kad i na našim nadgrobim spomenicima anđeli budu čitali vrijeme koje smo doista živjeli jer smo voljeli i jer smo se posvetili drugima, ne zaboravimo da se snaga za ljubav i žrtvu rađa u tišini vlastitog srca; onako kako Gospa savjetuje: *A vi koji ste daleko od molitve obratite se i tražite u tišini svoga srca spas svojoj duši, i hranite je molitvom.* (usp. 25. 5. 2007.)

fra Slavko Barbarić

Slavite misu
srcem

Slavite misu srcem

Molitveni priručnik Slavite misu srcem, osim prizivanja ljudskoga srca, vodi nas i uvodi u samo srce svekolikoga kršćanskoga bogoštovlja, u svetu misu kao Isusovu nekrvnu žrtvu. Vodi nas i dovodi do najveće vrijednosti i dragocjenosti koju je Bog mogao uopće ponuditi svomu stvorenju – čovjeku. Predočava nam i suočava nas s najdivnijim i najsilnijim čudom Božje ljubavi prema čovjeku kojega Bog od iskona beskrajno ljubi.

CENTAR MIR MEĐUGORJE

Knjigu možete naći u Suvenirnici Centra MIR Međugorje.

DARKO PAVIČIĆ

Molitvena zajednica Srce Isusovo ponovno dolazi ovih dana na hodočašće u Međugorje?

Mislim da će ovaj put s nama ići otprilike dvjesto hodočasnika tj. četiri autobusa. Prošli nas je put išlo čak devet autobusa, ali bilo je proljeće i radili smo veliki koncert u Međugorju pa je time i interes bio još veći.

Dakle, ovo nije prvi put?

Ne, mi organiziramo i uzastopno dolazimo posljednje četiri godine i to dvaput godišnje. Od početka pa do danas interes za naše hodočašće u Međugorje sve više raste. Mladi ljudi su jako zadovoljni našim konceptom u kojem ima mnogo druženja, pjesme, zabave, ali i pravog poniranja u molitvu i duhovnog sadržaja.

Vi ste ove godine već nastupali u Međugorju?

Imali smo veliki koncert u Međugorju u sklopu 50 godina proslave katoličke karizmatske obnove. Bilo je prekrasno, mnoštvo ljudi, i bili smo u prijenosu uživo na Radio Mir Međugorje. Imali smo priliku koncert održati na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova. Nezaboravan osjećaj je pjevati na takvom molitvenom i posvećenom prostoru. To su bili više molitva i slavljenje nego koncert. Moram reći da sam dugo godina sanjao koncert u Međugorju, ali moja slika nije bila niti približno lijepa i snažna ovoj koju sam doživio.

Što osobno pronalazite u Međugorju?

Prvo bih želio naglasiti da mi je Gospa u srce stavila silno veliku ljubav za Hercegovinu. Bez obzira što nikakvo korijenje ne vučem iz Hercegovine, imam veliku ljubav za taj kraj. Uvijek kada putujem u Hercegovinu, silno sam uzbuđen kao da putujem kući. U Međugorju pronalazim svoj mir, radost i obnovu snage za poslanje koje imam (evangelizaciju). Tamo me čeka Majka raširenih ruku i iznova zove na potpuno predanje Kristu. Ondje osjećam toplinu,

ALAN HRŽICA, GLAZBENIK I VODITELJ ZAJEDNICE SRCE ISUSOVO

Glazbenik, autor duhovnih pjesama i glazbe, voditelj molitvene zajednice Srce Isusovo iz Zagreba Alan Hržica ne skriva da je zaljubljenik u Međugorje i Hercegovinu. Zajednica Srce Isusovo i u studenom ove godine organizira veliko hodočašće mladih u Međugorje, pa smo uoči hodočašća razgovarali s Alanom Hržicom.

GODINAMA SAM SANJAO KONCERT U MEĐUGORJU

Mislim da se nalazimo u jednom posebno milosnom razdoblju, gdje Gospodin zahvaća sve više ljudi, a pogotovo mlade. Kao da se svaki dan dižu neki novi proroci koji neustrašivo svjedoče, navještaju i autentično žive Isusa Krista u svom životu.

potrebu za molitvom, vidim ljepotu Crkve i uživam u druženju s divnim ljudima (domaćinima). Međugorje je izvor mnogih Božjih milosti za sve one ljude koji su došli otvorena srca. Ne govori se bez razloga da je Međugorje najveća ispovjedaonica svijeta!

Što mladi iz Vaše zajednice pronalaze u Međugorju? Što svjedoče nakon hodočašća?

Mi smo kao zajednica doživjeli mnogo obraćenja u Međugorju. Mnogo se naših parova zaručilo u Međugorju i svaki put ljudi se vraćaju ispunjenih srcima. Mnogima je to prva stepenica ka ozbiljnijem rastu u vjeri. Budući da smo mi prijateljski jako vezani sa zajednicom Cenacolo, uvijek nastojimo s njima organizirati nedjeljni program i ta naša zajednička kombinacija svjedočanstva i slavljenja privlači mnoštvo mladih ljudi. Svi jedva čekamo to nedjeljno jutro kada se ide u Cenacolo.

Interes mladih za vjeru snažno raste posljednjih godina. Što mislite, zašto je to tako?

Mislim da se nalazimo u jednom posebno milosnom razdoblju, gdje Gospodin zahvaća sve više ljudi, a

pogotovo mlade. Kao da se svaki dan dižu neki novi proroci koji neustrašivo svjedoče, navještaju i autentično žive Isusa Krista u svom životu. Često susrećem ljude koji su doživjeli

U MEĐUGORJU PRONALAZIM SVOJ MIR, RADOST I OBNOVU SNAGE ZA POSLANJE KOJE IMAM (EVANGELIZACIJU). TAMO ME ČEKA MAJKA RAŠIRENIH RUKU I IZNOVA ZOVE NA POTPUNO PREDANJE KRISTU. ONDJE OSJEĆAM TOPLINU, POTREBU ZA MOLITVOM, VIDIM LJEPOTU CRKVE I UŽIVAM U DRUŽENJU S DIVNIM LJUDIMA (DOMAĆINIMA). MEĐUGORJE JE IZVOR MNOGIH BOŽJIH MILOSTI ZA SVE ONE LJUDE KOJI SU DOŠLI OTVORENA SRCA. NE GOVORI SE BEZ RAZLOGA DA JE MEĐUGORJE NAJVEĆA ISPOVJEDAONICA SVIJETA!

SVAKOM BIH POŽELIO AVANTURU UPOZNAVANJA S KRISTOM. TO JE NEŠTO NAJLJEPŠE ŠTO MI SE U ŽIVOTU DOGODILO, JER ME NA KRAJU TOG MOG ISTRAŽIVANJA ČEKALA ŽIVA LJUBAV BOŽJA. GOSPODIN MI JE ZATIM POSLAO I DAROVAO PREKRASNU ŽENU KOJU SAM TAKOĐER UPOZNAO U MEĐUGORJU ISPOD BRDA UKAZANJA. DAROVAO MI JE JOŠ PUNO TOGA, ALI O TOME ĆEMO NEKI DRUGI PUT.

nekakvu unutarnju spoznaju i želju za upoznavanjem Boga. Neki pak misle da im se ništa nije dogodilo i da im se ništa ne može dogoditi s Bogom, pa su stalno puni nekakvih pitanja, često i provokativnih. Željni su diskusije i kopaju po tome što smo to mi doživjeli, a opet s druge strane ne pušta ih taj interes. Zapravo priznaju da i njih to same zahvaća, jer još ne mogu prepoznati kako ih polako dotiče Istina. Mladi ljudi su umorni od nametnute ideje materijalizma, zatim brzih i jeftinih ljubavi, depresije, tjeskobe, straha i sve više imaju potrebu pronaći nešto vrijedno i trajno. Slušaju naša svjedočanstva vjere pa imaju potrebu i oni također sebi izmoliti svoj brak. Žele prepoznati pravu osobu i svjesni su da prvo trebaju srediti sami sebe, a niti to ne će moći bez Boga. Upravo zbog tog nedostatka odnosa s Bogom danas imamo toliko raspadnutih brakova oko nas.

Kako ste započeli s molitvom na Kamenitim vratima?

Bilo je ljetno vrijeme i okupljali smo se na molitvu u prostorima crkve u Palmotićevoj ulici u Zagrebu. Jednu večer smo poželjeli izaći negdje van izmoliti kronicu. Imao sam poticaj u srcu da idemo na Kamenita vrata uz koja sam i inače bio jako

vezan. Mnogo sam puta znao odlaziti ondje i moliti. Taj utorak otišlo nas je desetak i eto nas tamo svaki utorak do dana današnjeg. Sada po lijepom vremenu zna doći i do tisuću ljudi na molitvu krunice. Tako je i nastala molitvena zajednica Srce Isusovo te smo pokrenuli naše zajednice po cijeloj Hrvatskoj. Trenutačno smo prisutni u petnaestak gradova po Hrvatskoj. Ima nas također u Baselu i Frankfurtu.

Ondje se časti Majka Božja od Kamenitih vrata, a u Međugorju Kraljica Mira. Kako biste Vi povezali te „dviije“ Gospe?

Meni je uvijek ista slika pred očima gdje god se nalazio. Nježno srce Majke Marije i njezina zaštitnička uloga prema meni. Ona me uvijek jednim okom gleda, bdije nada mnom, čuva i uvijek vodi još bliže svome ljubljenom Sinu. Uvijek kada bih mislio na nju ili ulazio u molitvu s njom osjećao bih se voljeno, i prije samog obraćenja ona je bila moj put prema Isusu. Na svojem sam novom albumu napisao pjesmu posvećenu Njoj i jako sam sretan da je tako nešto lijepo izašlo iz mene upućeno Majčici.

I na kraju, prema Vašem osobnom iskustvu, što biste poručili mladima, a i ne samo njima već svima koji se traže u životu?

Mladima mogu poručiti da nikad nije kasno za životnu promjenu što god ovog trena živjeli i osjećali. Moj je život bio daleko od ovoga što živim danas, ali sam pravu radost pronašao tek upoznavajući lik i djelo Isusa Krista. Svakom bih želio avanturu upoznavanja s Kristom. To je nešto najljepše što mi se u životu dogodilo, jer me na kraju tog mog istraživanja čekala živa Ljubav Božja. Gospodin mi je zatim poslao i darovao prekrasnu ženu koju sam također upoznao u Međugorju ispod Brda ukazanja. Darovao mi je još puno toga, ali o tome ćemo neki drugi put.

OSTANIMO VJERNI ONOME NA ŠTO NAS GOSPA POZIVA

Marijini su obroci (Mary's Meals), prema riječima njihova osnivača, plod Međugorja. U listopadu 2017. godine obilježeno je 25 godina odlaska starog kamiona, kojim je u ratom pogođenu Bosnu i Hercegovinu iz Škotske dovezena humanitarnu pomoć. Iz ove će se inicijative kasnije prilično neočekivano roditi Marijini obroci, globalni pokret koji danas hrani više od 1 200 000 gladne djece diljem svijeta. Kako bi proslavili 25. godišnjicu i zahvalili Bogu i Gospi za ovo djelo, članovi velike obitelji Marijinih obroka od 9. do 11. listopada boravili su u Međugorju. U dvorani Ivana Pavla II. 9. listopada održana je večer proslave i sjećanja, na kojoj su, uz osnivača Magnusa, sudjelovali njegova supruga Julie, ambasadorica Marijinih obroka Milona von Habsburg, osnivačica hrvatske podružnice Marijinih obroka Željka Markić, Gay Russell i Dalitso Mcheka. Bila je to prigoda da porazgovaramo s osnivačem Marijinih obroka, g. Magnusom MacFarlane-Barrowom.

MILKA ROZIĆ

Gospodine MacFarlane-Barrow, najprije čestitke na 25. obljetnici vašeg humanitarnog djelovanja! Hvala!

U Međugorje dolazite često, no ovoga puta razlog je zaista poseban.

Svaki posjet Međugorju radost je i blagoslov, a ovoga smo puta došli proslaviti 25. obljetnicu djelovanja Marijinih obroka i zahvaliti Gospi na svemu. Ovo su za nas bili uistinu blagoslovljeni dani ispunjeni dubokom zahvalnošću.

Zanimljivo je kako je počela veza obitelji MacFarlane-Barrow s Međugorjem.

Za Međugorje smo doznali iz jednoga glasila, a bilo je to u prvim godinama ukazanja. Mi mladi iz obitelji nagovorili smo roditelje da nam dopuste otići u mjesto gdje se Gospa ukazuje. Tako je 1983. godine iz Škotske put Međugorja pošla skupina nas mladih. Međugorje i sve ono što smo tih dana doživjeli, toliko nas je oduševilo da o tome, vrativši se doma, nismo prestajali pričati. Naši roditelji i sami vidjevši pozitivne promjene na nama, odlučili su poći u Međugorje i nakon toga sve u našoj obitelji postaje novo. Naš dom u Škotskoj postaje *Kuća molitve* (Craig Lodge Family House of Prayer). Počinjemo promovirati međugorsku duhovnost, širiti Gospine poruke, a moja sestra Ruth počinje pisati o ukazanjima u Međugorju. Kada je na prostorima bivše Jugoslavije izbio rat, počinjemo prikupljati humanitarnu pomoć i dovoziti je u BiH. Bilo je to 1992., dakle, prije 25 godina. Kad su drugi čuli za naš pothvat, počeli su nam slati hranu i druge potrepštine te se tako ono što je trebala biti jednokratna pomoć pretvorilo u organizaciju pod nazivom Scottish International Relief (SIR) – Škotska međunarodna pomoć. Od tada se do danas dogodilo puno.

Danas je, nakon gotovo 35 godina od našeg prvog dolaska, teško i

zamisliti u kojem bi nas smjeru odveo život da nije bilo Međugorja.

Velika potpora u danima dovoženja prvih kamiona humanitarne pomoći bila je Julie, medicinska sestra, koja će kasnije postati i Vaša supruga.

Ona je osoba kojoj u posveti knjige „Baraka koja je nahranila milijun djece“ piše: „Ovo je knjiga za Julie, bez koje ne bi bilo baš ničega o čemu bih pisao.“

I Julie se s Međugorjem susrela u mladim danima. Kad je ovdje buknuo rat, željela je pomoći. Tako smo se i upoznali. Nastavili smo zajedno dovoziti pomoć u BiH i pomagati izbjeglicama u Hrvatskoj. Škotska međunarodna pomoć pomagala je i djeci u Rumunjskoj. Također i u Liberiji.

Danas preko 1,2 milijun djece dobiva hranjivi obrok na mjestu obrazovanja. Marijini obroci djeluju uglavnom u siromašnim zemljama Afrike, ali i na Haitiju i u Indiji. Trenutno djeluju u 15 zemalja. Odnedavno su i u Alepu u Siriji.

Kada je i kako nastao koncept Marijinih obroka?

Koncept Marijinih obroka nastao je u Malaviju i to sasvim slučajno. Susrevši se s jednom obitelji bez oca i s majkom na umoru, upitao sam najstarije dijete, četrnaestogodišnjeg Edwarda, što bi htio. Odgovor je bio jednostavan – rekao je: „Želim imati samo dovoljno hrane da preživimo i da jednog dana mogu ići u školu.“ Značilo je to omogućiti gladnom djetetu da dobije hranjivi dnevni obrok na mjestu obrazovanja. Tako se puno naših iskustava tijekom proteklih godina spojilo u ovaj jednostavan koncept. Naša pobožnost prema Mariji, Majci Isusovoj, i naš iznenađujući susret s njom u Bosni i Hercegovini dok smo bili tinejdžeri, brojni susreti sa siromašnom djecom u godinama koje su uslijedile, djecom koja nisu mogla ići u školu zbog siromaštva i gladi; riječi koje sam čuo od Edwarda i sve veća spoznaja da će probleme s kojima se suočavaju najsiromašnije zajednice na svijetu moći nadvladati jedino zdravi ljudi koji imaju barem osnovno obrazovanje. Tako su u Malaviju posluženi prvi Marijini obroci.

U ovom velikom projektu zacijelo su veliki i administrativni poslovi. Koliko je ljudi uključeno u cijeli projekt i kako to sve funkcionira?

Gotovo sav naš rad počiva na volonterima. To su ljudi koji svoje vrijeme posvećuju prikupljanju sredstva, kuhanju i posluživanju hrane i koji svakodnevno mole za naš rad. Oni su kao takvi i najbolji promotori Marijinih obroka. Primjerice samo u Malaviju imamo preko 80 tisuća volontera. A zamislite koliko ih je onda u svim zemljama. Da budem do kraja iskren, mi i ne znamo

točno koliko je ljudi uključeno u Marijine obroke.

U Međugorju su ovoga tjedna boravili članovi naše velike obitelji iz mnogih zemalja, koji su na bilo koji način uključeni u rad u Marijinim obrocima. Mi u Marijinim obrocima volimo reći za sebe da smo jedna velika obitelj, a ne organizacija. Takav osjećaj na poseban način imamo kad smo ovdje u Međugorju.

Koliko su u ovaj projekt uključene lokalne zajednice?

Za nas je osobito važno da projekt nose lokalne zajednice i bez njihove podrške ovaj bi projekt bilo teško provesti. Kad god je to moguće, hranu kupujemo od lokalnih proizvođača te tako pomažemo lokalnom gospodarstvu.

Zanimljivo je kako je i danas glavno sjedište Marijinih obroka jedna baraka u Škotskoj. Je li i to podsjetnik da treba sačuvati skromnost?

Tu sam baraku od svog oca posudio 1992. na dva tjedna, i evo, 25 godina poslije još sam u njoj. Nastavljam djelovati u baraci jer nas ona uvijek iznova podsjeća da u svemu trebamo biti uvijek skromni, kao i na to da je potrebno djelovati u duhu siromaštva. Kada nam ljudi doniraju sredstva, očekuju da djecu i nahranimo, a ne da njihova sredstva trošimo na nekakve moderne opremljene urede. Postoji još jedan razlog zašto sam ostao u toj baraci. Jer je blizu kuće molitve koju vode moji roditelji. Tamo postoji i kapelica s Presvetim u kojoj svakodnevno molimo.

Globalni pokret podrazumijeva i brojna putovanja. Odlazite često i u mjesta koja su vrlo opasna. Jeste li se kada našli u kakvoj opasnoj situaciji?

Da, bio sam ponekad na opasnim mjestima, primjerice u Somaliji tijekom velike gladi u toj zemlji, to je bilo pomalo zastrašujuće. Ili primjerice na Haitiju gdje smo radili u predgrađima gdje baš i ne vlada zakon. Ali obično sam u pratnji mještana koji paze na mene i koji mi daju savjete gdje bih smio ići, a gdje ne. To su vrlo često misionari ili misionarke, i zapravo jedna od najvećih povlastica u mom djelovanju jest biti s tim ljudima, vidjeti njihovu hrabrost. Ovih su mi dana u mislima posebno naši surad-

Poslužujući dnevni obrok na mjestu obrazovanja, zadovoljavaju se neposredne potrebe gladne djece te ih se potiče da idu u školu i obrazuju se.

nici u Južnom Sudanu gdje je situacija teška. Tamo svakodnevno hranimo nekoliko tisuća djece, a to je moguće zbog naših suradnika u tamošnjoj crkvi koji svakodnevno izlažu svoj život pogibelji kako bi tamošnja djeca imala obrok. Oni puno više riskiraju nego ja.

Kako na sve to gledaju Vaša djeca?

Ta se putovanja ipak ne događaju tako često kao što ljudi možda misle. Ali i kad putujem, oni nikada nisu sami. Imamo jedni druge i imamo ljude koji nas vole i mole za nas. Ovoga sam tjedna u Međugorju upoznao jednu časnu sestru iz Zadra koja svaki dan moli za Marijine obroke i našu obitelj. Tako da uistinu mislim da nam pomaže kad ljudi za nas mole. Osim toga danas imamo mobilne telefone pa je sve jednostavnije i lakše. Svih sedmero naše djece su na neki način povezani i uključeni u rad Marijinih obroka. Ovoga je ljeta naš najstariji sin, devetnaestogodišnji Calum, šest tjedana volontirao u malom info centru u Međugorju i toliko mu se sviđalo da bi najradije ostao

Marijine obroke danas u svijetu kao hvalevrijedan projekt prihvaćaju i promoviraju obični ljudi, ali i brojne poznate osobe.

Ljudi u ovome projektu prepoznaju njegovu jednostavnost. Dakle, kao nešto što funkcionira na tako jednostavan način, a opet tako snažno živote najsiromašnijih mijenja na bolje. Nekada je uistinu divno što nam pomažu i poznati, ali mi Marijine obroke radije vidimo kao projekt običnih, mladih, starih, siromašnih ljudi koji u svojim sredinama malim djelima ljubavi čine ovaj svijet boljim.

Je li tijekom ovih 25 godina ikada došlo do zasićenja, želje odmoriti se od svega, možda čak odustati?

Iskreno – ne. Naravno da se ponekad osjećam umorno. Bude tu i negodovanja, neodobravanja, ali nikada nisam pomislio napustiti sve. Zapravo suprotno, ne napušta me osjećaj iznenađenja koje nam svakoga dana Bog daje, jer ja nisam za ovo kvalificiran, ne znam zašto je upravo nas odabrao. Također me ne napušta osjećaj duboke zahvalnosti da na ovaj način mogu živjeti i iskoristiti svoj život. I nakon 25 godina zahvaljujemo Bogu na svemu i svakim danom samo želim učiniti još više.

U vašim svjedočanstvima osobito ističete važnost molitve.

Iako ima puno ljudi koji žele pomoći da se ovaj projekt širi i ide dalje, to bi, uvjeren sam, bilo nemoguće bez molitve. I vrlo je bitno da to ne previdimo. U *Kući molitve* koju vode moji roditelji molilo se deset godina prije nego se ideja o Marijinih obrocima uopće začela. Za nas je osobito važno da ovo djelo ostane ukorijenjeno u molitvi i istinskom povjerenju u Božju providnost.

Kako u svijetu rastu potrebe tako se i pokret Marijinih obroka širi.

Upravo se spremamo dijeliti prve Marijine obroke u Etiopiji. Sretni smo zbog toga jer djeci u toj zemlji su Marijini obroci uistinu potrebni. Ali, i u svim drugim zemljama u kojima djelujemo ima djece koja još čekaju na Marijine obroke. Tako da jednostavno nastavljamo dalje razmišljajući uvijek da još ima djece koja čekaju. Ne postavljamo nekakve velike ciljeve nego radije razmišljamo o tome kao o puno malih djela ljubavi. To je važnije nego razmišljati o brojkama.

Želite li nešto poručiti za kraj ovog razgovora?

Zahvaljujem svima onima koji naš rad na bilo koji način podržavaju. Želim im poručiti da je važno svako, pa i najmanje, djelo ljubavi, kako to mijenja živote mladih ljudi. Još jednom želim zamoliti da mole za Marijine obroke, da što prije možemo doprijeti do još gladne djece. Danas 61 milijun djece ne pohađa školu zbog gladi i uistinu vjerujemo da im možemo pomoći i to prvenstveno ako molimo i ostanemo vjerni onome na što nas Gospa poziva. Također da mole na nakanu da ovaj naš rad nastavimo u čast naše nebeske Majke i njezina sina Isusa.

Prijevod s engleskog: Miljenko Miki Musa

U INDIJI, U KOJOJ ŽIVI TREĆINA SIROMAŠNIH LJUDI SVIJETA I GDJE VIŠE OD ŠEST MILIJUNA DJECE OSNOVNOŠKOLSKE DOBI NE IDE U ŠKOLU, OBEĆANJE MARIJINIH OBROKA MIJENJA ŽIVOTE.

MARIJINI OBROCI SLAVE POSLUŽIVANJE MILIJARDITOGA OBROKA

Svjetska organizacija za pomoć gladnima, Marijini obroci, dosegla je nevjerojatnu prekretnicu posluživši milijarditi školski obrok siromašnoj djeci diljem svijeta.

Milijarditi obrok – curry od povrća s rižom – poslužen je dvanaestogodišnjem Mohsinu u obrazovnom centru Sangam Vihar u Noidi, Indija. Mohsin i njegovi prijatelji iz razreda proslavili su ovu radosnu prigodu plesom i pjesmama.

Mohsin živi sa svojim roditeljima i petero braće i sestara u siromaš-

noj četvrti Sangam Vihara. Zbog bolesti njegove majke, Mohsin nakon škole prodaje otrov za štakore u lokalnoj trgovini kako bi pomogao svojoj obitelji. Kao i velik broj djece diljem svijeta, Mohsin se oslanja na Marijine obroke da dobije dnevni obrok svakog školskog dana.

„Ponekad, kad se probudim ujutro, nema hrane“, govori Mohsin. „Spremit ću se, operem se i odem u školu. U školi nam je osigurana hrana. Od hrane smo snažniji i imamo više energije. Osjećam se kao da se život ponovno vratio u moje tijelo! Sad možemo učiti.“

U Indiji se obroci dijele u formalnim i neformalnim obrazovnim centrima, poput onog koji pohađaju Mohsin i njegovi prijatelji. Te neformalne učionice, koje mogu biti i na željezničkim peronima i u domovima ljudi, daju ranjivoj djeci priliku da uče i omoguće si bolju budućnost.

Marijini obroci započeli su hraneci samo 200 djece u školi u Malaviju 2002. godine, no od tada su izrasli u globalni pokret poslužujući obroke koji mijenjaju živote za više od 1,2 milijuna djece u 14 zemalja svakoga školskog dana.

Osnivač i izvršni direktor Marijinih obroka, Magnus MacFarlane-Barrow, govori: „Iako nisu velike brojke ono što motivira Marijine obroke, ovo je nevjerojatna prekretnica. Milijardu posluženih obroka! Tu je brojku teško shvatiti, ali je dosegnuta jednostavnim usredotočenosti na jedno po jedno dijete, jedan po jedan obrok. Iako slavimo ovu prekretnicu, i dalje smo svjesni bolne činjenice da 61 milijun djece još uvijek ne ide u školu

zbog siromaštva i gladi – oni rade, prose i čine što god je potrebno da prežive – i tako propuštaju priliku za obrazovanje koje može biti njihov spas. Naša vizija, da svako dijete na ovom svijetu ima barem jedan obrok dnevno na mjestu obrazovanja, sve je snažnija, a naš je posao u jednu ruku tek započeo.“

Za više informacija posjetite www.marysmeals.hr

Komemorativna poštanska marka „Dvadeset i pet godina Međunarodne humanitarne organizacije Mary's Meals - Marijini obroci“

Marka Hrvatske pošte (HP) Mostar „Dvadeset i pet godina Međunarodne humanitarne organizacije Mary's Meals - Marijini obroci“ predstavljena je u Međugorju na svečanosti kojom je obilježena 25. obljetnica djelovanja i humanitarnog rada njezina osnivača Magnusa MacFarlane-Barrowa. Autor marke HP Mostar, koja se u poštanskom prometu nalazi od 9. listopada je 2017., je David Swift. Ovo izdanje, kao i starija izdanja poštanskih maraka HP Mostar, mogu se kupiti na prodajnim mjestima Hrvatske pošte ili online putem web shopa.

U POSTU, MOLITVI I TIŠINI OTKRIVAMO BOŽJU LJUBAV

**TEREZIA
GAŽIOVA**

„KRUH PITI, VODU JESTI“ – RIJEČI SU KOJE SMO ČESTO ZNALI ČUTI OD FRA SLAVKA NA SEMINARIMA POSTA, MOLITVE I TIŠINE. Zanimljivo je promatrati kako tijekom tog razdoblja, uvijek tako duboko u molitvi i šutnji otkrivamo Božju ljubav, ljepotu života i dobijemo mnogo drugih spoznaja. Na seminarima posta produbljuje se vjera, uči se živjeti u ljubavi, upoznaje se Isusa, uči se praštati neprijateljima i onima koji su nas povrijedili, otkriva se istina o samima sebi, dobivamo ljubav za bližnje, te se liječe naše duhovne rane... O tim divnim iskustvima svjedoči i 46 hodočasnika iz Latvije, među njima trojica svećenika, koji su sudjelovali na seminaru molitve, posta i tišine, održanog u Međugorju od 21. do 26. listopada, 2017., a kojeg

je vodio fra Marinko Šakota. Njih nekoliko je odlučilo podijeliti svoja iskustva s nama.

ALDIS ČAMANS, ILUKSTE

Imam 48 godina i dolazim iz grada Ilukste, oženjen sam i imam osmero djece. Rodio sam se i odrastao u tipičnoj sovjetskoj obitelji, gdje me nisu naučili tko sam i zašto postojim. Bio je to život bez Boga, utopljen u alkoholu, besmisli i tuzi. U djetinjstvu sam često krao. Od 12 godine sam počeo piti alkohol, jer su to činili i svi moji vršnjaci. Kada bih pio, osjećao bih se snažan i hrabar. Sve dublje i dublje sam padao u propast alkohola, droge i kocke. U očaju sam pokušao počinuti samoubojstvo, no, spasili su me liječnici.

Jedan psiholog mi je savjetovao da potražim svećenika te da se ispovjedim. Zahvaljujući njemu sam, nakon ispovijedi, došao u Međugorje. Tu sam počeo prvi put moliti srcem. Jednog jutra sam osjetio potrebu sam otići na Brdo ukazanja. Ispred Gospina kipa, dok sam klečao, odjednom sam osjetio snagu Božje ljubavi i počeo sam plakati od radosti. U srcu sam začuo nježan glas: „Vidio sam tvoje suze i od danas sve činim novo.“ Otrčao sam s brda pun radosti. Od tada sam počeo dolaziti u Međugorje svake godine i po više puta, jer bi mi Međugorje vraćalo nadu i donosilo smisao života.

Godine 2004. prvi sam put sudjelovao na seminaru posta na kojem se doslovce dogodila operacija moga srca. Gospodin me ozdravljao, oslobađao i pozvao da to iskustvo podijelim s drugima. Od tada želim pomagati Gospi dovodeći svake godine hodočasnike iz Latvije na ovaj seminar.

Meni je Međugorje spasilo život, tu je počelo moje iskreno obraćenje. Doživio sam i uvjeren sam kako je Međugorje istinito. Ono što sam pronašao ovdje, nisam mogao nigdje drugdje naći. Nakon iskustva Međugorja ja sam novi čovjek. Završio sam fakultet, imam dobar posao i dom. Sretno sam oženjen i otac sam osmero djece. Zajedno molimo, organiziramo molitvene susrete i trudimo se živjeti Gospine poruke. Na svakom seminaru otkrivam nešto novo. Ovaj put sam doživio da je Isus u Euharistiji stvaran i živ. Za vrijeme razmatranja odlomka o ustanovljenju euharistije, imao sam osjećaj kako se nalazim u dvorani posljednje večere zajedno s apostolima. On lomi kruh koji je Njegovo tijelo. Taj osjećaj me pratio za vrijeme cijelog seminara, kad bih za stolom lomio kruh i pio vodu, za vrijeme klanjanja i svetih misa.

JAZEPS ČAMANS, SIN

Imam 8 godina i u Međugorje dolazim često sa cijelom obitelji. Ne sjećam se koliko sam imao godina kad sam prvi put počeo postiti. Molio sam tatu da mi to dozvoli i on

Felicita Čamans

je pristao. I izdržao sam zajedno sa svima. Postiti nije teško jer je kruh jako dobar. Najviše me se dojmilo kad smo se penjali na Križevac, tada sam osjetio jedno lijepo iskustvo u svom srcu.

Molitvu križnog puta sam prikazao za moju baku Ninu, koja je nedavno slomila nogu. Od svega mi je ipak najdraža sveta misa. Želim još više upoznati Isusa. Na seminar dolazimo s tatom svake godine jer nam to pomaže u odnosima, i u svemu što činimo. Nakon seminara se uvijek osjeti nešto sveto i lijepo u našoj obitelji.

FELICITA ČAMANS, KĆI

Zovem se Felicita i mam 12 godina. U Međugorju sam deseti put, a peti put na ovakvom seminaru. Moj tata je organizator naše grupe i ja dolazim na seminar zajedno s njim. Ovaj put su mi fra Marinkova predavanja bila jako zanimljiva.

Romualda Jermaka, Kraslava

Sve što me se dojmilo zapisivala sam u svoj dnevnik. Posebno je bilo dirljivo predavanje o praštanju i Svetom Pismu. Bolje sam shvatila što je Sveto Pismo te da uvijek trebam praštati.

ROMUALDA JERMAKA, KRASLAVA

Gospodin mi je otkrio dvije stvari. Prvo – da sam strašno navezana na materijalne stvari. Drugo – na Križevcu sam shvatila da se od križa ne može pobjeći, i da ga treba čim prije prihvatiti s ljubavlju jer će tada postati lakši. U trenutcima prihvaćanja križa pobjeđuje ljubav i Bog sve okreće na dobro.

VIKTORIA KRASOVSKA, AGLONA

Prvi put sam na ovom seminaru. Post me uvijek privlačio. Odavno sam slutila kako je post važan, te da čovjeka oslobađa od navezanosti na materijalne stvari, jednako kao i molitva i šutnja. Ovdje sam došla s mnogim pitanjima, primjerice kako pomoći i doprijeti do svojih prijatelja nevjernika. Razmišljala sam što trebam konkretno činiti kako bi i oni upoznali Božju ljubav, budući da me svaki put kad bih im svjedočila o Bogu, nisu ozbiljno shvaćali. Tijekom ovog seminara sam spoznala, zahvaljujući fra Marinkovim predavanjima o Svetom Pismu i molitvi, kako druge mogu približiti Bogu jedino primjerom svoga života i molitvom za njih. Potrebno je da oni osjete moju ljubav, a meni je potrebno mnogo strpljenja za njih, te da ih ljubim bezuvjetno.

Shvatila sam kako je ovaj zemaljski život prolazan, te da svatko od nas ima svrhu postojanja ovdje na zemlji. Tijekom ovog seminara sam spoznala cilj i smisao svog života – da ljubim i pomažem drugima. Želim davati, služiti i vjerovati, a vidjet ćemo kako će me Gospodin upotrijebiti u budućnosti.

VEL. ANDRZEJ KEZIK, BRUKNA

U Međugorju sam boravio više puta, a zadnji put sam došao s mladima iz Latvije na Mladifest. Tijekom ovog seminara posta osjetio sam kolika je radost moliti srcem. Ja kao svećenik imam poslanje moliti za svoj narod. Ovdje sam iznova otkrio ljepotu molitve časoslova, molitve koju moli papa, biskupi, svećenici, redovnici i cijela crkva. Naravno, i ranije sam molio časoslov u Latviji, no kad si ovdje, u Gospinoj nazočnosti, sve se odjednom počinje mijenjati i ono što obično činiš nesvjesno i odsutno, počinješ činiti drugačije – srcem.

Zavolio sam svoj svećenički poziv, te sam siguran kako sam donio dobru odluku kad sam odlučio postati svećenik.

INTA, RIGA

Na ovim seminarima sam bila više puta jer mi pomažu susresti se sa samom sobom i sebe bolje upoznati. Dok

Viktorija Krasovska, Aglona

Vladimir Smirnov, Ilukste

sam tu, prepoznajem svoje navezanosti i ono što me čini manje sretnom. Ovoga mi je puta Gospodin otkrio da trebam moliti i postiti za svoj ranjeni odnos s majkom. Pronašla sam u sebi jednu duboku ranu i bol iz djetinjstva. Ta me bol pratila cijelog mog života i povjerenje prema majci bilo je u potpunosti narušeno. Danas mogu zahvaljivati jer znam kako me Gospodin ozdravio. Bilo je to za vrijeme klanjanja Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu, kad sam osjetila snagu Božje ljubavi koja u meni sve zahvaća i ozdravlja. Osjećam se slobodna od tog tereta koji sam cijeli život nosila.

VLADIMIR SMIRNOV, ILUKSTE

Na seminaru smo slušali predavanje na temu praštanja, te smo nakon toga molili za ljubav prema onima koji su nas povrijedili. Molio sam u tišini i iskreno u srcu tražio osobe kojima bih trebao oprostiti. Pitao sam Gospodina za koje osobe trebam moliti te da mi udijeli ljubav prema njima. Odjednom sam čuo jasan odgovor – moli da oprostiš sebi i da sebe zavoliš. Ja te neizmjerljivo ljubim, a ti? Ljubiš li ti sebe?

Znam da sam to trebao čuti, jer u mom srcu nije bilo radosti nego je bila bol. Teško mi je bilo prihvatiti sebe takvog kakav jesam. Znam da je to samo početak, da je ispred mene jedan ozbiljan proces. Ali znam kako će s Gospom sve sada biti lakše.

Aldis Čamans, Ilukste

Vel. Andrzej Kezik, Brukna

Svečano proslavljen spomendan sv. Franje u Međugorju

U Međugorju je u srijedu 4. listopada svečano proslavljen spomendan sv. Franje, utemeljitelja Franjevačkoga reda. Proslava je počela na uoćnicu, u utorak 3. listopada. Na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova, nakon večernje sv. mise, slavljen je tradicionalni i svečani obred preminuća svetoga Franje – Memoria Transitus. Misnim je slavljem predsjedao fra Zvonimir Pavičić, vikar u župi Međugorje kao i obredom preminuća sv. Franje. Nazočili su i brojni Gospini štovatelji iz Poljske, Ukrajine, Belgije, Libanona, Portugala, Brazila, Španjolske, Argentine, Rumunjske, Italije, Francuske, Engleske, Irske, SAD-a, Kanade, Njemačke, Austrije, Mađarske, Južnoafričke Republike, Švicarske, Koreje, Slovačke i Češke.

Promjena pastoralnog osoblja u međugorskoj župi

U sklopu redovitih promjena pastoralnog osoblja Hercegovačke franjevačke provincije i sukladno crkvenim propisima za župnog vikara u Međugorju imenovan je fra Ante Kutleša, a fra Vjekoslav Miličević odlazi na službu u Rim. Mladomisnik fra Zvonimir Pavičić ostaje na službi u Međugorju.

Fra Ante Kutleša član je Hercegovačke franjevačke provincije i dugogodišnji misionar u DR Kongu. Kroz svoj četiri desetljeća dug misijski put u Africi podigao je brojne crkve, zajednice, ustanove...

Na novu službu u Međugorje došla je i s. Nada Sušac, a s. Mira Soldo, koja je godinama (oko 15 godina) radila u sakristiji, ostala je djelovati u međugorskoj župi u samostanu časnih sestara franjevki u Barača.

Želimo im Božji blagoslov i zahvaljujemo za sve dobro koje su činili i koje čine u svojoj službi.

Hodočašće u Međugorje župljana župe Uzvišenja Svetog Križa, Kravarsko

Protekloga mjeseca skupina hodočasnika iz župe Uzvišenja Svetog Križa, Kravarsko hodočastila je u Međugorje. Odmah po dolasku u Međugorje zaputili su se na Brdo ukazanja uz zajedničku molitvu krunice.

„Zajedno sa svojim župnikom u petak 22. rujna krenuli smo put Međugorja. Na pola puta, točnije u Skradinu, kao i svake godine stali smo i imali misu, pozdravili smo Majku Božju Skradinsku, a kasnije nam je župnik Gabrijel Jagarinec ispričao malo o povijesti crkve i mjesta. Nakon toga imali smo mali odmor, a zatim smo nastavili put prema našem odredištu. Stigavši u Međugorje, svi zajedno uz molitvu krunice popeli smo se na Brdo ukazanja. U subotu ujutro nakon doručka pohodili smo Križevac, gdje smo uz postaje Križnog puta izmolili sve krunice. Iza ručka bilo je slobodno vrijeme, zatim ispovijed i misa u 18 sati. Ono što nas je osobito dojmilo bilo je klanjanje pred Presvetim u 21 sat. U nedjelju smo, nakon zajedničkog misnog slavlja, radosni i ispunjeni milošću krenuli svojim kućama“, ispričali su hodočasnici iz Kravarskog.

Statistike za listopad 2017.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 183 000
Broj svećenika koncelebriranih: 3 983 (128 dnevno)

Seminar za članove glazbenih sekcija održan u Međugorju

Kuća mira u Međugorju proteklog vikenda odzvanjala je pjesmom, zvucima instrumenata i radošću. Seminar za članove glazbenih sekcija pod geslom „Kriste, budi naša radost!“ koji su vodili fra Marin Karačić i fra Zvonimir Pavičić održan je od 6. do 8. listopada 2017. Seminar je započeo u petak krunicom i sv. misom u crkvi sv. Jakova. Poslije mise je slijedila večera, a zatim i upoznavanje. Framiši, njih četrdeset i petero iz dvadeset bratstava Frame Hercegovina međusobno su se upoznavali, kako i dolikuje glazbenom seminaru, pjesmom.

Predstava „Smak svita“ u Međugorju

U četvrtak 26. listopada u dvorani Ivana Pavla II. u 20 sati dramska sekcija „Didak“ župe Gradnići upriličila je kazališnu predstavu „Smak svita“. Nakon vrlo uspješnih predstava „U godinama gladi“ i „Učiteljice“ koje su osvojile srca publike u državi i izvan nje te festivalskih nagrada članovi dramske sekcije HKUD „Didak“ publici su se predstavili s predstavom koja je na svojevrsan način završni čin trilogije o fra Didaku Buntiću. Zajedničko svim ovim predstavama su dojmivi spoj pučkog, folklornog i tradicijskog nasljeđa ovog kraja Hercegovine te rasvjetljavanje lika i djela fra Didaka Buntića.

Kao i ranije predstave i „Smak svita“ je naišao na odličan prijem kod publike, o čemu svjedoči i ispunjeno gledalište u kojem su gledatelji s glumcima proživljavali svaki trenutak radnje koja se odvija u razdoblju od jednog stoljeća. Autor predstave je Dragan Komadina, a režiju potpisuje Robert Pehar.

Održan još jedan seminar za djevojke u Međugorju

U Kući mira u Međugorju održan je od 13. do 15. listopada molitveno-odgojni seminar za djevojke. Misao vodilja seminara bila je „Mir vam svoj dajem“, a sudjelovale su 33 djevojke 8. i 9. razreda iz hercegovačkih župa: Posušje, Kočerin, Bijelo Polje, Čerin i Čitluk. Seminar su pripremile i vodile s. Anđela Pervan, s. Monia Ljubić i s. Marija Puljić.

Želeći se vratiti svojoj prvotnoj karizmi, Školske sestre franjevke iz Mostara su, između ostaloga, počele organizirati molitveno-odgojne susrete za djevojke koji se od 1993. godine redovito održavaju tijekom školske godine. Svrha ovakvih susreta je pomoći djevojkama da otkrivaju smisao i vrijednost života te kroz molitvu i druženje produbljuju svoju vjeru i upoznaju uzvišenost i ljepotu poziva žene.

Prvi samostalni koncert ženske klape „Mir“

U nedjelju 29. listopada u dvorani Ivana Pavla II. u 19 i 30 ženska klapa „Mir“ iz naše župe darovala nam je svoj prvi samostalni koncert. Klapa „Mir“ je nastala 2016. godine iz međugorskih glazbenih sekcija koje djeluju u okviru Frame, a na inicijativu župnika fra Marinka Šakote. Iako djeluju relativno kratko, ostvarili su niz vrlo zapaženih nastupa u Zurichu, Baselu, Luzernu, Mostaru te Međugorju.

Sastav čine osam članica: Darija Ramljak, prvi sopran, Ana Maria Ramljak, drugi sopran, Ines Zovko, Iva Berišić i Josipa Sivrić, prvi altovi te Marija Sivrić i Zdravka Šego, drugi altovi. Voditeljica klape je mr. solo pjevanja, Monija Jarak.

„Večer molitve za mir“ sa zborom „Kraljica Mira“ u Beču

Tradicionalna „Večer molitve za mir“ održana je u utorak 24. listopada 2017. u katedrali sv. Stjepana u Beču na kojoj je bečki nadbiskup Christoph Schönborn zajedno s nekoliko tisuća vjernika molio za mir u svijetu. Nakon svete mise uslijedilo je klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu. Program

u bečkoj katedrali započeo je slavljenjem, svjedočanstvima i molitvom. Na susretu je sudjelovao i osnivač humanitarne organizacije *Marijini obroci* Magnus MacFarlane-Barrow, kao i albanski kardinal Ernest Simoni. Susret je skladnim pjevanjem uveličao međugorski zbor „Kraljica Mira“.

Održan svečani koncert u povodu blagdana Svih svetih i Dušnog dana

U crkvi sv. Jakova u Međugorju 30. listopada 2017. u 20 sati održan je svečani koncert u povodu blagdana Svih svetih i Dušnog dana, na kojem su akademski zbor Pro musica – Mostar i Komorni sastav Pro musica izveli djelo „Dona eis requiem“ (Daruj im pokoj) don Dragana Filipovića.

Djelo kroz osam stavaka, naizmjenično instrumentalnih i vokalnoinstrumentalnih, govori o dijalogu čovjeka koji je otišao s ovoga svijeta i susreće se s Vječnim, te čovjeka koji „s ove strane“ moli za njega.

Don Dragan Filipović se već dugi niz godina bavi crkvenom glazbom i skladao je veliki broj pjesama, ali i zahtjevnih djela poput ovog rekvijema, opere *Diva Grabovčeva*, oratorija *Mojsije*, *Miserere nobis*, *Drugo uskrsnuće*. Osnivač je i voditelj nekoliko zborova u Mostaru.

Malteški red završio ovogodišnje djelovanje

Zadnjim danom mjeseca listopada, ambulanta Donum Dei Malteškoga reda u Međugorju zaključila je svoje ovogodišnje djelovanje u našoj župi.

Ambulanta je otvorena 2002. godine i smještena u neposrednoj blizini crkve sv. Jakova. Volonteri u ovoj ustanovi pružaju besplatne zdravstvene usluge, radeći u duhu i pod geslom Malteškog reda – Obrana vjere i pomoć potrebitima. Prvotno je ambulanta bila otvorena u razdoblju od 1. svibnja do 1. studenog, no u posljednjih se nekoliko godina s radom počinje već na Cvjetnicu.

Konferencija za medije kardinala Pietra Parolina, Zagreb, 30. listopada 2017.

Za Međugorjem vlada veliki interes

Nakon obreda blagoslova Velike dvorane Hrvatskog katoličkog sveučilišta i Lectio magistralis, državni tajnik Svetog Oca kardinal Pietro Parolin održao je konferenciju za novinare. Premda je njegov raspored boravka u Zagrebu vrlo gust, kardinal Parolin želio je susresti i predstavnike medija. Uz pitanja o kanonizaciji blaženog Alojzija Stepinca, mogućem posjetu pape Franje Hrvatskoj, kardinalu Parolinu upućeno je i pitanje vezano uz Međugorje.

Jučer dok sam dolazio u Hrvatsku letom iz Rima prema Splitu, susreo sam veliku grupu hodočasnika iz Argentine prema Međugorju. Nedavno sam razgovarao s ljudima koji su posvjedočili da postoji veliki interes za Međugorje. Koliko mi je poznato, ovog ljeta održao se i veliki skup mladih. Vi znate da je bila ustanovljena komisija koja je imala za cilj studirati taj fenomen. Komisija je zaključke predala u ruke Svetoga Oca. Naravno da uz pitanje razmatranja nadnaravnog karaktera događaja u Međugorju postoji cijelo pitanje vezano uz pastoralnu skrb u Međugorju, a to je ono što nas u ovome trenutku najviše interesira jer mnogi hodočaste u to mjesto. Stoga želja Svete Stolice jest da pomogne regulirati taj fenomen kako bi vjernici koji tamo dolaze mogli bolje oslušivati Božju riječ, slaviti sakramente i doživjeti autentično iskustvo vjere.

S tim ciljem je nedavno u Međugorju u pohodu bio mons. Hoser koji je imao zadatak prikupiti informacije i izvijestiti Svetu Stolicu o stanju stvari, ali napominjem s ciljem da se odgovori na izazove pastoralne skrbi. Sve s ciljem kako bismo razmotrili koji bi bio idući korak koji bi se donio u tom vidu – rekao je kardinal Parolin.

MOLITI SRCEM

FRA MARINKO ŠAKOTA

„Danas vas pozivam na molitvu srcem.“ (2. 5. 1985.)
„Ja vas želim voditi prema molitvi srca.“ (25. 7. 1997.) To su riječi Kraljice Mira o molitvi srcem. Što znači moliti srcem?

Kad netko moli bez prisile i moranja, rado i s ljubavlju, takvu molitvu naziva se *molitva srcem*. Raspoloživost za molitvu, međutim, tek je preduvjet i dobar početak, ali ne i završetak molitve srcem. Molitva srcem doživjet će razvoj ukoliko molitelj nastavi u molitvi sudjelovati – srcem.

Već u Starom zavjetu, kada Bog preko proroka Izaije upućuje kritiku svome narodu, primjećuje se kako molitva može proteći bez sudjelovanja srcem: „Jer mi narod ovaj samo ustima pristupa i samo me usnama časti, a srce mu je daleko od mene...“ (Iz 29,13)

Farizej koji moli u Hramu primjer je čovjeka čije srce nije uključeno u molitvu. To se vidi po njegovu pogledu koji je usmjeren prema drugim ljudima i njihovim grijesima, a vlastito srce ostaje isključeno iz promatranja. Budući da je zanemario svoje srce, farizej ostaje slijep, jer u srcu su korijeni gledanja.

Nije najveći problem što i on griješi – a to je sigurno – nego što je uvjeren da je potpuno pravedan i da mu obraćenje nije potrebno. Slijep je za sebe, a uvjeren da vidi.

Za razliku od njega, carinik u molitvi sudjeluje srcem. To se vidi po tome što svoj pogled okreće prema sebi, uviđa svoj grijeh i kaje se. Budući da vidi svoju nutrinu, moguće mu je započeti proces promjene.

Kad se čita ili sluša Božju riječ, može se to događati bez sudjelovanja srca. „Mnogi od njegovih učenika čuvši to, rekoše: ‘Tvrda je to besjeda! Tko je može slušati?’“ (Iv 6,60) Tako su Isusovi učenici doživjeli njegove riječi o njegovu tijelu kao hrani i krvi kao piću i otišli od njega. Za taj svoj čin – napuštanje hoda za Isusom – okrivili su Isusa i njegove riječi koje se zbog „tvrdoće“ ne mogu ni slušati, a kamoli razumjeti.

Drugi pristup Božjoj riječi je pogled u vlastito srce. Tada se mijenja perspektiva i postavlja drukčije pitanje: Možda se ne radi jedino o Isusovoj riječi? Možda nije tvrda njegova riječ nego vlastito srce koje je neobrađeno, neprobuđeno, nerazvijeno?

Marija pristupa Božjoj riječi srcem. Kad nije razumjela što joj Bog poručuje preko anđela, otvara se, pohranjuje Božju riječ u svoje srce, razmatra je i ponire u njezin smisao.

Bez sudjelovanja srcem Božja riječ ne će doprijeti do svoga cilja. Tko nije svjestan svoga srca, ne će shvatiti da djelovanje Božje riječi ne ovisi jedino o sijaču i sjemenu, o riječi zapisanoj na papiru ili o onoj koja je izgovorena, nego da je na koncu odlučujuće srce. Ako srce nije probuđeno ili ako je kamenito, Božja riječ ne će donijeti ploda. Pa makar bila i Božja.

MARIJINA ZEMLJA

**FRA SVETOŽAR
KRALJEVIĆ**

U nedjelju 29. studenoga, vrativši se u Dublin, nakon duhovne obnove s međugorskim hodočasnici u Knocku, posjetio sam legendarnu filmsku dvoranu Savoy. Na repertoaru je bio film *Mary's Land* (Marijina zemlja) Juana Manuela Cotela. U tu staru, danas potpuno obnovljenu dvoranu pokraj čuvenoga hotela Gresham, koju su nekada pohodili pradjedovi i prabake, danas idu njihova praućad. Na moje iznenađenje dvorana je tu večer bila prepuna i zbog toga sam bio sretan.

Nekako sam naslućivao da bi film *Mary's Land* mogao donijeti nešto novo i svježije, nešto drugačije od pukog podgrijavanja staroga i već viđenog. I nisam se prevario. Već se u prvim kadrovima filma vidi autorov snažan umjetnički rukopis.

Slike i misli su drugačije, pitanja životna i iznenađujuća. Sve puno svježine i ljepote. Na trenutke, gledajući film, osjećao sam da mi oči gledaju svijet iskonske biblijske ljepote, kao Mudrost koja promatra stvaranje. U nekim se dijelovima filma autor čudi i kao neki naš vlastiti duh ide, gleda, propituje sve ono što bismo i mi sami željeli. No, njegove oči ipak vide što mi ne vidimo i osjeća nešto do čega

mi nismo doprli i što ne znamo, te nas tako hrabro vodi u nova stanja iznenađenosti i neobičnosti.

U svom tijeku film iz dokumentarnog kazivanja prelazi u duboko promišljanje, da bi se potom opet vratio radoznom dokumentarnom istraživanju. Nije pretenciozan, ne nameće odgovore već poziva na propitivanje te nas zanimljivim mislima i slikama navodi razmišljati o stvarima o kojima prije nismo razmišljali.

U djetetu, ali i u svakoj osobi koja se u filmu pojavljuje prepoznajemo sebe. I on sam kao da kroz svaku osobu uči hodati, govoriti, kao da u svakoj i sam raste, otkriva sebe, vjeruje, pita još više, traži još dalje. On nije prestrašen onim što vidi i onim što traži, ali čuđenje i pitanja ne sakriva. Kao radozno dijete svakoj se osobi u filmu, ali i nama gledateljima, autor raduje. Igra se i traži da bi baš kao i dijete ono što je našao, radosno podijelio s nama.

Nije zabrinut za sudbinu svijeta, ali i ne zatvara oči pred prijetnjama i ne želi „položiti oružje“ te mirno čekati sve što dolazi, a da nije ništa učinio.

Dok ide na daleka putovanja i traži, mi gledatelji kao da smo s njime, sudionici i promatrači njegove drame i

sami tražimo s njime. S njime idemo na putovanja do svih onih lijepih mjesta vlastite duše, do nakraj svijeta. Kamera traži heroje i njima se divi. Gleda duboko u njihovu dušu i tajnu njihove svete hrabrosti. Osobito je upečatljiva slika jedne stare žene koja je prešla daleki put kako bi ispunila čudesnu misiju.

Na kraju u klanjanju, u Međugorju, autor kao da kameru ostavlja; neka gleda međugorsku monstrancu. Graditelj monstrance inž. Angel Garcia kaže da je neobično u filmu vidjeti tako dug i nepomičan kadar. Autor kao i mi, kao apostoli, nastavlja gledati u nebo, ali i na zemlju. Zajedno nastavljamo promatrati i tražiti. Naše molitve i misli nastavljaju putovati kao što se miomiris tamjana nadvija nad monstrancu u kojoj duša promatra Gospodina.

Iako je u ovome filmu više pitanja nego odgovora, iako neke stvari, poradi prijevoda, i nismo ponajbolje razumjeli, javlja se onaj umirujući osjećaj da je vrijeme koje smo za ovaj film odvojili dobro iskorišteno.

Nadam se i vjerujem da će film *Mary's Land* uskoro biti prikazan i u Međugorju, koje i jest njegova ishodišna točka!

Molitva

Pomisao na neuspjeh izaziva nelagodu i strah. Bolje je uspjeti, ostvariti se, pokazati snagu i sposobnost...

Ali, možda nas neuspjeh ne će ugroziti, možda se u prihvaćanju slabosti i djelomičnosti gradi odnos s Bogom. Gospodine, daruj mi hrabrost malih koraka; hrabrost prihvaćanja djelomičnosti: djelomičnog uspjeha, djelomične radosti i djelomične ispunjenosti.

Tvoja punina širi mi srce. Pokazuje mi da ne trebam sâm kroz život, nego da smijem i trebam tražiti pomoć. Daje mi slobodu biti na drugom ili posljednjem mjestu, i uči me strpljivo čekati jer će ispunjenje biti tek u Tvom zagrljaju.

fra Stanko Ćosić

ŠTO JE DOISTA U ŽIVOTU VAŽNO?

Zaista, što je doista u životu važno? Mjesec studeni je mjesec kada na poseban način razmišljam o posljednjim stvarima. Blagdan Svih svetih, Dušni dan, toplina svijeća na grobljima gdje snivaju naši najmiliji. Vrijeme je to kada ovo pitanje odzvanja na jedan poseban način. Što je to najvažnije u mojem životu? Zagledana u svakodnevicu, mnoštvo poslova, briga i onih manjih ili većih ciljeva koje si postavljam – možda će odgovor na to pitanje ovisiti o tome što me trenutno zaokuplja. No, to je ujedno i opasnost da promašim ono što je zaista najvažnije. Zašto živim i gdje trošim svoje snage i vrijeme? Za što bih bila spremna potruditi se i iznad svojih mogućnosti? Što mi je to na prvom mjestu?

MIRTA MILETIĆ

STUDENT ĆE MOŽDA REĆI KAKO JE NAJVAŽNIJE DA SADA POLOŽI ISPIT, ZAVRŠI STUDIJ I PRONAĐE POSAO. Netko tko nije pronašao partnera za brak, možda će reći kako mu je najvažnije da pronađe nekoga tko će ga voljeti cijeli život i s kime će osnovati obitelj. Bračni par koji ne može imati djecu, možda će reći kako im je najvažnije da konačno uspiju zatrudnjeti i roditi dijete. Netko tko je nezaposlen, možda će reći da je najvažnije da pronađe dobar posao. Netko tko je bolestan, reći će da je najvažnije zdravlje. I zaista, za sve ovo možemo reći da je važno, ali što je ipak najvažnije?

Odgovori koji nam se nameću su: obitelj, posao, muž, žena, Crkva, djeca... I jesu važni jer želimo živjeti odgovorno svoje kršćanstvo. No postoji nešto što je važnije od svega, a nije prolazno i ostaje zauvijek. Evanđelje o dragocjenom biseru pomaže nam pronaći pravi odgovor na ovo pitanje. Sve zemaljske stvari koje volimo i o kojima brinemo, prolaze. Prolazne su. Ne možemo ih zadržati! Propuštamo ih kao pijesak koji nam prolazi kroz prste. Ono što jedino ne prolazi je naša duša! Duša je stvorena za vječnost i nakon tjelesne smrti nastavlja život u vječnosti. Ona je najvažnija. Borba za dušu je ono najvažnije što možemo činiti dok putujemo prema Vječnosti. Ulaganje u nju je najbolje ulaganje, briga o njoj će nam se kasnije najviše

isplatiti. Duša je jednako stvarna kao i naše tijelo. No na nju često zaboravljamo jer oku nije vidljiva. I tako nam se često događa da je zaboravljamo. Ostavljamo je „gladnu“ bez prave „hrane“. Zatrpavamo je materijalnim brigama i stvarima. A ona grca i vrišti.

Na koji način možemo brinuti o našoj duši? Isus nam daje sakramente. Ispovijed, pričest... Sakramenti duši daju novi život, ponovno je pokreću, oživljuju. Možemo ih gledati kao svojevršne „motore“ za život u milosti. Za rad na sebi i vlastitoj duši koristi nam i poziv koji smo odabrali. Redovništvo, svećenstvo ili brak. Sve su to različiti putevi koji vode istom cilju. Posvećujemo se ako vlastiti poziv živimo 100%. Bez kompenzacija i bježanja. Bog ti je dao upravo taj poziv da te posveti, da možeš postići spasenje. U braku je to život predanja prema supružniku i djeci. Položiti vrijeme za druge. U posvećenom pozivu je to bezuvjetno predanje Crkvi kao svojoj zaručnici. Briga za duše. U oba se poziva može živjeti polovično, možeš se sakriti i ne izgorjeti za druge. No onda nisi postigao svrhu svoga života na Zemlji. Posvećenje duše.

Isus nam daje sakramente. Ispovijed, pričest... Sakramenti duši daju novi život, ponovno je pokreću, oživljuju. Možemo ih gledati kao svojevršne „motore“ za život u milosti. Za rad na sebi i vlastitoj duši koristi nam i poziv koji smo odabrali. Redovništvo, svećenstvo ili brak. Sve su to različiti putevi koji vode istom cilju.

Predivna mi je rečenica o. Ante Gabrića, misionara koji kaže kako „treba gorjeti i izgorjeti... a mi dimimo! Zašto ću ja dimiti, molim vas lijepo?! A ne bih ništa drugo ni želio, nego biti žrtva. Gori, brate pa izgori potpuno... treba se pretvoriti u kandilo, koje gori pred oltarom. Na taj način čovjek ispuni svoj život i ujedno daje život drugima.“ Zaista, sve što srcem radiš može te posvetiti. I najmanji posao, ako je prikazan, dobiva veliku vrijednost. I nije važno vidiš li trenutne plodove svoga truda i prikazanja. Oni su već zapisani u Vječnosti. I nije uopće važno hoće li netko primijetiti i pohvaliti tvoj trud. Niti, hoće li iza tebe ostati veliki plodovi tvoga rada. Bitno je da si ti za svoga života u svom pozivu postigao svetost.

Sveti Ivan Maria Vianney je žrtvom i molitvom duhovno oživio Ars, u vrijeme njegova djelovanja crkva je bila prepuna ljudi, a povorke ljudi su dolazile

na molitvu, ispovijed, svetu misu i adoraciju. No, danas je to mjesto opet mrtvo. Kao da arški župnik nikada tamo nije živio. Mjesto bez ljudi i one duhovne revnosti. No on je u svoje vrijeme u svojoj župi zaradio Nebo. Posvetio se živeći sakrament krštenja potpuno. On je znao što je najvažnije. I živio je to svaki dan! Ljudi koji danas tamo žive imaju svoju odgovornost, svoju šansu i svoje poslanje. Arški župnik je pronašao taj biser, ostavio sve drugo, 'prodao sve što ima', da kupi njivu na kojoj je taj biser. Mogu li ja za svoj život reći kako sam spremna 'prodati sve što imam', kako bih kupila tu njivu gdje se nalazi biser? Mogu li usmjeriti sve svoje životne snage u to što je zaista najvažnije?

Mjesec u kojem se nalazimo je nova šansa za preispitivanje cilja vlastitog života. Tko sam? Za što sam stvoren? Kamo idem? Kako je bogata liturgijska godina! Taman kada se uljuljamo u komotnost vlastitog života, stiže nam studeni. I Gospa nas u Međugorju neumorno poziva na svetost, na čisto srce. U poruci od studenog prošle godine kaže: „Draga djeco! I danas vas pozivam, da se vratite molitvi. U ovom milosnom vremenu Bog mi je dozvolio da vas vodim prema svetosti i jednostavnom životu, da u malim stvarima otkrijete Boga Stvoritelja, da se u Njega zaljubite i da vaš život bude zahvala Svevišnjemu na svemu što vam On daje. Neka, dječice, vaš život bude u ljubavi dar za druge i Bog će vas blagosloviti, a vi svjedočite bez interesa, iz ljubavi prema Bogu.“

Biti dar u ljubavi za druge. Otkriti Boga u malim stvarima. Vratiti se molitvi. I dopustiti Gospi da nas vodi prema svetosti i jednostavnom životu. Krenimo!

Jacques Philippe

VRIJEME ZA BOGA

„U unutarnjoj molitvi nije važno mnogo misliti, nego mnogo ljubiti.“ (sv. Terezija Avilska)

Dok joga, zen, tehnike opuštanja i druge istočnjačke metode velikim koracima osvajaju Zapad, nudeći najrazličitije i najsloženije oblike mentalne koncentracije, unutarnja molitva – čisti besplatni dar Božje ljubavi – nastavlja poticati i davati životnu snagu svecima, istinskim Božjim prijateljima. Nismo li svi mi na tome putu? Poniznost, ljubav i vjernost jedine su „kvalitete“ koje se traže od čovjeka koji žudi za neiscrpnim vrelom žive vode koja izvire iz Božjega Srca.

Tko može krenuti putem unutarnje molitve? Gdje, kada i kako moliti? Na ta pitanja odgovor daje ova izvršna knjižica, puna primjera i konkretnih savjeta.

Knjigu možete naći u Suvenirnici Centra MIR Međugorje.

TKO NAM TO BRANI DEFINIRATI ONO TEMELJNO - OBITELJ?

Što je to obitelj? Ili još bolje, tko je to obitelj? Ovo pitanje je poput munje bljesnulo u hrvatskom javnom prostoru i izazvalo puno medijske i političke buke zbog definicije obitelji u Nacrtu prijedloga novog Obiteljskog zakona. U prošlom broju pisao sam o Istambulskoj konvenciji kao trojanskom konju ideološke kolonizacije, kulturne revolucije koja zaogrnutu navodnom borbom za 'ljudska prava', polako prelazi u otvoreni totalitarizam. I zaista, nije trebalo dugo čekati novo 'utjelovljenje' tog istog zla u hrvatskom javnom prostoru. Nedavni događaji oko pripreme i donošenja Obiteljskog zakona dodatno su p(r)okazali i razotkrili sada već uhodani model ušutkivanja i zatiranja svakog pokušaja da se jasno definiraju temeljni pojmovi i izreknu temeljne istine vezane uz čovjeka, pravo na život, dostojanstvo ljudske osobe, brak i obitelj.

KREŠIMIR MILETIĆ

MOGLI SMO SVJEDOČITI, S JEDNE STRANE, UIGRANOJ KOMBINACIJI AGRESIVNOG MEDIJSKOG LINČA DIJELA KONTROLIRANIH MEDIJA I LGBTIQ LOBIJA IZ CIVILNOG DRUŠTVA, A S DRUGE STRANE MUNJEVI TOJ REAKCIJI PRED-SJEDNIKA VLADE (IZ NAVODNO DEMOKRŠĆANSKE STRANKE) KOJI JE U SAMO NEKOLIKO SATI POVUKAO NACRT PRIJEDLOGA OBITELJSKOG ZAKONA IZ JAVNE RASPRAVE, TVRDEĆI KAKO JE POTREBNA DODATNA DORADA. A što je to bilo toliko sporno? Naime, Nacrt prijedloga Obiteljskog zakona sadržavao je sljedeću definiciju obitelji: „Obitelj čine: majka, otac i njihova djeca, majka s djetetom odnosno otac s djetetom iako ne žive zajedno, te ostali srodnici koji s njima žive.“

Iznimno glasni prigovori koji su stizali iz LGBTIQ udruge, SDP-a i HDZ-ovog koalicijskog partnera HNS-a su lažno tvrdili kako definicija isključuje izvanbračnu zajednicu. Također, počela su se postavljati pitanja što je s parovima koji ne mogu imati djecu ili roditeljima čije je dijete umrlo – jesu li i oni

obitelj? Dio medija te je konstrukte proširio, a stvarni cilj je bio izmanipulirati dio građana (parove koji ne mogu imati djecu, izvanbračne partnere) kako bi se kroz izbacivanje djeteta iz definicije obitelji otvorio put prema proširivanju definicije na sve moguće oblike zajedničkog života, bilo da se radi o homoseksualcima ili različitim neformalnim oblicima zajedničkog života. Zaista, kad iz definicije izbacite dijete, tada više ništa nije obitelj i sve može biti obitelj. Prisutnost djeteta i krvno srodstvo je ona *differentia specifica* koja razlikuje obitelj od svih drugih oblika zajedničkog života osoba. Muž i žena postaju roditelji tek u odnosu prema svom djetetu, s kojim tada zajedno tvore obitelj, a bez djeteta su upravo ono što definira i sam Ustav – brak – životna zajednica jednog muškarca i jedne žene.

Kada pročitate tekst definicije, lako uočavate da definicija **ne isključuje nikoga tko je otac ili majka svome djetetu**, jer jasno navodi da obitelj čine otac i majka, iako ne žive zajedno, te nije precizirala u kakvom odnosu otac i majka moraju biti. Jedina grupacija koja je isključena, a

koja sebe samoprozvano i neosnovano smatra obitelji, jest LGBTIQ grupacija, koja ne može prirodnošću svoga odnosa imati djecu ni u kojem slučaju. Pri tome definicija ne isključuje izvanbračnu zajednicu. Ono što dodatno cijelu ovu situaciju čini zapravo grotesknom, jest to što svi ovi prigovori dolaze upravo iz krugova koji opisuju brak kao tamnicu, a dijete kao agresora na ženino tijelo. Kad pogledam tko to zapravo želi izbaciti dijete iz definicije obitelji, nekako se samo po sebi nametne da se radi o ljudima kojima je zapravo to dijete najveći neprijatelj. Nije njima neprijatelj niti fašizam niti ustaštvo niti neki tobožnji fundamentalizam niti se oni bore za ikakva ljudska prava, a ponajmanje za prava djeteta. Njima je neprijatelj upravo to maleno dijete.

Najprije bi ga, ako je ikako moguće, ubili tek začetog, u nekom od stadija razvoja koje medicina tek imenuje različitim nazivljem, ali se radi o istoj, neponovljivoj i jedinstvenoj ljudskoj osobi. A ta masovna smaknuća po bolnicama bi nazivali zdravstvenim uslugama, vičući kako se radi o tzv. reproduktivnim pravima žene.

Ti veliki samoproglašeni 'zaštitnici prava djeteta', nazivaju to isto dijete agresorom na tijelo žene. A da ga ponize do kraja, oduzimaju mu čak i ono najtemeljnije – da se naziva čovjek, nazivajući ga 'nakupinom stanica', 'potencijalom', 'biološkim materijalom'. Zamrznuli bi ga na -196, zaustavili mu život u prirodnom razvoju zamrzavanjem u krio dušiku, poredanima po troje u slamčicama u hipertehnološkim koncentracijskim logorima. A kad ostane zamrznut u nekom od kontejnera, nakon što su roditelji zadovoljili potrebu za 'jednim djetetom', pa se više po njega ne vraćaju, za njega više nikog od njih nije briga. Da ga još više ponize i razvlaste čak i od prava na pripadanje obiteljskoj lozi jednog od roditelja, unaprijed mu otimaju biološkog tatu, svodeći ga na predmet koji će zadovoljiti nečiju potrebu da 'ima dijete', a njegova biološko oca na 'donatora sjemena' koji se odriče tog istog djeteta za naknadu od stotinjak kuna. Može li niže?

Ako i prođe kroz ovaj monstruozi špalir njihove 'ljubavi i skrbi za djecu', tada ga čekaju nakaradni obrazovni programi natopljeni rodnom ideologijom, gdje bi se poigravali s njegovom spolnošću i djetinjstvom, uništavajući ih lektirama s pornografskim sadržajima, radionicama na kojima bi trebao vježbati izgovarati da je muškarac s vaginom ili da se uči braniti od poznatog napadača – roditelja. Tu ga čekaju ovi isti koji su nosili transparente za njegovo legalno smaknuće u nekoj od bolnica, ali sada kao prvi odgojitelji. Njih naravno smeta da roditelj bude prvi odgojitelj.

Iz takvih krugova koji bi pisali definicije obitelji i štitili prava djece, došla je i takva pravobraniteljica za zaštitu djece koja će toj istoj djeci poručiti da je najbolje da pobjegnu iz svoje domovine. Kad sve ovo podvučete, nije niti čudo da u definiciji obitelji smeta baš – dijete. Ne smeta nitko drugi doli djeteta. Jer kad izbacite dijete, onda obitelj može biti bilo tko i bilo što. A osobito oni koji su za svoj životni stil izabrali onaj koji je nespojiv s reprodukcijom.

Hrvatskom narodu i većini građana RH obitelj je nešto najvažnije u njihovim životima, kao i brak,

zajednica žene i muškarca, za koji je glasovalo gotovo milijun građana RH na referendumu. Prema tome, definicija povučene Obiteljskog zakona, u kojoj stoji da obitelj čine „majka, otac i njihova djeca, majka s djetetom odnosno otac s djetetom iako ne žive zajedno, te ostali srodnici koji s njima žive“, u potpunosti je u skladu s vrijednostima i kulturom hrvatskog naroda i naše domovine. Ono što se ovom definicijom zaštitilo jest najbolji interes djeteta, kojem se na taj način omogućuje siguran rast i razvoj uz majku i oca te pravo da zna tko su njegovi biološki roditelji, odnosno prirodno okruženje djeteta, koje je svaka država potpisnica Konvencije o pravima djeteta dužna osigurati. Obitelj je pod posebnom zaštitom države upravo zbog toga što je to najbolje za dijete. Kada se analiziraju međunarodni izvori proizlazi da je obitelj kao zajednica nezaobilazna početna točka za razvoj djeteta i da je upravo dijete esencija obitelji te se obitelj stavlja pod posebnu zaštitu države upravo zbog zaštite najboljih interesa djeteta.

S obzirom kako je definicija obitelji u povučenom nacrtu prijedloga Obiteljskog zakona bila u skladu s temeljnim vrijednostima na kojima počiva RH, međunarodnim dokumentima i većinskom voljom naroda, nije jasno zbog čega je takva definicija izbačena iz prijedloga zakona. Premijer Plenković je povukao Nacrt prijedloga Obiteljskog zakona iz javne rasprave, a već su se pojavile informacije kako će HDZ političkom trgovinom s koalicijskim partnerima – HNS-om i SDSS-om iz nove verzije nacrtu zakona izbaciti definiciju obitelji i primarno pravo roditelja da odgajaju svoju djecu.

Zbog medijske hajke i nedovoljno argumenata u javnom prostoru neki su se osjetili povrijeđenima definicijom obitelji. Jer cilj promotora rodne ideologije jest raspravu odvući iz područja argumenata i objektivnog i ugurati ju u prostor subjektivnog, temeljenog na tome 'kako se netko osjeća'. Jedan dio 'ciljane skupine' koju se htjelo pobuniti protiv ovakvog zakona su parovi koji ne mogu imati djecu ili nemaju djecu. No, treba naglasiti kako pojmovi „brak“ i „obitelj“ nisu sinonimi. Međunarodni dokumenti i Ustav RH razlikuju brak i obitelj, odnosno pravo na sklapanje braka i pravo na osnivanje obitelji, koje uključuje imanje djece.

Dakle, sklapanje braka je jedno, a osnivanje obitelji drugo što može, ali i ne mora slijediti prvo koje je njezin temelj.

Definicija obitelji postoji i u pravnim poretcima drugih država. Npr. austrijski Opći građanski zakon kaže: „Pod obitelji se razumijevaju predci sa svim njihovim potomcima. Veza između tih osoba je srodstvo; veza koja nastaje između jednog bračnog druga i srodnika drugog bračnog druga naziva se tazbina.“ (par. 40.) Nadalje, njemački Ustav (Grundgesetz) u par. 6. govori o zaštiti obitelji kao zajednici roditelja i djece. Švicarska, pak, ovako definira obitelj: „Pojam obitelji odnosi se na svaki životni oblik na kojem se temelje odnosi roditelja i djece u višegeneracijskoj povezanosti i koji su društveno priznati.“ Francuzi o obitelji govore kao o „skupini osoba koje su međusobno povezane zajedničkim životom ili roditeljstvom, zajednički život mora proizlaziti iz braka ili posebnog ugovora, dok neregistrirana

Zbog medijske hajke i nedovoljno argumenata u javnom prostoru neki su se osjetili povrijeđenima definicijom obitelji. Jer cilj promotora rodne ideologije jest raspravu odvući iz područja argumenata i objektivnog i ugurati ju u prostor subjektivnog, temeljenog na tome 'kako se netko osjeća'.

izvanbračna zajednica ne predstavlja obitelj.“ Dakle, iz svih ovih primjera zakonodavstva europskih zemalja jasno je kako je obitelj zajednica osoba, a brak temelj za osnivanje obitelji.

Na kraju, promotrimo nama vjernicima najvažniji argument. Kolika je važnost obitelji dovoljno govori činjenica da je sam Bog u kojega vjerujemo, želeći biti čovjek, izabrao sebi obitelj u kojoj se htio roditi i rasti učeći biti čovjekom. Mogao je, da je želio, odabrati i neki drugi oblik silaska među nas ljude. 'Živjeti u obitelji bio je izbor utjelovljenoga Boga: kršćanski Bog je obiteljski Bog! Bog se nije zadovoljio da „bude rođen od žene“ (Gal 4,4), htio se povjeriti obitelji kako bi mogao rasti „u mudrosti, dobi i milosti pred Bogom i pred ljudima“ (Lk 2,52). (Juan José Bartolomé, SDB)

Vrijeme koje je pred nama je iznimno izazovno. Od nas se traži da posvjedočimo za istinu, da se hrabro i argumentirano založimo za zaštitu braka i obitelji, dostojanstva ljudske osobe. Koliko god iskušenja bila snažna, ne smijemo zaboraviti da na tome putu nismo sami! Zato budimo spremni na molitvu, ali i na djelatnu zauzetost u promicanju obiteljskih vrijednosti u današnjem svijetu.

Godine 2020. Hrvatska će predsjedati Europskom unijom. A te godine Hrvati bi mogli doći u središte pozornosti cijelog kršćanskoga svijeta zbog jednog važnog jubileja. Naime, tada se navršava 1600. obljetnica smrti jednoga od najvažnijih svetaca u povijesti kršćanstva, jednog od najvećih velikana kršćanske kulture i europske civilizacije, te jednog od najpoznatijih i najznačajnijih svjetskih velikana rođenih na našim prostorima. Pogađate, riječ je o svetom Jeronimu ili Jerolimu, čiji smo blagdan 30. rujna – unatoč njegovoj važnosti – proslavili prilično skromno, a koji je na taj dan umro 420. godine te pokopan ispod glavnog oltara čuvene rimske bazilike *Santa Maria Maggiore*.

IME SVETOG JERONIMA PREPOZNATLJIVO JE U CIJELOM SVIJETU.

Po njemu nose ime mnogobrojne crkve, samostani, zavodi, instituti, ulice i trgovi. Kako i ne bi kad znamo da je bio jedan od najučinenijih ljudi svoga vremena, koji je preveo Bibliju s hebrejskog i grčkoga na latinski (popularna Vulgata), a taj se „službeni“ prijevod, na kojem je radio petnaestak godina, koristio stoljećima, sve do naših dana. Ubraja se među četiri velika zapadna crkvena oca, uz svetog Ambrozija, Augustina i Grgura Velikog. Na Tridentinskom saboru proglašen je crkvenim naučiteljem (najviša titula koja se može dobiti u hijerarhiji svetaca), a takvih je samo trideset u dvije tisuće godina Crkve. Neki mu pripisuju i titulu jednog od prvih europskih mislilaca. Njegov opus je kamen temeljac europske kulture, jer je omogućio uporabu latinskoga kao jezika zapadnoeuropske kulturne integracije. Zaslužan je za povezivanje antičke kulture sa zapadnoeuropskom civilizacijom, a i za popularizaciju biblijske baštine. Gotovo da nema renesansnog ili baroknog slikara svjetskog glasa koji ga nije naslikao, poput Rubensa, Dürera, El Greca, Van Dykea... Bio je omiljena tema i mnogobrojnih hrvatskih umjetnika. A jedan od najljepših njegovih spomenika, onaj Meštrovićev nalazi se ispred zgrade hrvatskog veleposlanstva u Washingtonu (kao

BOŽO SKOKO

SVETOJERONIMSKA SE TRADICIJA POČELA GUBITI TEK TIJEKOM HRVATSKOG NARODNOG PREPORODA, KAD SE POČELO RAZMIŠLJATI O HRVATIMA KAO POSEBNOM NARODU. TAKO GA SE KOD PREBROJAVANJA KRVNIH ZRNACA SVE MANJE POČELO SMATRATI HRVATSKIM SVECEM. MEĐUTIM, NJEGOV KULT JE OSTAO I DALJE PRISUTAN, POSEBICE U DALMACIJI, ALI VIŠE NA RAZINI LEGENDE.

HRVATSKI DUG PREMA SVETOM JERONIMU

snažna identitetska i marketinška poruka, koje nisu dovoljno svjesni ni naši diplomati, a kamoli gosti veleposlanstva). Zato je ovo povijesna prilika da se Hrvatska konačno na pravi način predstavi svijetu kao domovina svetog Jeronima.

Naime, poznato je da je taj živopisni svetac, koji je posljednje 34 godine života proveo kao isposnik i pokornik u mjestu Isusova rođenja – Betlehemu, rođen polovicom četvrtog stoljeća na području neka-

danje rimske pokrajine Dalmacije. Oko točne lokacije njegova rođenja raspravlja se već stoljećima, ali još ne postoji suglasje, pa se njegov rodni Stridon smješta od današnje Šuice kod Tomislavgrada do Štrigove u Međimurju. Čak je i otac hrvatske književnosti Marko Marulić napisao posebnu raspravu u kojoj polemizira s onima koji su Stridon smještali u Istru. Dakako da sveti Jeronim nije bio Hrvat, jer su oni prostore njegova rođenja naselili dvjestotinjak godina

nakon njegove smrti. Pretpostavlja se da je bio Rimljanin ili romanizirani Ilir. Zato bi sad netko mogao pitati – s kojim pravom bi onda Hrvati obilježavali 1600. obljetnicu njegove smrti, ako nije bio hrvatske krvi? Dapače, čak i službeni izvori Prvostolnog Kaptola zagrebačkog kažu kako je prvi hrvatski svetac – Šibenčanin sveti Nikola Tavelić.

Svijet velikane prepoznaje po mjestu njihova rođenja, pa tako države nastale na prostoru gdje su

...poznato je da je taj živopisni svetac, koji je posljednje 34 godine života proveo kao isposnik i pokornik u mjestu Isusova rođenja – Betlehemu, rođen polovicom četvrtog stoljeća na području nekadašnje rimske pokrajine Dalmacije. Oko točne lokacije njegova rođenja raspravlja se već stoljećima, ali još ne postoji suglasje, pa se njegov rodni Stridon smješta od današnje Šuice kod Tomislavgrada do Štrigove u Međimurju.

rođeni postaju njihove baštine, ali i promotorice. Podsjetimo, rimski car Konstantin, koji je priznao kršćanstvo Milanskim ediktom 313. godine, rođen je na području današnjeg Niša u Srbiji, pa su zahvaljujući toj činjenici 2013. bili domaćini velike proslave 1700. obljetnice prestanka progona kršćana u Rimskom carstvu, na koju je zamalo došao i Papa. No, sveti Jeronim, za razliku od Konstantina i Srbije, pa čak i našeg Dioklecijana (koji je i te kako i hrvatski velikan) nije vezan uz Hrvatsku samo rođenjem već je važan dio našeg cjelokupnog povijesnog identiteta. Uostalom, o tome svjedoče mnogobrojne crkve podignute njemu u čast diljem domovine i dijaspore (od zagrebačkog Maksimira, Rijeke i Šibenika do Slanoga i Herceg Novog), te bogata kulturna baština. Hrvatski zavod svetog Jeronima u Rimu, kao najvažnija hrvatska institucija u Vječnom gradu, posvećen je njemu još u 15. stoljeću, dok su na tom mjestu, na lijevoj obali Tibera bili gostinjac i crkvice. Naime, čak su ga i pape povezivale s Hrvatima kao baštinicima njegova zavičaja, a stoljećima je vladalo uvjerenje kako je baš on Hrvatima podario glagoljicu kao njihovo pismo. Hrvatski glagoljaši su s posebnim žarom širili to uvjerenje o svetom Jeronimu kao zemljaku i sunarodnjaku te ocu svoga jezika, kako bi stekli moćnog zaštitnika i alibi za svoje djelovanje. Dokaz o tom uvjerenju čak i u Rimu nalazimo 1248. u pismu pape Inocenta IV. kojim odobrava senjskom biskupu uporabu glagoljice

i slavljenje mise na crkvenoslavenskom jeziku (što je bilo prilično revolucionarno), pozivajući se na njegovu tvrdnju kako narod i kler hrvatskih biskupija drže Jeronima začetnikom glagoljice i hrvatskoga jezika. Tako je taj svetac neupitnog autoriteta i pravovjerja postao i zaštitnik hrvatskog identiteta, pred stalnim nastojanjima Rima da nametne latinski kao isključivi liturgijski jezik te neutralizira narodnu autohtonost i moguća krivovjerja, što je bila stalna borba još od kralja Tomislava i Grgura Ninskog. Tako je sveti Jeronim postao zaštitnik, slava i ponos Hrvata još u srednjem vijeku, o čemu lijepo svjedoči i Petrisov zbornik iz 1468. gdje se spominje i kao Jeronim Hrvatini. Do danas je sačuvan zapis jednog anonimnog glagoljaša iz 16 stoljeća: „Jerolim je naš Dalmatin; on je dika, poštenje i slava i svitla kruna hrvackoga jazika“. Svetog Jeronima se posebno povezivalo s Dalmacijom jer se predstavljao kao ponosni Dalmatinac. Svjestan svoje teške naravi, često je znao reći: „Oprosti mi Bože jer sam Dalmatinac!“

Čak su i učeni hrvatski humanisti prihvatili svetog Jeronima te njegov navodni utjecaj na glagoljaštvo kao dio snažne hrvatske tradicije i poveznicu s ostatkom kršćanskoga svijeta, a tu činjenicu je uzela zdravo za gotovo i učena Europa, koja se imala prilike susresti s glagoljicom. Primjerice, češki kralj i rimsko-njemački car Karlo IV. je 1347. u Pragu utemeljio samostan Emaus, koji je posvetio svetom Jeronimu, naglašavajući u povelji „kako bi u ovom kraljevstvu bio slavljen i hvaljen, kao i u svome narodu“. Svetog Jeronima kao zemljaka i sunarodnjaka prihvatio je i Marko Marulić, koji ga naziva prvorazrednim teološkim autoritetom i svecem kojem se najradije utječe. Svetojeronimska se tradicija počela gubiti tek tijekom Hrvatskog narodnog preporoda, kad se počelo razmišljati o Hrvatima kao posebnom narodu. Tako ga se kod prebrojavanja krvnih zrnaca sve manje počelo smatrati hrvatskim svecem. Međutim, njegov kult je ostao i dalje prisutan, posebice u Dalmaciji, ali više na razini legende. Zato veliki hrvatski pjesnik Tin Ujević o njemu 1930. piše: „U Dalmaciji... Jerolim u narodnoj masi bijaše odvajkada najpopularniji svetac, te mu je povjerena ambasada ove pokrajine u carstvu nebeskom, ali je žalosno da su njegova djela i rad, proučena od šačice erudita, slabo poznati širem krugu čitalaca. Javnost ne osjeća dovoljno historijsko značenje njegove misli na području živuće kulture.“ Naime, manje je poznato da je Jeronim pored prijevoda pisao i komentare biblijskih knjiga, koje mnogi suvremeni bibličari drže iznimno aktualnim i korisnim te knjige o teologiji, estetici i redovništvu. Njegovo književno-povijesno djelo „O slavnim muževima“ koje predstavlja 135 crkvenih pisaca ubraja se među prve bibliografije.

Taj Ujevićev apel da bolje upoznamo svetog Jeronima danas se, uoči ove velike obljetnice, čini još aktualnijim. Crkveni i državni vrh bi trebali shvatiti da povijest ovih prostora ne počinje stoljećem sedmim, već hrvatski narod baštini tradiciju, kulturu, a i gene onih naroda koji su ovdje živjeli prije doseljenja slavenskoga naroda s hrvatskim imenom. Zato je vrijeme da posvijestimo svoje korijene i baštinu, koji su mnogo stariji od sedmog stoljeća i odužimo se svome velikom zemljaku. Dvije godine će proći jako brzo.

BIBLIJSKI EGZODUS IZ HERCEGOVINE GODINE 1917.

Svijet bilježi godinu 1917. Bez imalo zadržke možemo ustvrditi: Povijesna razdjelnica. Godina koja svijet pretvara u doba prije te doba poslije godine 1917. Zauvijek ništa više nije isto. Prvi svjetski rat ulaskom Amerike postaje pravim svjetskim sukobom. Iste jeseni veliki krvavi, crveni Oktobar, komunisti ruše rusku carsku dinastiju Romanovih i monarhiju, preuzimaju u krvi vlast. Započinje komunistički krvavi ples najprije u Rusiji da bi tijekom sljedećih sedamdeset godina kušali te uspjeti zapaliti pola planeta. S punim se pravom može reći da su te godine biblijski jahači Apokalipse u punom naletu i zamahu. *Rat, bolest, glad i smrt*, to su im imena. Rat odnosi desetke milijuna ljudi, bolest, gripa 'španjolica' gotovo sedamdeset milijuna ljudi diljem svijeta, glad hara Europom, suša, propale žetve, a smrt kosi svoje žrtve nemilice, posvuda. Nevolje nisu mimoišle ni naše krajeve. Mladiće gutaju fronte u Italiji, Galiciji, mnogi svršavaju u uzništvu u Sibiru odakle se nikada više nisu vratili. Zla se kob spustila i prati hrvatski puk na ovim ozemljima. Godina 1917. – godina gladi i umiranja, napose najmanjih. Trebalo je ili dovesti hranu ili pak seliti u žitorodne krajeve.

FRA TOMISLAV PERVAN

UPRAVO JE TE GODINE, 1917., NEBO ZAHVATILO U OVOZEMNJA ZBIVANJA I NA STANOVIT NAČIN OBILJEŽILO CIJELO STOLJEĆE, DO NAŠIH DANA.

U portugalskoj Fatimi Marija traži preko djece od svih obraćenje, snažnu molitvu, molitvu krunice, posvetu njezinu Bezgrješnom Srcu. Marija jasno upozorava na zbiljnost Pakla. Pakao se odvija na frontama, jahači su Apokalipse na djelu, uzimaju svoje žrtve. Marija ukazuje na teže nevolje, mučenja, progone vjernika i Crkve, ubijanja, širenje bezboštva i komunističkoga zla po cijelom svijetu, ako se svijet ne obrati. Bog je odveć vrijeđan, mač njezina Sina već je isukan. Bog je ljubav, ali i pravednost. Ne trpi grijeh nego ga kažnjava. U viđenjima zorno malenima pretkaže progone

i ubijanja, pa čak i samoga Svetoga Oca. Kao da je Marija tim ukazanjima i porukama htjela poručiti: Sve nevolje i stradanja na ovoj zemlji samo su odraz sukoba i boja koji se odvija u nevidljivim sferama, između Neba i Pakla. Gospodinov je pak ozbiljni upitnik apostolima i svima nama: *A hoće li Sin Čovječji naći vjere na zemlji kad se ponovno pojavi?* Upravo je to danas krajnje upitno, napose na Zapadu.

Gospodin je podignuo u to doba franjevca i pučkog tribuna, biblijsku pojavu i veličinu, fra Didaka Buntića. Čovjeka i franjevca s vizijom kako u 'tamnom vilajetu' i u teškim 'zemanima' spasiti hrvatski puk. Povijest pokazuje da se i u malenom narodu, stoljećima tlačenom i porobljenom, kriju veličine, geniji, koje treba samo probuditi. Vjerom u Krista prožeta i obilježena genetika, škrta zemlja, teški život naučili su i fratre koji su

GOSPODIN JE PODIGNUO U TO DOBA FRANJEVCA I PUČKOG TRIBUNA, BIBLIJSKU POJAVU I VELIČINU, FRA DIDAKA BUNTIĆA. ČOVJEKA I FRANJEVCA S VIZIJOM KAKO U 'TAMNOM VILAJETU' I U TEŠKIM 'ZEMANIMA' SPASITI HRVATSKI PUK. POVIJEST POKAZUJE DA SE I U MALENOM NARODU, STOLJEĆIMA TLAČENOM I POROBLJENOM, KRIJU VELIČINE, GENIJI, KOJE TREBA SAMO PROBUDITI.

stoljećima na braniku vjere, jezika i domovine, kako ljubav prema rodnoj grudi prenijeti na puk, kako ga naučiti slovima i pismu. Puk u svemu sluša svoje duhovne, vjerske pastire, koji ih uče temeljima vjere, bogoljublju i čovjekoljublju, ljubavi prema domu i ozemlju, rodnoj grudi.

Kad bijaše najteže tomu narodu, da najmanji pomru od gladi, fra Didak je poduzeo velebni pothvat. Desetke tisuća djece iz Hercegovine spasio je od gladi i umiranja njihovim preseljenjem u žitorodnu Slavoniju, naš hrvatski „Misir“.

Nikada ne možemo dovoljno zahvaliti slavonskoj gostoljubivosti i širokogrudnu srcu što su udomili hercegovačku nejač i spasili je od sigurne smrti. Mnogi su se od te djece vratili doma, roditeljima, ali je i veliki broj ostao u Slavoniji. Danas je toliko izrazito hercegovačkih prezi-

mena u Posavini i istočnoj Slavoniji. Čini se da je i Providnost htjela stvoriti od te hercegovačke djece i njihovih potomaka čvrsti i živi štit na najmekšoj granici Hrvatske prema Istoku. Tvrdi kao kremen i kamen, upravo su potomci tih Hercegovaca stali na branik Domovine. Ono što u Rimu bijahu pretorijanci, carska birana i najbolja garda, birani junaci, to su bili Hercegovci i potomci Hercegovaca u Domovinskom ratu. Razvidno je to iz prezimena koja su herojski branili i pali za Hrvatsku. Sa sobom su ti Hercegovci donijeli kamene gene, ali i kremenu vjeru, neslomljivu vjernost Crkvi i Domovini. Toliko je i duhovnih zvanja poniknulo upravo od tih migranata u Slavoniju.

No, ne smijemo zaboraviti ni potonje *egzoduse* hercegovačkih Hrvata u Slavoniju. Nakon rata, u strahu od OZNE i komunističkih

Čini se da je i Providnost htjela stvoriti od te hercegovačke djece i njihovih potomaka čvrsti i živi štit na najmekšoj granici Hrvatske prema Istoku. Tvrdi kao kremen i kamen, upravo su potomci tih Hercegovaca stali na branik Domovine. Ono što u Rimu bijahu pretorijanci, carska birana i najbolja garda, birani junaci, to su bili Hercegovci i potomci Hercegovaca u Domovinskom ratu.

progona 'škripara' na hercegovačkim ozemljima mnogi su potražili sklonište kod znalaca, susjeda ili prezimenjaka u Slavoniji kako bi se lakše prebacili, odnosno dokopali inozemstva i otišli u emigraciju. Krili su se kod svojih znalaca ili povjerljivih osoba. Komunističkim je vlastima trn u oku stalno bila Hercegovina kao 'ustaška' pokrajina.

Stoga su gradnjom brane u Jablanici potopili uzvodno sva sela do Konjica, a gradnjom elektrane na rijeci Rami potopili sva hrvatska sela koja su bila prisiljena seliti se sa svojih stoljetnih ognjišta u Slavoniju. Ono što nisu učinili četnici za strahovita pokolja u Rami 1942., dokrajčili su komunistički vlastodršci. Ponovno su morali u progonstvo, kao za turskih zemana sa svojom Ramskom, danas Sinjskom Gospom ili pak današnji Bunjevci u Bačku. Zatim potapanje Buškoga blata. I to je imalo istu zadaću. Smanjiti broj hrvatskoga življa u Hercegovini. Pogotovo je stradala istočna hrvatska Hercegovina kad je ukinuta uskotračna pruga između Čapljine i Dubrovnika-Zelenike. Ta pruga bijaše poveznica i žila kucavica za sva uspružna i usputna naselja. Njezinim dokidanjem sva su hrvatska sela ostala u pasivi i morala su se iseliti, da bi

potom potopili Trebišnjicom Popovo polje, stvarajući umjetna jezera koja su dodatno cijeli kraj biološki opustošila. Kao da su se i na taj način htjeli *posthumno* osvetiti Monarhiji koja je bila vidovita i sagradila tu prugu-poveznicu. Sve se radilo samo s jednom nakanom: Kako Hercegovinu osiromašiti, najprije biološki, a onda i gospodarski. Romani se mogu ispisati i filmovi snimati o sudbinama onih koji su nosili duhan u Bosnu i Slavoniju, kroz bosanske gorske vrleti, u strahu od žandara (kraljevskih)

tolika brojna okupljanja Hercegovaca diljem Hrvatske, napose u stolnom gradu svih Hrvata, Zagrebu. Zatim kulturne smotre, smotre folklor, razmjena gostovanja tijekom cijele godine itd.

U cijelom tom nizu *egzodusa* i putovanja prema sjeveru, Slavoniji, iščitavamo ujedno i biblijsku zgodu, kad Jakov šalje Josipa, miljenika svoga, da ode vidjeti svoju braću, kako su, što rade. Dječak zalutao u potrazi, i kad ga neki namjernik vidjevši da luta, pita što traži, što hoće, on kratko odgovara: *Tražim svoju braću!* Tako su i mnogi naši potonji iseljenici u Slavoniju, nakon onoga zlokobnoga rata ili ekonomskih razloga, išli potražiti svoju braću po krvi, po ozemlju, po podrijetlu u Slavoniju ili Bačku. I široka bijaše slavonska ravnica da prihvati i nahrani sve

koji su se htjeli naseliti ondje. Za sve bijaše dovoljno i zemlje i radne snage, jer su Hercegovci u pravilu imali – za razliku od Slavonaca – mnogo djece. Nisu se bojali života i stoga su u mnogim segmentima oplemenili Slavoniju.

Svi su rastanci bolni. Kidaju dušu i srce. Ne bijaše lako roditeljima, majkama napose, prepustiti onodobno djecu fra Didaku i pratnji da ih odvede u nepoznato. Koliko molitava, suza, plača, koliko preklinjanja da ne zaborave rodnu grudu, Boga,

Slično bijaše i s tom djecom. Biblijske se poredbe nameću. Josip u Egiptu, uglednik na dvoru, dobiva dva sina. Jednomu daje ime Manaše, što će reći, Gospodin mi je dao da zaboravim sve nevolje koje su me pratile (prevedeno: „Zaboravko“) a drugome Efrajim, što znači, Gospodin me učinio plodnim u zemlji moje nevolje, u koju je došao mimo svoje volje, prodan od svoje braće.

U svemu tome Biblija se očituje kao nadvremenska i svevremenska knjiga, knjiga iskustva, koju treba čitati, iščitavati i primijeniti na naše doba. Suvremeni je čovjek nepovratno zaratio s majkom Zemljom koja se nemilo osvećuje u raznim oblicima. Ono što se odvijalo 1917. na malome hercegovačkom ozemlju poprimilo je globalne razmjere. Prema nekim pokazateljima danas je 4% svjetskoga pučanstva

Svi su rastanci bolni. Kidaju dušu i srce. Ne bijaše lako roditeljima, majkama napose, prepustiti onodobno djecu fra Didaku i pratnji da ih odvede u nepoznato. Koliko molitava, suza, plača, koliko preklinjanja da ne zaborave rodnu grudu, Boga, Gospu, Isusa, molitvu.

pokrenuto sa svojih ognjišta, prisilno. Ratni sukobi, glad, neimaština, suša, prirodne katastrofe. Cijeli svijet kao da plovi na Titanicu koji nije svjestan da će udariti o ledeni brijeg i potonuti u dubinama hladnog Atlantika. Čitamo o tome svakodnevno. Koliko samo svakoga dana tragedija na Sredozemlju nesretnih prognanika i izbjeglica!? Tragedija, zabilježenih i nezapisanih. Sljedeću je tragediju zabilježio egipatski novinar. Majka, kršćanka, bježi od rata u Siriji sa svoje četiri kćeri. Dob između 3 i 11 godina. Pretrpano plovilo se prevrnulo, majka se nekako dokopala pojasa za spašavanje. Četiri se kćeri uhvatile grčevito svoje majke, u smrtnom strahu. Pojas ne može izdržati toliki teret. Koje dijete žrtvovati? Majka Soha ne može se odlučiti. Sve su njezine. U paničnom strahu mlati rukama kako bi se održala na površini. Najprije je onemoćala i nestala u morskim dubinama trogodišnja Haya. Za njom nestaju Sama i Julia u bezdanu noćnoga mora. Nakon šest sati egipatska obalna straža spašava majku i najstariju Saru.

Je li moguće ostati pred tom tragedijom, tolikim sličnima, bezdušan, ravnodušan? Beščutan? Za razum i srce to je previše. Tako su se morale osjećati i naše majke kad su im djecu odvozili u Slavoniju, nekada u nepovrat. U daleku zemlju u vremenu kad ne bijaše nikakvih komunikacija osim pisama koja su putovala mjesecima. Ali ne možemo ne biti zahvalni upravo širokogrudnomu slavonskom srcu, široku kao što je široka i ravna Slavonija, što je udomila, odgojila toliku našu djecu. Ta su pak djeca u potonjim naraštajima, svojim brojnim potomstvom, uzvratili svojim žrtvama i životima za Domovinu sva dobročinstva koja su primila od svojih gostoprimaca. Stoga se danas može slobodno pjevati i ondje i ovdje *Lijepa naša, Domovino...*

i milicije (komunističke). Toliki su našli smrt u snijegu i ledu, u bosanskim gudurama ili od divljih zvijeri, a cilj bijaše samo jedan: Preživjeti na ovome tlu! Sva ta prisilna preseljenja i prijatnje nisu ubile u Hercegovcima vjeru i nadu, domoljublje, onaj iskonski hrvatski osjećaj i pripadnost hrvatskom narodnom biću. Pokazao je to minuli rat na ovim prostorima. A da nisu izgubili osjećaj pripadnosti i vezanosti uz rodni kraj, svjedoče

Kad bijaše najteže tomu narodu, da najmanji pomru od gladi, fra Didak je poduzeo velebni pothvat. Desetke tisuća djece iz Hercegovine spasio je od gladi i umiranja njihovim preseljenjem u žitorodnu Slavoniju, naš hrvatski „Misir“.

Gospu, Isusa, molitvu. Tu naviru slike iz Andrićeva opusa i *Na Drini ćuprija*, kad Osmanlije odvede biranu djecu da postanu sultanovi janjičari. Kao dijete sjećam se odlazaka naših mladića u onodobnu vojsku. U pravilu su slani u Makedoniju, Srbiju, na Kosovo, što dalje od rodne kuće. Bilo je to nerijetko kao da pokapaš živoga sina. Nitko nije bio siguran da će se iz te vojske, u biti nama neprijateljske, vratiti zdrav i živ doma.

Jacques Philippe

**U ŠKOLI
DUHA
SVETOGA**

Jacques Philippe

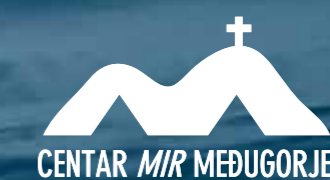
U ŠKOLI DUHA SVETOGA

„U unutarnjoj molitvi nije važno mnogo misliti, nego mnogo ljubiti.“ (sv. Terezija Avilska)

Kako dopustiti Duhu Svetomu da nas vodi i da nam pomaže?

Kako se širom otvoriti njegovu djelovanju koje prosvjetljuje razum i osnažuje srce?

Ova nam jednostavna knjižica želi pokazati kako se možemo praktično otvoriti djelovanju Duha Svetoga.

Knjigu možete naći u Suvenirnici Centra MIR Međugorje.

Nigerija: Oslobođen oteti misionar

Oslobođen je don Maurizio Pallu, 63-godišnji talijanski misionar iz Rimske biskupije, otet polovicom listopada u Nigeriji, gdje djeluje kao katehist u zajednici Neokatekumenskoga puta. Govoreći o otmici i zatočeništvu, don Maurizio je rekao da je bio otet zajedno s jednim nigerijskim svećenikom i jednom studenticom. Rekao je da je sretan, te istaknuo da ga je stalno pratio uskršli Gospodin. Bilo je trenutaka kada me bilo strah, ali uvijek sam osjećao pomoć svetaca, Djevice Marije... Naša je misija u Nigeriji posvećena Djevici Mariji, Presvetom Srcu Isusovu, Bezgrješnom Srcu Marijinu, svetom Danielu Comboniju i svetom Ivanu Pavlu II. ... snažna je to ekipa! – rekao je misionar te dodao da ova njegova posljednja otmica nije bila prva. Već je, naime, jednom bio otet. To je bila moja druga otmica u godinu dana, rekao je, bilo je teže nego prvi put, ali vidio sam velika čudesa koja je Gospodin učinio kako bi nas održao na životu. Oba je puta bio otet na blagdan Gospe Fatimske, 13. listopada. Don Maurizio je istaknuo da želi ostati u Nigeriji, jer „demoni možemo pobijediti ako živimo ovdje. Demon nas želi prestrašiti, ali izabrao je pogriješan put, jer smo siromašni ljudi koji su plašljivi, ali imamo potporu Božje milosti“. A on je ovdje porobio milijune ljudi svojim lažima, svojim kukačlukom i korupcijom. Stoga želim prikazati svoje siromašno biće za evangelizaciju Nigerije, poručio je don Maurizio.

Nigerijska država Edo, čiji je glavni grad Benin City, i u kojemu je don Maurizio radio, područje je u kojemu vlada velika opasnost od otmica. Doista, 27. rujna otet je još jedan svećenik, don Lawrence Adorolo, župnik crkve Sv. Benedikta u Okpelli. Kako izvještava agencija Fides, ove su godine na jugu Nigerije oteta još tri svećenika.

U Libiji otkrivena tijela egipatskih kršćana koje su smaknuli pripadnici ISIL-a

Tijela dvadeset i jednog egipatskog kopta koje su teroristi povezani s tzv. Islamskom državom okrutno smaknuli 2015., pronađena su u gradu Sirtu, ondašnjem uporištu džihadista. To je krajem nagovijestio libijski glavni tužitelj, ali vijest još uvijek nije službeno potvrđena od strane libijskih vlasti, izvijestili su egipatski kršćanski izvori. Obitelji žrtava zatražile su od egipatskog Ministarstva vanjskih poslova da hitno potvrdi otkriće ostataka njihovih bližnjih kako bi se tijela žrtava, koje je patrijarh Tawadros II. ubrzo nakon smaknuća proglasio mučenicima, što prije vratila u Egipat i u okrilje njihove Crkve, kao blagoslov čitavoj zemlji.

Susret biskupa istočnih katoličkih crkava Europe

Susret biskupa istočnih katoličkih crkava Europe povodom 60. obljetnice ukrajinske eparhije Svete obitelji u Londonu održan je u glavnom gradu Velike Britanije od 26. do 29. listopada, na poziv mons. Hliba Lonchyne, biskupa te eparhije. Susret je održan u Centru za jedinstvo Fokolarinskog pokreta u Welwyn Garden Cityu. Bili su to intenzivni dani susreta, predavanja i rasprava, ali prije svega dani bratstva i molitve, tijekom kojih su biskupi dijelili nadu i patnju, planove i teškoće istočnih katoličkih crkava Europe. Sudjelovalo je četrdesetak sudionika, biskupa, svećenika i stručnjaka za katehezu, iz raznih zemalja, od Engleske do Ukrajine, od skandinavskih država do Grčke. Opća tema susreta bilo je naviještanje, poznavanje i življenje vjere u Krista (kerygma-kateheza-mistagogija).

Idući susret će se održati od 14. do 17. srpnja 2018. godine u eparhiji Lungro u Italiji na poziv mons. Donata Oliverija.

Pismo britanskih biskupa o 50. obljetnici proglašenja zakona o pobačaju

Britanski zakon, koji dopušta pobačaj djeteta s teškoćama u razvoju do rođenja, u oštroj je suprotnosti sa zaštitom i poštovanjem osoba s invaliditetom nakon njihova rođenja, upozorili su biskupi britanskih zemalja u izjavi koju su potpisali kardinal Vincent Nichols i nadbiskup Philip Tartaglia, a koja je objavljena 23. listopada, na 50. obljetnicu stupanja na snagu zakona o pobačaju. Biskupi se nadaju da će više razmišljanja i dosljednosti u ophođenju prema nerođenoj djeci s invalidnošću dovesti do promjene u razumijevanju te veće zaštite putem novog zakona.

Godišnjica također nudi priliku za promišljanje o potpori i pomoći trud-

nicama. Prihvaćanje i pomoć društva i Crkve samohranim majkama je poboljšana, ali još uvijek treba učiniti mnogo više, ističu biskupi. Biskupi se također žale na ugrozu poštovanja onih koji ulažu prigovor savjesti u vezi s pobačajem i ukazuju na potrebu široke rasprave na temu nepovredivosti osobne savjesti.

Zahvalnost su izrazili onima koji poučavaju nepovredivost ljudskog života te pomažu mladima steći dublje razumijevanje ljudske seksualnosti i uloge spolnog odnosa kao izraza ljubavi u braku. Zahvalili su također ženama koje su odlučile ne prekinuti trudnoću i onima koji ih podupiru, i na kraju onima koji rade na zaštiti ljudskog života na političkoj razini.

Blaženom proglašena indijska redovnica Rani Maria, ubijena 1995. godine

Vattalil, redovnica Družbe franjevačkih klarisa, proglašena je 4. studenoga blaženom. Obred je održan u Indoreu, u Indiji, a predvodio ga je kao Papin izaslanik kardinal Amato. Papa Franjo je 23. ožujka ove godine priznao njezino mučeništvo, otvarajući tako put za njezinu beatifikaciju.

Sestra Rani Maria rođena je u Kerali, a posljednje dvije godine radila je u Udaynagaru, u indijskoj saveznoj državi Madhya Pradeshu, posvećujući se posebno ratarima i ženama u tamošnjim selima. Dok je autobusom putovala u Bhopal, bila je primorana sići, te ju je, pred svim ostalim putnicima, njezin ubojica izbo nožem. Razlog tako ubojitoga bijesa bila je činjenica da je redovnica propovijedala evanđelje ljubavi, i štitila siromašne od nepravde onih koji su si prijevarom prisvajali zemlju. Njezina smrt imala je snažan odjek te su nakon njezina sprovoda održane javne manifestacije, uz sudjelovanje tisuća ljudi različitih vjeroispovijesti, a sve ustanove u državi Madhya Pradeshu bile su zatvorene u znak žalosti.

Završna poruka s plenarnog zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija u Minsku

Na završetku radnog dijela plenarnog zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija u Minsku u subotu 30. rujna objavljena je završna poruka, koju prenosimo u cijelosti:

Crkva voli Europu i vjeruje u njezinu budućnost: Europa nije samo zemlja, već je duhovni zadatak. Na plenarnom sastanku održanom u Bjelorusiji, u Minsku, obnovili smo svoju opredijeljenost da s oduševljenjem budemo dionici puta ovog kontinenta, koji ima nešto veliko ponuditi svima u logici reciprociteta.

Zadatak našeg Vijeća je promicanje zajedništva među pastirima različitih naroda i pronalaženje putova da glas Gospodina Isusa ponovno odjekne u srcu „europskog čovjeka“, kulture i društva:

Gdje ljudsko dostojanstvo može naći čvrsto sidro ako ne u Isusu, utjelovljenom Sinu Božjem? Ovo je specifičan doprinos kršćanstva europskom identitetu, a dvije tisuće godina ljubavi, umjetnosti i kulture to živo svjedoče.

Ne boj se, stara Europo, biti to što jesi, nastavi putem svojih očeva koji su te sanjali kao dom naroda i država, kao majku brojne djece i bogate kulture, zemlju otvorenog i cjelovitog humanizma. Da, ne boj se, vjeruj! Crkva, iskusna u čovjekoljublju, ti je prijatelj: s pogledom uprtim u Krista i evanđelje, kroči s tobom prema budućnosti pomirenja, pravednosti i mira, kaže se u završnoj poruci s plenarnog zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija.

SVETA ISPOVIJED I PRIČEST

MILE MAMIĆ

NASTAVLJAMO, POŠTOVANI ČITATELJI, NIZ JEZIČNO-DUHOVNIH RAZMIŠLJANJA O SAKRAMENTIMA. Govorili smo o krštenju (krstu), o krizmi (potvrđi), dvostrukom sakramentu. Sad ćemo malo o svetoj ispovijedi i pričesti. O svetoj ispovijedi puno je bilo govora u nekoliko brojeva Glasnika mira, kad smo razmatrali o grijehu, kajanju, skrušenju, pokori, praštanju, pomirenju. O svetoj pričesti smo razmišljali u svibnju ove godine.

Koji je od ta dva sakramenta prvi? To možemo promatrati s raznih gledišta: Redosljedom primanja ili kad je koji ustanovljen. Sveta ispovijed i pričest su na poseban način međusobno povezane. Da bismo mogli primiti Isusa u svetoj pričesti, naše srce treba biti pripravno, bez teškoga grijeha. Sveta ispovijed je priprava za svetu pričest. Odrasli novokrštenici primaju svetu pričest bez svete ispovijedi jer krštenje briše sve grijeha. Sveta ispovijed kao sakrament pomirenja vraća nas u stanje krsne milosti i čini pripravnima za svetu pričest. Isus je na Posljednjoj večeri ustanovio svetu pričest. „Ovo je tijelo moje koje će se za vas predati.“ Zamislite, apostoli su se pričestili bez ispovijedi. Nisu bili ni kršteni. Ali oni su bili svaki dan s Isusom, Izvorom milosti. Mogli bismo reći da je na prvi Veliki petak ustanovljena sveta ispovijed. Božji Jaganjac je dragovoljno predan, žrtvovan za naše spasenje. Na križu je molio za nas, mučitelje svoje: „Oče, oprosti im jer ne znaju što čine.“ Raskajani je razbojnik priznao svoje grijeha. Isus mu oprašta i odmah mu obećava da će biti s njim u raj. Možete pomisliti koje li sreće: Kod Isusa se ispovjedio! Blago njemu! A mi? Kod koga se mi ispovjedamo? Isti onaj Isus s križa, žrtvovani Jaganjac Božji, on nam

oprašta, on nas pere. Ništa nije bitno drukčije od onoga ispovjednog razgovora dvaju raspetih na križ – Isusa i razbojnika. Samo što je Isus zasad nevidljiv našim tjelesnim očima. Stoga ga svećenik zamjenjuje. Po svećenikovu sakramentalnom odrješenju Bog nam daje oprostjenje i mir. Proslavljeni Krist na križu je s nama. „Na njega pade kazna – radi našeg mira. Njegove nas rane iscijeliše.“ (Iz 53,4-5)

Budući da s teškim grijehom ne smijemo primiti Isusa u svetoj pričesti, bilo bi to svetogrđe, potrebna je sveta ispovijed. U svakoj svetoj misi daje nam se prilika za „malu“ ispovijed. Tu priliku treba uvijek dobro iskoristiti i pripremiti srce za susret s euharistijskim Kristom. Svetom pričestu postižemo što čvršće sjedinjenje, jedinstvo s Kristom. Stoga je euharistija središnji, temeljni sakrament u duhovnom životu kršćanina. A kako smo griješni, bez svete ispovijedi to ne bi bilo moguće. Stoga se sveta ispovijed naziva i sakramentom ozdravljenja. Sveta ispovijed uglavnom prethodi svetoj pričesti. Zato bi joj u redosljedu pripadalo mjesto ispred svete pričesti. Sasvim je nevažno je li sveta ispovijed ili sveta pričest drugi, treći ili četvrti sakrament po redu. Bitno je da ih imamo i da se služimo tim neizmjenjnim Božjim darovima.

Riječ *ispovijed* ima isti korijen kao (*pri*)*povijedati*, tj. govoriti, priznavati svoje grijeha. To je samo jedna sastavnica toga sakramenta. U ispovijedi se kajemo, skrušujemo. S tim je u vezi (*po*)*kajanje*, *skrušenje*, *pokajnik*, *pokajnica*. Dobivamo i odgovarajuću i *pokoru*. U vezi s tim je *pokornik*, *pokornica*, *pokorničko slavlje*. Prema tomu se taj sakrament naziva i *sakramentom pokore*. Smisao toga sakramenta (kao sakramenta duhovnoga ozdravljenja) jest pomirenje s Bogom. Stoga se taj sakrament naziva i *sakramentom pomirenja*. Zove se još i *sakrament obraćenja* jer se njime sakramentalno ostvaruje Isusov poziv na obraćenje, put povratka k Ocu, od kojega se čovjek grijehom udaljio. Sve su to istoznačnice. Svaki od tih naziva formalno ističe jednu sastavnicu toga sakramenta, ali obuhvaća sve. Katekizam Katoličke Crkve gotovo potiskuje *ispovijed* kao naziv. Gledajući terminološki, s gledišta cjelovitosti mikrosustava, ostvarenjem i sposobnosti ostvarivanja potrebnih naziva, naziv *ispovijed* ima apsolutnu prednost. Imamo *ispovjednik*, *ispovjedaonica*, *ispovjedni (ispovjedna tajna)*, svršeni i nesvršeni, povratni i prijelazni lik glagola: *ispovjediti (se)*, *ispovjedati (se)*. Ima i sveza životna *ispovijed*, *ispovjedeni grijeh* itd. Osoba koja ispovijeda je *ispovjednik*, a osoba koja se ispovijeda mogla bi biti *ispovjedanik*, *ispovjedanica*, a osoba koja se ispovjedila – *ispovjedanik*, *ispovjedanica*, ali se ne upotrebljavaju. Obično se govori o *ljudima koji se žele ispovjediti*. U tom se smislu „ispovjedni“ terminološki sustav dopunjuje drugim nazivima: *pokornik*, *pokornica* ili prema latinskom *penitent*, *penitencia*. Mogao bi to biti jednostavno *grješnik*, *grješnica* koji se žele ispovjediti. Naziv *ispovijed* i njezine izvedenice su najviše ukorijenjene u hrvatskoj jezičnoj tradiciji.

Sakrament koji je Isus ustanovio na Posljednjoj večeri najčešće se zove: *Pričest*, *euharistija* i *Presveti oltarski sakrament* ili Presveto. Tim se nazivima pridružuju još:

Gospodnja večera, *lomljenje kruha*, *sveta žrtva*, *sveta i božanska liturgija*, *sveta misa*. Svaki od tih naziva doziva u svijest neke vidike u vezi s tim sakramentom. Ni prva tri naziva nisu potpuno istoznačnice. Tako se npr. naziv *pričest* najčešće povezuje s *hostijom* (posebno pripremljenom i oblikovanom česticom /djelićem/ kruha), koja se nakon pretvorbe, posvećenja dijeli pričesnicima za duhovnu hranu. Zato u vezi s *pričest* imamo čitav niz naziva: *pričest*, *pričestiti (se)*, *pričestivati (se)*, *pričesni*, (*prvo*)*pričesnik*, (*prvo*)*pričesnica*. To je primanje posvećenoga kruha, tj. Krista pod prilikom kruha. To iznimno može biti i pod obje prilike: *pričest pod prilikama kruha i vina*. *Euharistija* ima vrlo širok raspon značenja. Osim kao istoznačnica za *pričest* ta se riječ vrlo često upotrebljava za obred u kojem se zbiva pretvorba, posvećenje kruha i vina. Tako je sveza *euharistijsko slavlje* isto što *misa*, a može biti i drugi dio mise. *Presveti oltarski sakrament* najčešće se upotrebljava u značenju Kristove nazočnosti pod prilikom kruha u svetim hostijama koje su preostale nakon pričesti, a koje se koje čuvaju u *svetohraništu (tabernakulu)*. Zove se često skraćeno Presveto (tj. Tijelo Kristovo). *Vječno svjetlo* blizu svetohraništa označuje da je Isus (kruh života) pod prilikom kruha u svetoj hostiji tu, živ, s nama. „Srce kuca, ja sam s vama.“ On nas uvijek čeka, on je uvijek tu. U posebnim prilikama Presveto se izlaže u obredu *klanjanja Presvetom/ blagoslova s Presvetim*. To je *sveta tajna*, *otajstvo*.

Ima li što ljepše što nam je Isus mogao dati?! Čini nas dionicima svojega života da nas posveti, da nas usreći, da nas spasi i potpuno uključi u svoje vazmeno otajstvo. Prisjetimo se kako je Ivan Mažuranić opisao čudesni događaj kad starac svećenik svetom pričestu krijepe ljude: „Žarko sunce divno čudo gleda, gdje slab starac slabe krijepe ljude da im snaga Bogu slična bude.“

Doista je čudesna ta euharistijska matematika: U svakoj čestici je cijeli Isus i svakomu se daruje sav. Hvala, ti Isuse! Ostani s nama jer večer je!

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Krunica
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 18 h Sv. mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Srijeda, 15. 11. 2017.
Mudr 6,1-11; Ps 82,3-4.6-7; Lk 17,11-19
Lk 21,12-19

Četvrtak, 30. 11. 2017.
vl.: Rim 10,9-18; Ps 19,2-5; Mt 4,18-22

Petak, 1. 12. 2017.
Dn 7,2-14; Otpj. pj.: Dn 3,75-81; Lk 21,29-33

Subota, 2. 12. 2017.
Dn 7,15-27; Otp. pj.: Dn 3,82-87; Lk 21,34-36

Nedjelja, 3. 12. 2017.
PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA
Iz 63,16b-17b; 64,2b-7; Ps 80,2ac.3b.15-16.18-19; 1Kor 1,3-9; Mk 13,33-37

Ponedjeljak, 4. 12. 2017.
Iz 2,1-5; Ps 122,1-9; Mt 8,5-11

Utorak, 5. 12. 2017.
Iz 11,1-10; Ps 72,1-2.7.8.12-13.17; Lk 10,21-24

Srijeda, 6. 12. 2017.
Iz 25,6-10a; Ps 23,1-6; Mt 15,29-37

Četvrtak, 7. 12. 2017.
od dana: Iz 26,1-6; Ps 118,1.8-9.19-21.25-27a; Mt 7,21.24-27

Petak, 8. 12. 2017.
BEZGRJEŠNO ZAČEĆE BL. DJEVICE MARIJE
vl.: Post 3,9-15.20; Ps 98,1-4; Ef 1,3-6.11-12; Lk 1,26-38

Subota, 9. 12. 2017.
Iz 30,19-21.23-26; Ps 147,1-6; Mt 9,35-38; 10,1.6-8

Nedjelja, 10. 12. 2017.
DRUGA NEDJELJA DOŠAŠĆA
Iz 40,1-5.9-11; Ps 85,9ab.14; 2Pt 3,8-14; Mk 1,1-8

Ponedjeljak, 11. 12. 2017.
Iz 35,1-10; Ps 85,9ab.10-14; Lk 5,17-26

Utorak, 12. 12. 2017.
Iz 40,1-11; Ps 96,1-3.10ac.11-13; Mt 18,12-14

Srijeda, 13. 12. 2017.
od dana: Iz 40,25-31; Ps 103,1-4.8.10; Mt 11,28-30

Četvrtak, 14. 12. 2017.
od dana: Iz 41,13-20; Ps 145,1.9-13b; Mt 11,11-15

Petak, 15. 12. 2017.
Iz 48,17-19; Ps 1,1-4.6; Mt 11,16-19

19 godina s vama u molitvi

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo, 653 548 marketing

Fax: ++387 36 653 552, E-mail: radio-mir@medjugorje.hr

Uživo na internetu: www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu, glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo kronicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog centra "Mir" Međugorje.

Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

Jajce 87,8 Mhz, Mostar 100 MHz, Banja Luka 87,8 MHz, Hercegovina 101,5 MHz, Lašvanska dolina 100 MHz, Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz, Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz, Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz, Sjeverozapadna Bosna 106,7 Mhz, Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz, Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz, Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz, Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz, Satelit za Europu i Bliski istok: EUTELSAT 16°E

